

BISERICA ORTHODOXĂ ROMÂNĂ

REVISTĂ PERIODICĂ ECLESIASTICĂ

A

S-LUI SINOD AL S-TEI BISERICI AUTOCEFALE ORTODOXE ROMÂNE

ANUL AL XXVI-lea No. 1.

NUMER FESTIV

APRILIE.

TABELA MATERIELOR.

	Pag.
1 25 ani de la aparițiunea revistei Bis. Ort. Română	1
2 Insemnătatea Dinastiei ereditare Domnitoare pentru Țara noastră tătă România.	5
3 Cugetări și reflexiuni din partea I.I. P.P. S.S. Mi- tropolit, P.P. S.S. Episcop și P.P. S.S. Arhierel membri al Sf. Sinod al Sf. Biserici Autocefale Or- todoxe Române	21
4 Trei Instituțiuni Bisericești din Romînia	73
5 Din trecutul Seminarului Central din București.	99
6 Seminarul Veniamin din Iași.	104
7 Importanța predicii în Biserica Română	106
8 Ierarhia Bisericeii noastre	114
9 Legea Clerului și regulamentele	119
10 Membrii redactori și colaboratorii revistei de la a- parițiunea ei și până astăzi	128
11 Revista Biserica Ortodoxă Română	144
12 Preotul și Invătătorul	146
13 Cugetări și reflexiuni din partea Defensorului ecclē- siastic, PP. CC. Revizori eccl. și PP. CC. Prototerei.	152

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICESTI

1902.

25 ANI

DE LA

APARIȚIUNEA REVISTEI BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ.

Cu acest număr „Biserica Ortodoxă Română” intră în anul XXVI al aparițiunei sale. Se împlinesc ast-fel două-zeci și cinci ani de aparițiune pentru revista Sfîntului Sinod al Sînteii noastre Biserici creștine ortodoxe autocefale române.

Multe greutăți a întîmpinat în acest pătrar de secol. Aū fost timpuri cînd era amenințată în însași existența ei. O dată chiar își intrerupsese aparițiunea; bunul Dumnezeu însă a voit și a ieșit triumfătoare din toate nevoile. Ea a învins toate pîdicile și a putut să și continue misiunea sa înaltă, nobilă și sacră de organ religios și teologic și a putut să reprezinte cu demnitate interesele Sînteii noastre Biserici, contribuind la cultura și lumînarea clerului nostru național, pe întregul teren al culturai și literaturii teologice prin variațiunea articolelor ce s'au pertractat.

Cât a folosit și folosește Sînteii noastre Biserici și

clerului ei, acest organ teologic, o recunosc și o mărturisesc toți omenii de bine, toți cei iubitori de cultura religioasă și teologică și răspândirea ei prin presă. Mai presus de toate interesul cel mare și netăgăduit este, că Sânta noastră Biserică autocefală își are un organ teologic propriu al ei, ca și toate bisericile creștine ortodoxe autocefale, și se poate mândri astăzi, căci, precât cunoștem, nici una din bisericile ortodoxe autocefale surori nu are un organ teologic mai vechiu ca sânta noastră biserică.

Serbătorind ast-fel 25 ani de aparițiune, comitetul redactor, salută respectos pe cititori și mulțamește cu recunoștință tuturor celor ce au ajutat și au contribuit la existența și bunul mers al Revistei. În prima linie aduce omagiile sale de recunoștință Ierarchilor santei noastre biserici, care, în tot-d'auna, s'au interesat de subsistența și bunul mers al Revistei.

Pentru a serbători patrarul de secol al aparițiunei Revistei, comitetul s'a gândit la un număr festival, cel de față, în care, toate cestiuenele coprinse să oglindească sânta noastră Biserică, sub toate raporturile și punctele de privire, în deosebi, viața ei din acești din urmă 25 ani; iar, pentru ca opera să fie desăvârșită, am rugat respectuos pre I.I. P.P. S.S. Chiriarchi și pre toți P.P. S.S. Membri ai Sinodului Santei noastre Biserici să contribue cu câte-va rânduri, cu o cugetare cel puțin, care să apară alături cu portretul fie-căruia în acest număr festival. Am rugat d'asemenea și pre toți P.P. C.C. Protoierei și Revizori ecclesiastici să contribue și P.P. Cucerniciile lor cu câte-va rânduri

la numărul nostru festival, și mare ne-a fost bucuria și mulțămirea sufletescă că vocea noastră a fost audită și s'a dovedit și cu această ocasiune sollicitudinea și viul interes pe care atât Inalta Ierarhie, cât și toți membrii Sântei noastre Biserici îl pörtă Revistei Sântului Sinod.

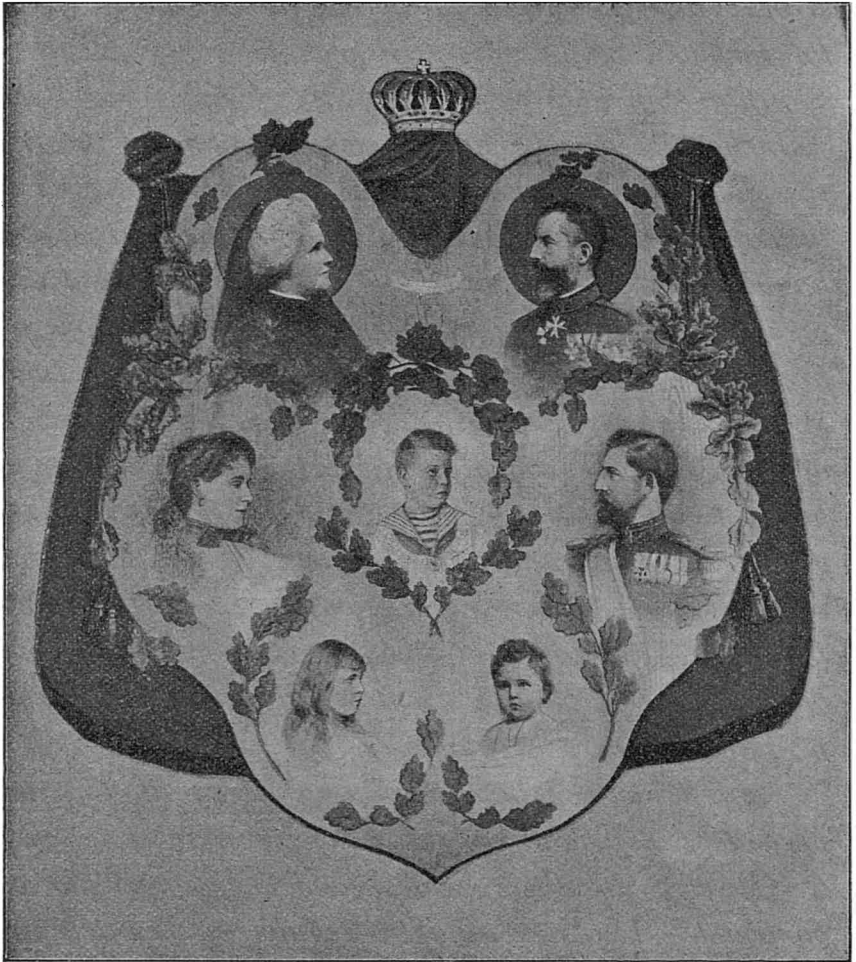
Incheiënd aceste rînduri despre numărul nostru festival ținem a face cunoscut cititorilor Revistei și tuturor iubitorilor d'adevër, că tötă dezvoltarea și harul și avîntul pe care l'a luat sfînta noastră Biserică în acest din urmă patrar de secol se datorește, precum se învederează din articolele respective, Inaltei sollicitudenii și iubirii pe care a avut-o către sânta noastră Biserică națională Majestatea Sa Regele, scumpul și iubitul nostru Suveran, de când Bunul Dumnezeu a încredințat destinele patriei și neamului nostru românesc în Augustele Sale mâni. In zilele Majestăței Sale s'a dat sfintei noastre Biserici legea sinodală, Autocefalia și i s'a asigurat avîntul și prosperitatea ei pe baze canonice.

Pentru acésta, după dreptate și cuviință, am dat precădere articolului privitor la ocrotirea sântei noastre Biserici în zilele Majestăței Sale, împreună cu portretele Augustei dinastii regale în fruntea numărului nostru festival.

COMITETUL.

FAMILIA REGALĂ.

INSEMNĂTATEA DINASTIEI EREDITARE DOMNITORE

PENTRU

ȚARA NOSTRĂ IUBITĂ ROMÂNIA.

Cu ocazia sărbătorii jubiliare de *25 de ani* de la înființarea Revistei «*Biserica Ortodoxă Română*», ne simțim datorii a mărturisi, cu credință tare și ne strămutată, că această statornicie ce o vedem în lucrurile publice și private, această încurajare și răsplătă morală a muncii literare Bisericești, se datorește în primul loc așezărei țării noastre, condusă cu multă pricepere, cu mare înțelepciune și cu cea mai de admirat răbdare și tact politic, de către Majestatea Sa mult iubitul și respectatul nostru Rege, Carol I. Pe basa recunoșterii înaltelor și multiplelor Sale merite politice, militare, economice și cetățanești de către Redactorii Revistei Sfintului Sinod, «*Biserica Ortodoxă Română*», admirându-Î ostenela depusă, și persistența Sa în realizarea mărelor Sale acte și virtuți, am socotit că datorim, în asemenea împrejurări solemne,

să spunem urbi et orbi, cu glas deschis, credința și convingerea noastră despre *Insemnătatea Dinastiei noastre ereditare Române*. Cu dreptul dar, în capul «Revistei» în asemenea ocasiune solemnă se cuvine să ne arătăm sentimentele noastre de recunoștință și respect cătră Tronul glorios al Suveranului Țării. Majestatea Sa este născut din una din familiile regale cele mai vechi din Europa și strălucite în timpuri de glorie militare și virtuți politice. Majestatea Sa n'a pregetat un moment a'și părăsi Patria Sa natală, când vócea unanimă a celor 5,000,000 de Români, sătuți de suferinți străine, îngroziți de crude certe de la tron înlăuntrul țării, slăbiți în afară prin influința străinilor, L'a proclamat Domn al lor și întemeetorul dinastiei pentru vecie. Dumnezeuul părinților noștri, căruia străbuni i-au închinat atâtea mărețe Biserici, a ascultat rugăciunea lor, făcută pentru urmașii lor, pornită din adîncă cugetare patriotică, și dorul acelora, ce era un vis numai pentru ei pe atunci, a ajuns o realitate abea în timpurile noastre. Aceste fapte sînt urme vădite ale Providenței dumnezeesti pentru ușurarea suferințelor de vécuri ale Românilor.

Noi cei ce cunoștem cum, și în ce împrejurări s'a realizat visul de aur al strămoșilor noștri, datorim a'l spune la rîndul nostru filor și urmașilor noștri, spre a-l cunoște și ei și a-i aprecia după merit însemnătatea lui. Să știe tótă mintea și să povestéscă tótă limba, că sub Majestatea Sa Carol I prin vitejia și înțelepciunea Sa politică, din o țară cu o situație nestabilă și precară, abea unită, duple ce aú stat seculi întregi

despărecheți frații între ei—Moldoveni și Munteni—s'a format un Stat de sine stătător, un Regat—România de astăzi. Acest mare eveniment național trebuie să-l povestescă tot Românul de orice stare, și în palate și în sate, și cel învățat și cel neînvățat, și țăranul în casa lui și ciobanul în coliba sa urmașilor lor. Această mândrie națională de a fi Român, a'ți avea Patria ta sigură, vatra ta nebântuită, drepturile tale firești și câștigate asigurate, a fi ferit pentru tot-déuna de năvăliri, pustiiri, de sabie și robie, sînt fapte săvîrșite sub *Marele nostru Căpitan Carol I*, care a știut să conducă pre Români la lupte și victorii gloriose, să-i îndemne la muncă cinstită și la ridicarea prestigiului neamului Românilor!

Acum să vedem și prin date și prin fapte, când și cum s'a realizat sub Majestatea Sa visul de aur al străbunilor Românilor. Nu vom înșira aicea de cât faptele cele mari din viața Sa, pentru că ne este preste puțință ale enumera pe toate. Este știut pentru noi Români că nu trece și, poate nici oră în care să nu săvîrșască acte de tot felul, pline de patriotism, de dreptate și de condescendență ori milă Regală. Descriind aceste câte-va fapte, departe de noi fie lingușirea, curtenirea, favórea, considerându-le pe aceste ca viții, ca păcate, de care ne ferim ca creștini.

Majestatea Sa Carol I, Regele glorios al Românilor, când s'a hotărît a primi Scaunul Domniei, părăsindu-și Patria Sa plină de glorie și onoruri, cel întâiu act mare ce L'a săvîrșit, punând piciorul pentru vecinicie pe teritorul noiei Sale Patrii, *a jurat că va*

fi credincios legilor Țărei, că va păzi Religiunea României, și cuvîntul Său și l'a ținut cu totă rigórea și cu prisosință. De la acel timp natura fizică, intelectuală și morală a Sa, s'a identificat cu cea Románescă, de atunci n'a mai cugetat de cât la înălțarea neamului Románilor. Plin de speranță în viitorul nostru ȃice: *«Punënd piciorul pe acest pămënd sacru, am devenit Român. Primirea plebiscitului imi impune mari datorii, o sciú. Sper că mi va fi dat ale indeplini.....»* Și ca o profeție se exprimă atunci:.... *«Cetățeni, astă-đi, mâne, de va fi nevoe, soldat, Eú voúú împărtăși cu Domnia Vóstră sórta cea bună, ca și pe cea rea. Din acest moment totul este comun între noi. Credeți în Mine, precum Eú cred în Domniile Vóstre....»* Spună orí-cine dacá Carol de Hohenzollern nu ș'a ținut cu prisosință cuvîntul Său până în present. Noi Románii acésta o scim ¹⁾. Acest jurámint Íl repetă încá odată la 30 Iunie, când Adunarea Constituantă votézá Constituția Țărei ²⁾. Gândul Său Inalt era cultivarea și civilisarea poporului Român, rēmas în urmă, din cauza împrejurárilor triste prin care a trecut în vremuri îndepártate, și împreună cu bárbaii de stat și ómenii învățați deschide sesiunea societáței literare române, și ȃice: *«Sunt mândru a Mě afla astă-đi în mijlocul Domniilor Vóstre ca membru, dar și ca Protector.... Istoria ne arată că o națiune care ține la desvoltarea artelor și a sciințelor, ajunge lesne*

¹⁾ Veđi Trei-đeci de ani de Domnie ai Regelui Carol I, vol. I, pag. 86, anul 1866, Maítu 10.

²⁾ Veđi opul citat, pag. 100.

acest fericit scop, ce este mărimea, tăria și independența unui popor...»¹⁾. Că în mintea Sa, avea un scop de a încuraja învățătura de tot felul și a îndemna tineretul român la muncă literară, a dovedit-o și cu fapta, ținând frumosul palat al Fundațiunei Universitare Carol I, dotându-l cu venituri suficiente, înlesnind studenților noștri cultivarea lor²⁾. Cu ocazia inaugurării acestui Institut Universitar, se exprima așa Majestatea Sa:.... «*Facă ceriul ca vécurile ce vor urma să Ne dea dreptate cu prisos, și că din acest locaș al științei, să se răspândească, ca dintr'un focar nestins calde rațe ale unui patriotism luminat asupra neamului Românesc...*». Ochiul Său a fost pururea îndreptat asupra organizării și înființării de noi Instituțiuni culturale spre desvoltarea morală, intelectuală și materială a Țării. Așa în 1869 dă un document de fundațiune pentru Universitatea din București, când se inaugurează și Facultatea de medicină, ținând iarăși:.... «*Tare prin voința națiunei, care a vădut în Mine realizarea unui principiu, știu că puterea Mea residescă în lumină, și în lumină numai o caut și de dânsa numai Mă preocup...*»³⁾. Se pogoră adese de pe Tron, interesându-se pururea de progresele intelectuale ale obștei, și merge bucuros a distribui premii chiar școlărilor primari silitori, spunându-le:.... «*Numai prin stabilitate se poate asigura o instrucțiune serioasă și solidă*»⁴⁾. Curând inaugurează Societatea Geo-

¹⁾ Idem opul citat, vol. I, pag. 170 171. 1868 Sept. 15.

²⁾ Veđi opera citată, vol. II, pag. 412, 1895, Mart. 14.

³⁾ Veđi op. citat pag. 221, vol. I.

⁴⁾ Idem op. citat, pag. 252, vol. I.

grafică, care era o dorință veche a Majestății Sale, și când adresându-se în special statului major al armatei dice:.... «*Cu deosebită plăcere ved, că mai mulți din ofițerii noștri de stat-major au intrat în Societatea Geografică și s'au înscris în secțiunea ei de matematică....*» Îa parte vie și la înființarea societății *Învățătura poporului Român*, la școla de Comerț din București, și în fine la serbarea jubileului de 25 ani a Universității din București, când pronunță, plin de entusiasm patriotic, aceste cuvinte:..... «*Dorința de a învăța s'a întipărit așa de adânc în mintea poporului, în cât toate școlile ce s'au înființat nu ajung să potolască setea de a învăța carte.... Sunt fericit a presida această impunătoare serbătoare școlastică, și mândru, că în timpul Domniei Mele Universitatea a crescut și s'a mărit cu două facultăți, cea de medicină și de teologie, una pentru alinarea suferințelor trupului, cea-l-altă pentru încălzirea sufletului.....*» ¹⁾. În scurt, în timpul Domniei Majestății Sale de 36 de ani, țara Românilor a fost înzestrată cu multe sute de școle rurale, reale, normale, Gimnaziu, Licee și instituții culturale private, încurajându-le și preveghindu-le de aproape, făcându'și o plăcere excepțională în a vedea progresul țărilor ce se realizează în școlile românești.

Partea cea mai mare de recunoștință în dezvoltarea noastră intelectuală o datorim Majestății Sale, care n'a văduț prosperitatea Românilor, de cât în dezvoltarea învățămîntului de tot felul îndemnându-i la acesta.

¹⁾ Vađi opul citat, pag. 223. vol. II, anul 1889 Oct. 22.

Dacă de la școle ne întorcem privirile asupra Bisericei noastre naționale, și am voi să știm ce s'a săvârșit în acești 36 de ani ai Domniei Majestății Sale, pentru Biserica Ortodoxă a Românilor, orî-cine cu inima plină de bucurie pôte dice: *Acesta este unsul lui Dumnezeui venit pentru a conduce spre fericire sufletele Ortodoxe Române*. Când Majestatea Sa, ș'a spus cuvîntul Său public, că va păzi nebântuită Religia pămîntenilor, de și Catolic prin nascere și educație, preocupăția Sa țilnică a fost de a da liniște înainte de tôte Bisericei naționale, a-î ridica prestigiul, numind în Ierarhie persóne culte și devotate ei, și a-î asigura propășirea prin legi de stat. Cu toții cunoștem situația zguduită și înjosită, în care se afla Biserica noastră națională pe timpul venirii Majestății Sale la Tron, în 1866. Eram aprópe declarați schismatici, Ierarhia noastră contestată de cele-l-alte Biserici Ortodoxe surori, clerul fără nici o situație stabilă, trăind din mila credincioșilor.

Majestatea Sa, prin îngrijirea neobosită, curând a făcut, ca pacea Bisericei să fie o realitate. Așa în 1872 după multă corespondență diplomatică, se promulgă legea Organică a Bisericei și recunoșterea ei și de cele-l-alte Biserici Ortodoxe surori, se concentreză autoritatea Ierarhică într'un Sinod prevăduț în canóne, se îngrijește de clerul mirean, se organizéză Monastirile după noui Regulamente, se stabilește prin o anumită lege—*a Clerului mirean*—starea și susținerea Clerului în tótă țara, lucru ce nici odinióră n'a mai fost la Români. Majestatea Sa înzestrat de

Dumnezeu cu un mare și puternic sentiment religios, plin de moralitate și religiozitate, dându-ne exemple dîlnice de respectul datorit Bisericeî nîstre, a asistat și asistă neîncetat la slujbele Bisericeî, îndemnându-ne prin prezența Sa la Biserică, a-L urma și noi. A clădit din temelie El însuși Bisericeî Ortodoxe mărețe pe la proprietățile Sale unde lipsea și pe la tôte Domeniile Coroneî, precum și școle, a îndemnat și cu stăruință a persistat ca vechile nîstre monumente religioase să fie restaurate, și altele ca din nou reclădite, precum Monastirea Argeșului, Metropolia Moldoveî, Sf. Trei Ierarhi din Iași, Sf. Nicolae Domnesc tot d'acolo, Biserica Domnescă din Târgoviștea, și într'un cuvînt tôte Bisericele monumentale și istorice din țară.

Astă-dî ne putem fâli că avem și noi temple mărețe și Bisericeî înfrumusețate ca orî-ce popor civilizat. Tôte acestea le datorim inimei pline de religiozitate a Majestăței Sale.

Pentru cultura și educația Clerului în genere a îndemnat de s'a reorganizat *Seminarile*, și s'a înființat *Facultatea de Teologie*. Faptele sunt decî mai eloquente de cît cuvintele nîstre și Majestatea Sa este de asemenea rîvnîtor și religios, ca și Domniî cei mai însemnați ai țereî nîstre din trecut.

Acum dacâ ne întorcem privirile de la școle și Biserică, și ne îndreptăm spre vieța nîstră socială, constatăm că și pe acest teren s'a făcut tot ce era de dorit pentru vieța cetățănescă, precum siguranță personală, siguranța avereî și a onoreî, siguranța schimbului comercial, dezvoltarea economică și agricolă a

țării, înființări de Bănci publice și private, căi ferate pretutindenți, poduri, șosele comunale și publice, porțiuri pentru comerț, navigație pe Dunărea și pe mări cu vasele noastre și înlesniri pentru viață de tot felul etc. etc. Tóte acestea s'au făcut cu timpul după puțință și cu concursul ómenilor nóștri politici. Dacă privim țara nóstră în raporturile sale externe, constatăm iarăși că sub Majestatea Sa, România s'a înălțat fórté mult, e cunoscută de alte State ca țară organizată și prosperă, ca Stat noú, dar în care există ordine, síguranță și liniște. Acest prestigiú al Țării se datorește în special Inaltei prudenți politice a Majestăței Sale.

Multe am suferit până la venirea Majestăței Sale pe tronul Țării, care era odinioară glorios prin vitejile lui Ștefan cel Mare și ale lui Mihai. Bravul, dar ajuns în seculii mai din urmă mărul de discordie între pretenđenți, câte odată pătat cu sínge, altă dată pus la concurență între candidați! Să mulțămim lui Dumnezeu, că am scăpat de schimbările dese ale Domnilor, ce erau numai pentru cei nebuni și interesați o bucurie efemeră. Avem astă-đi stabilitate și prin ea am căpătat ca rezultat síguranța, ș'a Țării ș'a nóstră celor ce trăim în ea. Nu'și póte cine-va închipui ce rezultate mari și bine-făcétóre pentru toți au decurs și decurg din *o Dinastie ereditară*; toți ómenii politici, prudenți și patrioți apreciează valórea însemnată a acestei Instituții salutare, mai ales pentru noi Români! Se vede că părinții și strébunii nóștri în rugăciunile lor, n'au uítat pe urmașii lor și s'au rugat

căldură Cerului să ne trimită un Salvator, și ruga lor ferbinte fiind ascultată, Dumnezeu 'a inspirat pe bărbații noștri de Stat ș'aū ales de Conducător al Românilor pe Majestatea Sa Carol I, și pe urmașii Lui ca ereditari în veci ai tronului Său.

Faptele mari și evenimente însemnate politice, ce aū schimbat pentru tot-deauna fața țării noastre, ce era umilită altă dată, în resumat, sunt: Resboiul victorios purtat de armatele Române în 1877—78, proclamarea neatărnării Țării de orī-ce putere din afară, înalțarea ei la Regat, din Domniat, și în fine întărirea țării în lăuntru. Aceste fapte săvârșite sub și prin înțelepciunea Majestaței Sale i-I vor da pentru posteritate titlul meritat *de Carol cel Mare, Regele României*.

Majestatea Sa, îndată după ridicarea pe Scaunul Domniei, cea întâi și mai însemnată îngrijire țilnică a Sa, a fost organizarea și întărirea armatei noastre, după modelul altor state civilizate. Deprindându-se ușor Români, ca și în trecut, cu arta militară, aū dovedit prin fapte, că Majestatea Sa nu s'a înșălat în speranțele Sale despre valórea și vrednicia militară a poporului Său iubit, aū dovedit că în vinele lor curge tot acel sīnge eroic ca și pe timpurile marilor și biruitorilor Domni din vechime. De aceea cu mândrie se pronunță Majestatea Sa, când se pregătea de a trece cu armatele Sale preste Dunărea în 1877 și când țice reprezentanților țării: *«Imi readuceți aminte cuvintele ce, sīnt acum 11 ani, le-am rostit atunci, când pentru prima óră am pus piciorul în Palatul*

națiunii. Aceste cuvinte sînt scumpe inimii Mele; ele au fost povața Domniei Mele în tot șirul de ani ce am parcurs împreună.

Și astăzi ca și în 10 Maiu 1866 nu Mă cădesc nici că Mi-am lăsat familia, nici că M'am despărțit de țara născerei Mele. Nu, Domnilor Deputați, nu Mă cădesc că Mi-am făcut din România Țara Mea, că Mi-am făcut din națiunea Română însăși familia Mea...» Frumose cuvinte, și fericit este acela care le poate merita pe dreptate, precum Majestatea Sa Înainte de a-i trimite la resboi îndemnându-i la luptă pe soldații Săi, le amintește cine au fost odinioară Români spunându-le... « *Ostași Români, voi știți cât de mult a suferit patria voastră, în timp de preste două sute de ani, în care vi se răpiseră mijlocele de a mai apăra bărbătește, pe câmpurile de bătăe, drepturile ei.*

Astăzi aveți ocasiunea de a arăta din nou vitejia voastră, și Europa întregă stă cu ochii ațintiți spre voi.

Înainte dar cu inimă românească și lumea ne va judeca după faptele noastre....»

După mai multe victorii Majestatea Sa spune soldaților: «...Sub focul cel mai viu al inamicului ați înfruntat mărtea cu bărbăție, ați luat o redută, un drapel și trei tunuri. Țara vă va fi recunoscătoare de devotamentul, de abnegațiunea voastră; iar Eu, ca Domnul și Comandantul vostru, Sunt mândru de voi și vă mulțămesc...» Terminându-se resboiul Majestatea Sa pronunță câte-va cuvinte pline de entuziasm patriotic către armata Sa victorioasă: «...Am

visitat cu mândrie câmpurile din urmă de bătae, stropite cu sângele vostru, și am depus cununii pe mormintele eroilor rămași pe acolo, ca o amintire vecinică a vitejiei armatei Române... Eu astăzi măi mult ca tot-d'auna, mândru de a fi Comandantul vostru, vă mulțămesc îndoit din adâncul inimei Mele...»

Îștit victorios din luptă, Majestatea Sa este încoronat cu corónă de oțel din partea Țărei, ca resplată a vredniciei Sale militare ¹⁾. Iar armata-i dă sabia de onóre.

Acestea sînt serviciile nemăsurat de mari aduse de Majestatea Sa Carol I, Regele României, iubitei Sale țării!

La 1869, Noembrie 3, Majestatea Sa se căsătorește cu Principesa Elisabeta de Wied, din care căsătorie n'a avut de cât o singură fiică, Principesa Maria, trecënd iute dintre cei vii; neavënd dar sucesor de parte bărbătescă, Majestatea Sa recunoște de sucesor al Sëu presumpțiv pe nepotul Sëu; iar Senatul notifică Alteței Sale Regale, Principelui Ferdinand încunoscintându'L că este moștenitor presumpțiv al Corónei, și că L'a înscris între membrii Senatului. Ast-fel Majestatea Sa și țara cu prevederi pentru viitor, a asigurat sucesiunea Tronului în persóna Alteței Sale Regale Ferdinand, nepot de frate al Majestăței Sale. Majestatea Sa Regina nóstră scumpă, dotată iarăși de natură cu daruri rari, artistă și literată desăvirșită, curând ș'a însușit limba și sentimentele românești, ca și pe cea natală. Iubitóre de frumos, afabilă

¹⁾ Veđi opul citat, pag. 368—473, vol. I.

cu tota lumea, plina de grații și în vorbire și în scriere, populară și plină de bunul simț, inimă generoasă și nobilă, suflet profund; pentru aceste calități mari cu drept cuvânt s'a câștigat între Români, titlul nobil de *Mamă duioasă a tuturor Românilor*. Faptele ei vădute și nevădute de bine-faceri, jertfele multiple pentru cei nevoeși, numai singură și Dumnezeu le știe; noi nu cunoștem de cât pe cele publice. Pe timpul războiului a alergat ca'n zbor, cu grață spre câmpul de război, la spitalele răniților și braștilor luptători, și pentru care cu dragoste s'a jertfit servindu-i și legându-le rănilor și medicamentele prescrise dându-le cu mâna Ei.

Dacă am lăsa nepomenite, scrierile Sale de valoare artistică și profundă, ca scrierea: «*Cuvinte Sufletești*» și ne-am restrânge numai la sfera curat socială, apoi faptele bune săvârșite de Majestatea Sa, și în această parte ar fi prea de prisos de a-i împleti cununii de lauri, pentru virtuțile Sale cetățânești. Spună văduvele și orfani, săracii și nenorociții de câte bine-faceri s'a împărțit, istorisească artiștii și literații de câte ajutoare s'a bucurat! Noi nu sîntem în stare a-I descrie meritele și virtuțile Sale, condeiu nostru fiind mult inferior de a putea reprezenta după cum se cuvine viața socială a Majestății Sale. A vrut Dumnezeu, să se îndure asupra neamului Românilor, și să ne trimită pe tronul nostru pe această pereche bine-cuvîntată în toate privințele, plină de eroism, înțelepciune, prudență, răbdare, tact politic și îndurătoare pentru cei lipsiți și nevoeși.

Pildelor Lor, le urmărește cu punctualitate și Succesorii

Lor, Altețele Lor Regale Principele Ferdinand și Principesa Maria, stimați și iubiți de neamul Românesc, precum și odraslele Lor, pentru că ei sînt pentru noi zorii ce aș se lumineze o dată România, ș'aș s'o ducă prin lumină cătră scopul preînsemnat ei de Providență. Acestea despre *Dinastia noastră ereditară*.

Românilor! Dacă am reflecta puțin asupra trecutului nostru, asupra luptelor de tron, asupra nesigurantei țarei din trecut, asupra deselor schimbări ce aș avut loc în Principatele Române de altă dată, dacă am compara situația Țărilor Române din trecut cu cea de astă-đi; nu cred că se va găsi o singură suflare româneasca, care se nu recunoscă pe deplin și să nu se convingă prin fapte și date de marea deosebire dintre starea înfloritore a Românilor de astă-đi față de cea din trecut. Pe acele timpuri, seriș întregi de familii se perdeau prin exilări, ucideri de tot felul și desțărări, iar cu schimbarea Domniei acelaș lucru sufereaș, familiile înrudite cu Domnul, cum și slujbașii lui. Era un infern, o ruină pentru țară și o situație pururea amenințatore pentru locuitori. Biruri, angării, jafuri, dabile de tot felul nu se mai sfărșeaș. Tote acestea aș dispărut, ca și cum n'a mai fost, pentru singurul cuvînt: că *Dinastia este acum ereditară la Români*. Dacă mai adăugim, că pe lângă că avem o Dinastie ereditară, am mai avut și norocul să dăm preste o nouă fericire, pentru că am ales ca Domnitor pe unul dintre membrii familiei celei mai mari din Europa, a căruș relații, și de sînge și de demnitate ne-a ridicat în ochii popórelor, ne-a înalțat prestigiul, atunci nu

ne mai rămâne de cât să ridicăm mâinile spre Ceriü, și să mulțămim lui Dumnezeu, și și nópte, că ne-am găsit liniștea și fericirea înlăuntru țării, și se recunóștem că sîntem considerați, tot pentru acest cuvînt, și de cătră cele-l-alte popóre cu care țilnic venim în contact.

Nu ni-am propus a face noi, apologia *Dinastiei ereditare la Români*, acéstă însemnată cestiune a fost definitiv hotărîtă de cătră bētrâniî noștri, în Divanurile Ad-hoc. Noi reamintim numai faptul istoricește, și îndemnăm-pe orî-ce bun și sincer Român, a consimți din inimă, și a recunóște împreună cu noi marele merite ce ș'a cástigat între Români perechea nóstră augustă, Majestatea Sa Regele Carol I și Majestatea Sa Regina Elisabeta în decursul Domniei Lor, înalțând în tóte privințele numele Românilor și înlăuntru și în afară, și dându-ne exemple bune purrea, pline de virtuți creștine!

Dacă am scris aceste rînduri pentru lauda și admirarea Dinastiei nóstre ereditare, scopul nostru a fost a îndemna pe Clericiî carî nu sînt în contact țilnic și apropiat cu Tronul, să știe și să cunóscă acéstă, spre folosul Bisericeî și a Patriei nóstre.

Noi îi îndemnăm și-i rugăm cu staruință, pentru prosperarea Bisericeî naționale, și spre binele tuturor, de a istorisi poporênilor lor la ocași bine-venite aceste fapte de mare valóre ale Suveranilor noștri, care fapte pot fi de model multora; a povesti cu vreme și fără de vreme, cum țice Apostolul, la tótă vîrsta, că Dumnezeuul părinților noștri și al nostru ne-a tri-

mis un bun, blând și înțelept Conducător, un experimentat Cărmaciū al corabiei noastre—Patria, pe care cu știință și cu pricepere o mână, străbătând valurile cele învăluite ale mării, încunjură cu abilitate stâncile ce ar putea aduce întâmplător un naufragiū, o mână dîc, corabia mereū și cu bun succes—adică Patria—cătră limanul dorit de toți.

Mai rugăm ultim pe Clericiī noștri, pentru binele și prosperarea sufletescă și trupescă a noastră, de a nu uita nici odată, nici în public, nici în întrunirile lor religiose și mai ales în predicile lor Duminicale, să insuflă cu putere poporului iubirea cătră Tron și dragostea nefățarnică cătră *Dinastia Țărei*, pentru că numai așa vom avea pace, liniște, statornicie și fericire în iubita noastră Patrie—România—și în viitor.

C. Erbiceanu.

CUGETARE.

Cuget la înalta și sfânta chemare a preotului și la datoria sa către păstoriții săi, precum și la răspunsul ce el are a da la judecata cea de apoi dacă ș'a îndeplinit apostolatul său cu sfințenie în exercițiul sacerdocelui.

Fericit și de trei ori fericit va fi servitorul Altarului dacă va putea da răspunsul următor: «Lupta cea bună am luptat, credința am păzit, datoria de preot am îndeplinit».

Fie Dómnne! ca preoții din păzita de Dumneđeă Românie să dea acest răspuns la strașnicul județ în ziua cea de apoi.

Iată la ce cuget și noapte!

† Iosif Mitropolit Primat.

«Pândar te am pus pe tine al.....»

*În sântul și prea marele post al păressimilor am fost la via
ce am sădit, anii trecuți, cu sudore de....*

*Acum, după Sânta înviere a Domnului Nostru Iisus Chris-
tos, viu de la alta bătrână, ce mi s'a lăsat moștenire și care
vécuri întregi, a îndulcit cu ródele sale, cele dătátore de viață,
inimele cele însetate de mîngiere, în suferințele și amărăciu-
nile vieței aceștia pămîntene.*

*Via acésta însă, atît de frumósă și de renumită în alte
timpuri, a început de mult a se veșteji. Din cauza acésta ea
nu mai atrage, cu rodul seń, de cît fórte puțini din fiii Stă-
pânului. Starea acesteı vii umple de întristare, mîhnire și jale
orî ce inimă dréptă și închinată voinței lui Dumnezeu, celei
sânte, pentru că tóte ostenelile, ca și tóte cheltuelele, făcute,*

până acum cu plantarea, cultura și înzestrarea ei cu cele trebuitoare, sunt aproape pierdute mai cu totul.

Terenul viei, fiind lipsit, aproape în totul, de cultură anuală și la timpul cuvenit, s'a înțelenit, și erburile de tot felul, dar mai cu seamă cele rele și veninoase, au crescut cu putere și au înăbușit vițele cele rodnice, vînjoase și frumoase de odinioară.

Abea, pe ici pe colea, se mai vede, în buciium, câte un lăstar verde și viguros, care să mai pôtă da, la timp, rod «frumos la vedere și bun la mîncare».

Uscăciunea s'a întins cu repeziciune, mai preste tötă holda, și va lăsa în curînd pustiirea în locul său, dacă Stăpînul nu se va îndura spre via Sa.

Drumurile ca și potecile, cele netede, s'au stricat, sau încolțorat și s'au sêlbătăcit; gardurile s'au rupt și șanțurile s'au năruit.

Cei cu gânduri rele și vrăjmașe, intră pe unde voesc.

Paserile Cerului au încuibat și fêrăle sêlbatice aũ înpueat acolo.

Strigătele de alarmă, ce se mai aud din cînd în cînd, sunt: sau fără putere și răgușite, sau de mîntuélă.

Pivnițele, cele zidite cu bolți artistice și arhitectonice, se surp mereũ de ploĩ și vînturi.

Vinul cel vechiũ și generos de prin zăcători, parte s'a vîndut pe preț de nimic, parte s'a b_eut în loc de apă, parte a curs din vasele cele dogite de neîngrijire.

Casele stăpânești și mai tôte locuințele pândarilor și lucrătorilor viei s'au desvălit de vînt și se ruineză cu repeziciune de asprimea timpurilor.

Mobilile cele luxoșe, ca și vasele cele scumpe ale casei, se răpesc de unii și de alții, fără tēmă, sau se vînd pe preț de nimic, la cumpêrătorii de meserie. Cele rêmase se mănîncă de molii și de rugină.

Sculele de lucru, câte se mai află în ființă, sunt învechite, stricate și de nicĩ o trébă.

Vitele casei, s'au vîndut cu grămada, sau au murit de fîme, sau de bîlă.

Cîniî au perit și ei, asemenea.

Pândarii și lucrătorii cei bunî s'au înpușinat simșitor, sau au înbătrînit. Cei chîemați ca să î înlocuiască sunt: sau fără experiență și fără pricepere, sau fără rîvnă și fără voință. De aceea mulți dintre aceștia, vîdînd greutățile sarcinei, ce au de purtat, umblă cît umblă, pe rîzorele viei, adună ce mai găsesc din rod și apoi plécă pe nesimțite din ogradă, fiind hotărâți să se odihnescă, ca să..... ceea ce a agonisit fără ostենelă.

Lucrătorii, la rîndul lor, sapă cît sapă, apoi aducîndu-și aminte de cele făptuite de pândarii viei, aruncă și ei sapa din mînă și se duc: unii, să dormă, ca să-și astimpere fîmea, alții să bea ceva..... ca să-și amorțescă corpul de ostենelă; iar alții neștiînd ce să mai facă, se plimbă de colo pînă colo prin curte, uitîndu-se din cînd în cînd către pîrta cea mare a curții, ca să vadă, dacă cum-va sgomotul de pași, ce se aude, viînd din depărtare, spre acéstă vie, nu este al Stăpînului, care trebuie se vină negreșit, pentru că a trimis tot mereu vești la slugile sale cele multe și.....

«Dîmne, Dîmne, caută din cer și veđi și cercetéză via acésta, acum și pururea și în vecii vecilor». Amin.

† Partheniu Mitropolit Moldovei și Sucevei

Iași, 1902 Aprilie 19.

P. S. ATHANASIE EPISCOP AL RÔMNICULUI.

SFINTE MÔȘTE

DIN

CATEDRALA SF. EPISCOPII A RÔMNICULUI.

Mi s'a cerut a scrie ceva pentru Numărul acesta, cu care Revista «*Biserica Ortodoxă Română*» serbeză 25 de ani de traiu. Am preferit să scriu despre lucruri din Eparhia, al cărei păstor sînt din mila lui Dumnezeu și voea Țării. De aceea voiu da câte-va notițe despre unele sfinte mōște, ce se află în Catedrala Sfintei Episcopii de Râmnic.

Am ales acest subiect spre a contribui cu puțin

ore-ce atât la materia Numărului festiv al Revistei noastre bisericesci, cât și la evlavia bine-credincioșilor creștini ortodoxi Români. Cine venerază după cuviință Măștele Sfinților află mult folos sufletesc și multă mângiere, căci de o parte aduce datorita laudă lui Dumnezeu, a cărui putere și bunătate strălucesce minunat în Plăcuții Săi, precum țice Psalmistul: « Minunat este Dumnezeu întru Sfinții Săi », iar de altă parte își înalță mintea la rugăciune mai ușor prin mijlocul lucrurilor celor simțite către lumea cea mai presus de simțuri, către Părintele luminilor, de la care se pogoră totă darea cea bună, și tot darul desăvârșit. Apoi lucrurile religioase, cele simțite, rechemă închinătorului, înzestrat cu un spirit de observație mai ager, amintiri scumpe de persoane și fapte din trecut. Ast-fel aceste lucruri lęgă trecutul cu viitorul, altoind în sufletele generațiilor prezente și viitoare credința și simțimentele, de care au fost însufleții cei ce ne-au lăsat atari sfinte monumente. Câte amintiri istorice nu se lęgă de Măștele Sfântului Nicodim de la monastirea Tismana, de ale Sfântului Ión cel Nou de la Suceva, de ale Sfântului Grigore Decapolitul de la monastirea Bistrița (Vâlcea), de cele de la biserica Curtea de Argeș, de la monastirea Slatina, de la Mitropolia din Iași și București! De aceea monumentele religioase sînt și monumente istorice. Cugețând apoi la mulțimea celor mai dinainte părinți și frați ai noștri, cari au încungiuurat răcele acestor sfinte măște, s'au închinat lor și le-au sărutat; cugețând asemenea câte lacrimi au uscat ele, câte suspinuri au curmat, câte inimi înfrante și sdrobite au mângăiat, venerațiunea și însemnătatea acestor odore sfinte se va cunoște și mai bine.

Aceste țise despre sfintele Măște în genere se a-

plică și la Sfintele Măști din Catedrala Sfintei Episcopii de Râmnic, iar în deosebi la cele despre care mi-am propus a trata, adică la cinstitul Cap al sfântului marelui mucenic Mercurie precum și la trei sfinte Măști, ce sînt aduse de la monastirea Arnota împreună cu alte sfinte Măști.

I.

Mitropolitul Ungro-Vlachiei Neofit I, în o relație istorică din anul 1746 despre călătoria sa la Episcopia Râmnicului și la unele biserici și monastiri din jud. Vâlcea, ne-a lăsat cea dintâi scire, ce cunoștem, despre cinstitul Cap al sfântului Mercurie. Iată acea scire: *«In Biserica sântită pre numele s-lui martir Georgie din orașul Ocnele (Mari) se află capul s-lui martir Mercurie, care s'a aflat ast-fel. In zilele, când erau Nemții în țară, fiind Episcop Damascen, om învățat în limba latină și cea slavonă, un preot cu numele Stanislav a vădut într'o nopțe o lumină pre zidurile unei biserici ruinate, ce se afla mai sus de casele cămărașilor (boeri, care îngrijau de exploatarea și vîndarea sării). Vădend această lumină preotul s'a dus și săpând a găsit și o pētră, pre carea erau litere latine, ce arătau că acel cap era al s-lui martir Mercurie. Decî luând capul l-a dus în casa sa; iar noptea în vis a venit sântul și l-a înfricoșat, dîcîndu-i, fiind-că a îndrăsnit să scotă capul lui de unde era, îl va nimici, atît pre el cît și pre nēmul lui. Și acest vis l-a vădut nu numai el dar și casnicii săi; și în adevēr, duple cum se dîce de locuitorî, au dispărut toți nu tărđiū după acesta, conform predicerii s-lui și acum nu trăesce nici unul. Iar preotul mai înainte de a muri a dat de scire ar-*

chiereului, despre care am menționat mai sus, adică Episcopului Damascen, care mergând cu litanie la casa preotului, a luat s-tul cap și l-a pus în Biserică, unde se află și până astăzi; și a citit și literele latine, ce se aflau pe petra menționată, și care petra a stat la Episcopia Râmnicului până în timpul neorîndușilor, după cum am auzit de la Episcopul Climent¹⁾. Aceste ni le spune Mitropolitul Neofit despre cinstitul Cap al sfintului Mercurie. Din informația, ce ne dă Neofit, urmăm că pe la mijlocul veacului al XVIII, cinstitul Cap se afla în biserica sfântului Gheorghe din orașelul Ocnele-Mari (Vâlcea); că fusese pus acolo în urma unei descoperiri minunate la începutul aceluși veac de fericitul și învățatul Damaschin, Episcopul Râmnicului.

Traducând această relație din grecesce și publicând-o în Revista «Biserica Ortodoxă» pe Octombrie, anul 1876, pag. 6 sq. Arhimandritul Ghenadie Enăceanu, adormit în Domnul ca Episcop al Râmnicului, dar atunci unul din valoroșii membri ai Comitetului Redactor, sub care a început apariția Revistei, nu dă asupra locului în cestiune vre-o notiță explicativă, pe când de alt-fel însoțește acea relație cu multe note istorice de valoare.

Deci ceea ce neuitatul meu predecesor și prieten n'a făcut în Numărul Revistei de pe Octombrie 1876, voi încerca să fac eu în Numărul acesta, adică, după

¹⁾ Neorîndușile de care pomenește aici Mitropolitul Neofit sînt descrise în Pomelnicul Ctitoricesc al Sf. Episcopii de Râmnic ast-fel: „Stăpînind Nemșii aceste 5 județe anî 21, cînd a fost la leat 7247 (1739) sculatu-s'au Turcii cu răsboiū asupra Nemșilor și i-au bătut și i-au soos din țara acésta și au ars episcopia acésta. Sfînta Biserică (zic) și tóte casele de împrejur și stricându-se tóte și pustiindu-se i-au venit lucru la pustiire de istov.....“. Acest document, ce se află ca introducere la pomelnicul Episcopului Climent, este reproduș întreg în Istoria Bisericească de Lesviodox.

25 de ani, legând ast-fel mai strîns și firul continuității Revistei.

Cinstitul Cap al sfîntului marelui mucenic Mercurie n'a rămas mult timp în biserica sfîntului Gheorghe din Ocnele Mari, unde se afla, pe când scrie Mitropolitul Neofit. Episcopii Rômnicului după vremi avură deosebită evlavie și îngrijire pentru acest sfînt odor. Așa fericitul Parthenie, care păstori după jumătatea veacului al XVIII, face pentru cinstitul Cap un chivot de argint poleit cu aur și înfrumusețat cu mai multe iconițe în relief, anume: a sfinților marilor mucenici Mercurie și Dimitrie, a Mântuitorului stînd pe nori între 2 serafimi, a sfinților tămăduitori Pantelimon și Procopie, a sfinților ierarhi Nicolae și Parthenie. Pe spațiurile dintre iconițe sînt flori în relief, iar pe capacul chivotului, de jur împrejur, vedem inscripția următoare: *«Acastă cutie, întru care se află pus cinstitul Cap al marelui mucenic Mercurie s'a făcut cu cheltuēla iubitorului de Dumneșeu Kir Parthenie Ep. R. Leat 1767»*.

Iconițele de pe pereții cutiei sînt după părerea mea un indiciu despre împrejurările posterioare ale cinstitului Cap. În deosebii imaginile sf. Nicolae și a sf. Parthenie, mă fac a presupune că însuși Episcopul Parthenie va fi luat dispoziția, sau cel puțin va fi dat ideea de a se aduce cinstitul Cap de la biserica din Ocnele-Mari cu hramul sf. Gheorghe, care nu figurază pe chivot, la biserica Episcopiei Rômnicului cu hramul sf. Nicolae, care figurază pe chivot. În adevăr, cinstitul Cap se află de mult timp în biserica sf. Episcopii de Rômnic, însă nu știu anume de când s'a adus acolo, cu toate cercetările, ce am făcut în arhiva sf. Episcopii.

Acest cinstit Cap este pentru închinători o necur-

mată aducere aminte de sf. marele mucenic Mercurie, ostașul roman din neamul Sciților, un tiner de 25 ani, înalt de stat, cuvios și frumos la față, cu părul plăvălău și cu obraji strălucitori de rumeni. Sfântul Mercurie a murit martir în persecuția lui Decie (249—251), și să serbeză la 25 Noembrie. Prin vitejiile sale contra barbarilor și prin statornicia sa până la martiriu în mărturisirea lui Christos, ne servește ca pildă strălucită de a apăra cu bărbăție moșia contra vrăjmașilor și legea contra necredincioșilor. El isvo-rește și tămăduiri bolnavilor, cari'l chemă cu credință. Pentru acesta și noi cinstim și sărutăm cu dragoste și evlavie sfântul lui Cap.

II.

Acum după ce am complectat pe cât s'a putut relația Mitropolitului Neofit despre Capul sf. Mercurie, voi da încă o scurtă relație despre alte sfinte mōște, ce se află tot în biserica sfintei Episcopii de Rōmnic. Afară de enumerarea incomplectă ce face despre ele Mitropolitul Neofit în relația sa despre monastirea Arnota, publicată tot în No. mai sus citat al «Bisericei Ortodoxe» pag. 16 și afară de o notiță despre ele, publicată în Anuarul acestei Episcopii pe 1900, nu știu de s'a mai scris alt-ceva despre ele.

Fiind rînduit în vara anului 1893 să gerez afacerile sfintei Episcopii de Rōmnic în locul P. S. Episcop Ghenadie Enăceanu, care se afla în concediū, am dispus a se aduce de la monastirea Arnota, pe lângă cărțile cele vechi, în privința căror dispusesse însuși P. S. Titular ¹⁾, o lădiță cu sfinte mōște, între

---

¹⁾ Asemenea dispoziție a luat P. S. Ghenadie în privința cărților vechi de pe la mai tōte monastirile și bisericile din Eparhie, așa că

care și trei Mâni îmbrăcate cu argint și aur. Am socotit că în biserica sf. Episcopii de Râmnic ele se vor păstra mai sigur și vor sluji spre întărirea evlaviei unui număr de credincioși mai mare, de cât în monastirea Arnota, ce încă de atunci era o măreță ruină¹⁾. Lădița s'a și adus la biserica sfintei Episcopii, conform rezoluției pusă de mine în anul 1893 pe raportul Protoieriei de Vâlcea, referitor la zestrea monastirii Arnota și înregistrat sub No. 451 din 15 Martie, anul 1891.

La 15 Martie 1898 am primit din mâinile Prea Înălțatului și de Christos Iubitorului nostru Domn și Rege Carol I investitura de Episcop al Eparhiei Râmnicului Nouului Severin. Indată după suirea mea pe Scaunul Eparhiei am dat închinăciunea convenită și cinstitelor Mâni, despre care voesc să tratez aici. Apoi însoțit de Prea Cuviosul Arhimandrit de Scaun și de Ecclesiarhul sfintei Episcopii, am cercetat cu totă evlavia de la cine provin aceste sfinte mōște.

Lădița în care se păstrează ele, este de argint în formă patrată, lungimea ei de 0, m. 63 c. m., lățimea de 0, m. 39 c. m., înălțimea de 0, m. 10 c. m. Pe pereți sînt iconițe în relief a 22 sfinți, de la cari provin în mare parte Mōștele. Pe capac sînt gravate în relief trei mâni în dimensiuni proporționale cu cele din lădiță. Două inscripții, una pe peretele anterior, cu data 1817 și alta pe capacul lădiței cu data 1858, ne spun: 1 că sicriul (așa-i numită lădița), e făcut

---

la biblioteca Episcopiei s'a făcut o bogată colecție de cărți vechi de valoare. După încetarea din viață a P. S. Ghenadie, moștenitorii aŭ ridicat pretenție și asupra acestor cărți, de și ele, precum se vede, nu sînt avere personală a decedatului Episcop.

¹⁾ Incă din vara anului 1898 am intervenit la Onor. Minister al Cultelor să instaleze în această monastire un azil de infirmii, spre a nu fi prada ruinei. Până acum însă nu s'a făcut nimic.

de Marele Ban Golescu; sfintele Mōște din el ale monastirii *Gorbota(?)* și s'aũ afierosit l'a spitalul ot București, Iubirea de Ōmeni (Filantropia); 2 cã si-criul a fost dosit un timp, iar la 1858 s'a gãsit și împreunã cu sfintele Mōște din el, în numër de 27 bucãți, ale monastirii Arnota, s'a așezat în acestã monãstire. Ele aũ rãmas acolo pãnã la 1893, când, precum am spus mai sus, aũ fost aduse la sfinta E-piscopie.

Afarã de iconițele gravate pe pereții lãdiței și afarã de numele scrise pe legãtura de argint a celor mai multe dintre bucãțile de sfinte Mōște, se mai face mențiune despre unele din ele în o foaie din anul 1784 scrisã din ordinul Episcopului de Rîmnic Filaret, acel care în unire cu predecesorul sãu Chesarie aũ tradus din grecesce și aũ tipãrit Mineele. Foaia împreunã cu acele Mōște se pãstrãzã acum în o cutie aparte.

Iar despre cele trei sfinte Mãnã, de care ne ocupãm în special aici, ne daũ deslușiri inscripțiile slavone de pe ele. Din aceste inscripții rezultã urmãtorele: O mânã este a sfîntului Apostol Filip, unul din cei 7 diaconã de pe timpul Apostolilor; amintirea lui se serbãzã la 11 Octombrie. Mãnã s'a adus de Domnul Munteniei Mateã Basarab la monastirea Arnota în anul 1637. O altã mânã este a cuviosului Pãrintelui nostru Mihail Mãrturisorul, Episcopul Sinadelor, un apãrãtor zelos al ortodoxiei și al sfîntelor icone. El muri în exil pe timpul Impãratului Leon Armeanul (813—820). Amintirea lui se serbãzã la 23 Mai, iar mânã s'a adus tot de Mateã Basarab la monastirea Arnota în anul 1642¹⁾. Am-

¹⁾ La 1889 vizitãnd sfîntul munte al Atonului împreunã cu douã prieteni ai mei, cu P. S. Gherasim Timuș Piteșteanul, fost redactor al Revistei „Bis. Ort.„, acum Episcop al Argeșului și cu Domnul C. Er-

bele aceste Mâni sînt pînă la cot, avînd îmbrăcăminte de argint poleit cu aur, împodobită cu mai multe buchete de petre în diferite culori și cu câte două brățări de aur. Lungimea lor e de o, m. 50 c. m.

A treia Mână este a Sfintei Marei Mucenițe «Marina», a cărei amintire se serbeză la 17 Iulie. Mâna acésta este numai pînă la încheetură, adică numai podul mânei cu degetele. Ea are îmbrăcăminte de aur și lungimea de o, m. 20 c. m., cu data 1662. Monastirea Arnota.

Nu reproduc în întregime cuprinsul inscripțiilor de pe îmbrăcăminte a acestor cinstite Mâni, cum n'am citat nici numele sfinților, cari figuréză pe pereții lădiței. Sper că notițele ce dau acum vor fi complectate negreșit în cursul altor 25 de ani de acum, sau pînă la jubileul de 50 ani al Revistei, căci se cuvine a bine vesti din și în și mântuirea Dumnezeului nostru. Și mai sper acésta atît în considerația însemnătății Mósștelor, de care vorbim, pentru evlavia bine-credincioșilor creștini și mai întaiu a celor din acésta de Dumnezeu păzită Eparhie, cât și în considerația însemnătății lor istorico-arheologice.

Mă mărginesc acum a constata numai că bine-credincioșii creștini, iubiți ai mei fii în Domnul, cinstesc

---

biceanu, profesor de teologie și actual redactor al Revistei, am vădut în biblioteca monastirii Lavra o Evanghelie grecéscă, manuscris pe pergament, avênd la început chipul lui Matei Basarab în genuchii închinând Evangelia sf. Mihail al Sinadelor, al cărui chip este ceva mai sus, iar la sfîrșit chipul lui Matei Basarab cu soția sa Elena Dómna. Ei au dăruit acésta Evanghelie Sf. Marei Lavre „pentru darul și binecuvîntarea celui între sfinți Părintelui nostru Mihail Episcopul Sinadelor, al cărui cinstit cap a fost adus în Valahia la 1643 și a sêvîrșit multe minuni“. De aici se explică evlavia Domnitorului pentru acest sfînt Părinte. De aceea și Constantin Vodă Brâncoveanu a făcut cinstitului sêu Cap un frumos chivot în an 1691. Comp. „Biserica Ort. Rom.“ pe an. 1889—90 Art. „O călătorie în Orient“.

și sărută cu evlavie aceste sfinte Măști, nădăjduind cu totă încrederea în darul și ajutorul lor, întocmai precum au făcut strămoșii noștri, cari mult aveau nevoie de ajutor ceresc în acele vremi pline de turburări și nestatornicie. Câtă mângâere și curaj va fi simțit în sufletul său prea piosul Matei Vodă Basarab, luptându-se pentru apărarea Tronului și a Țării, când scia că are solitori către Dumnezeu și pe Sfinții, pentru ale căror cinstite Măști ne-au lăsat aceste semne prețioase de evlavie! Tot atâta mângâere și întărire va simți fie-care bine-credincios, învăluit de viforul a multe necazuri și nevoi, dacă în rugăciunea sa ferbinte către Dumnezeu va lua scăpare și la mijlocirea Sfinților, ale căror Măști le cinstesc și le sărută.

Deci, o, voi slujitorilor ai lui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Christos, Apostole sfinte Filipe, Mărturisitorule Mihaile și Mare Muceniță Marino, tindeți Mănile Văstre rugătoare către Milostivul Dumnezeu, ca pre Credinciosul nostru Rege să-l păzescă, credința noastră să o întărească, Țara și Biserica noastră să le ocrotescă, iar pre cei ce sărutăm cu credință și cu evlavie cinstitele văstre Măni, să ne izbăvescă de tot necazul, urgia, primejdia și nevoea. Amin.

Râmnicu-Vâlcea, în 28 Martie 1902.

Deosebirea dintre lucrul secundar și cel principal.

Omul, care lucrăză numai lucrul corporal și sufletesc fără cel spiritual, încă n'aū aflat calea binelui, și, pentru acésta, lucrul lui se numește secundar; cel ce lucrăză lucrul spiritual aū aflat și calea și pre énsuși binele, și, lucrul lui pentru acésta este principal, pentru-că dice Duchul Sânt prin Profetul David: „Domnul din cer aū privit preste fiii ómenilor ca să vadă de este cel ce înțelege saū cel ce cantă pre Dumneđeū“, și, vėdénd că toți pécătoșii sânt numai corporali și sufletești érá nimenea dintre ei spiritual, adauge: „Toți s'aū abătut împreună netrebnici s'aū făcut, nu este cel ce face bunătate, nu este pėnă la unul“.

† Gerasimu al Romanului.

28 Martie 1902
Roman.

Scrisórea D-tale m'a pus într'o încurcătură din cele mai mari, spunându-mi că cu ocazia jubileului revistei noastre, ar trebui să trimet și eu câte-va frase.

Lucrul este foarte greu pentru acei nedeprinși cu cugetări deșarte. Gânduri trec neconținut prin mintea omului, dar cine este în stare a le prinde pe toate, căci ocupațiunile zilnice îl împiedică de a le da atenția cuvenită. Chiar dacă reușim a fixa o idee și a o lua la scărmanat, câte piedici nu se opun de a o

întrupa în cuvînt saŭ a o îmbrăca în vestmîntul scrierei, pentru ca să fie comunicată și altora.

Fericit este acela care știe să alege noțiunile ce ar putea fi de vre un folos omenirei. Monahismul a adus servicii mari bisericei în genere și bisericei române în special. Monastirile, centre de cultură în trecut, au fost niște cetăți puternice pentru apărarea ortodoxiei.

Când luptele religioase de supremație au început a se afirma în țerile dunărene, atunci se desfășură o activitate foarte mare din partea monahismului. De pe atunci datază monumentele religioase, care sunt dovești puternice despre pietatea străbunilor noștri.

Cele trei făgăduinți monahale: sărăcia, curăția și ascultarea sunt fructele învățătorei evanghelice, pentru care se asigură fericirea. Practicate cu totă rîvna, ele sunt de folos omenirei.

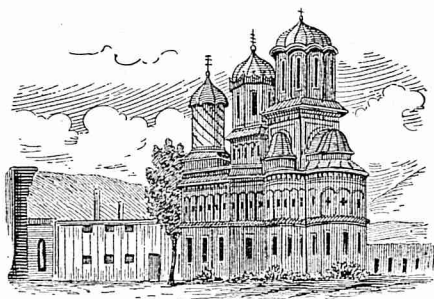
Cine nu-și pörtă gîndul la lucruri mari se cunoște pre sine și se mulțamește cu ce are. Curățindu-și mintea de cugete deșarte, devine prielnic de învățături folositoare. Insușindu-și cunoștinți ce nu le pöte obține cine-va prin propriile mijlöce, omul se simte mărginit și caută a și lărgi cercul cunoștințelor folosindu-se de ceea ce pöte găsi la alții.

Cunoștințele metafisice sunt înălțătore de suflet și foarte folositoare când sunt întemeiate pe virtuțile creștinești. Omul se simte inferior față de creator și este gata a urma povețelor de a iubi pre Dumnezeu și apröpele.

Nădejdea mântuirii dă curaj la luptă, iar stăruința

și bărbăția duc sigur la biruință. Omul stăpân pe sine înfrînză poftele și când, prin ajutorul harului, începe a scăpa de ele cu postul și rugăciunea, este în stare a săvîrși lucruri mari. Vitejia este rezultatul abnegațiunei. Cine se gîndește prea mult la ale sale nu va putea folosi altora.

Al D-vóstră devotat
† Gherasim de la Argeș.

*Ortodoxia Bisericeii,
Garanția Naționalității.*

PIMEN Episcop al Dunărei de Jos.

Către prea cucernicii protoierei ai Eparhiei Dunărei-de-Jos.

Cu multe daruri a înzestrat Dumnezeu pe om și în deosebii pe român. În firea lui a pus atâtea calități, în cât cei chemați a se îngriji de dînsul cu ușurință pot să-l îndrumeze la o viață mai bună și mai spornică. Poporul român dar, din fire este aplicat la fapte mari, rămâne numai ca el să primescă din ce în ce o dezvoltare a acestor daruri, ca ast-fel să fie vrednic de moșii și strămoșii noștri, cari ne-au lăsat urme neșterse de vrednicia lor ca români și buni creștini.

Dezvoltarea acestor daruri, revine de drept *preotului și învățătorului*, cari prin anumita lor pregătire în această direcțiune și prin atingerea apropiată, în care se găsesc cu poporul, au cea mai mare înlesnire, pentru împlinirea acestei datorii. Și apoi chemarea

lor, ca luminători ai poporului, le impune datoria de a combate întunecul cu toate ale lui rele urmări.

Pe aceste considerațiuni, preotul și învățătorul în toate timpurile și la toate popoarele, au fost recunoscuți ca cei mai buni și mai proprii îndrumători ai omenirii către lumină, prin care în timp, s'au încheșat și consolidat acele națiuni, ce fac astăzi fala lumii.

De alt-fel și în țara noastră, lucrul acesta tot așa a fost apreciat și ca probă, toți bărbații noștri de stat, mari patrioți, s'au convins de rolul acestor doi factori așa de importanți în mijlocul poporului nostru și pe cât mijlocele și împrejurările le-au permis, s'au îngrijit de sorta lor. Prin legi anumite, le-au asigurat o pozițiune materială și i-au rădicat din aceea stare de nesiguranță și umilire, în care se găsea, — mai ales preotul, — până mai deună-zi.

Pentru preot cu deosebire, în timpul din urmă, s'a făcut mult și avem nădejdea că treptat, treptat, se va face și mai mult, dacă și el, preotul, va căuta să răspundă la chemarea ce o are în mijlocul poporului cu mai multă pricepere și hărnicie.

Învățătorul, are datoria de a pune în mâna copilului cartea, și a-l face să cunoscă nevoia de lumină și modul cum să o pătă dobândi. Odată cu acesta, el este obligat de a pregăti pe copil către cunoștințe, din ce în ce mai largi, învățându-l, dragostea către Dumnezeu, către aproapele, către sine și către patria și neamul său. El îi deschide ochii și-i luminează mintea, ca să cunoscă ce este bine și ce este rău, ce este adevăr și ce este minciună; ce este drept și ce este nedrept. El îi face cunoscut datoriile dintre oameni și îl învață respectul către Dumnezeu și către cei mai mari de cât dînsul.

Cu alte cuvinte, îi împărtășește toate acele cunoș-

tințe bune și neapărat trebuincioase, pentru viitorul cetățean român. Rolul învățătorului dar, se întinde asupra copiilor, numai până la vârsta de cel mult 14 ani. De aci el încetează, a mai avea o înrîurire directă asupra foștilor lui școlari.

Preotul are însă un cerc mult mai întins de muncă.

El ia pe om de la cea mai fragedă vîrstă, pot dice chiar de la nașterea sa, îl bine-cuvinteză, îi supraveghează creșterea cu un interes curat părintesc, îl învață adevărata lumină a cunoșterii de Dumnezeu, sfințindu-î viața, prin sfintele mistere și rugăciuni, conducându-l și îngrijindu-l până, ba și dincolo de mormînt.

Înaltă și sfîntă este chemarea preotului!

El poate aduce mult bine țerii și poporului, când este pătruns de misiunea lui. Preotul cu tragere de inimă pentru binele și fericirea poporului, nu perde nici un minut din viața sa, ci, ca și bunul păstor, chemă oile sale, cari ascultă cu drag glasul lui și merg după el. Tot așa și preotul, își chemă credincioșii la biserică, și aci, mai ales în Dumineci și sîrbători, îi învață și-i sfătuește ca un bun părinte duhovnicesc. Le luminează mintea, le încăldește inima, ca ast-fel, să vadă lumina cunoștinței de Dumnezeu, să înțeleagă adevărul și să simtă nevoie de tot lucrul bine plăcut Domnului. Aci, în biserică, după serviciul sfintei liturghii, sêvîrșit cu evlavie și frica lui Dumnezeu, preotul harnic cuvinteză poporului, învățându-l să credă în Dumnezeu, să-l iubească și să nădăjduască în fericirea vieții de veci. Deșteptă în el iubirea către religiunea și nêmul nostru românesc, iubire care a încălđit până la vitejie brațul moșilor și strămoșilor noștri pentru apărarea moșiei și a religiunii în timpuri grele. Tot din această iubire a rē-

sărit vitejia fiilor noștri puși sub conducerea Prea înțeleptului și vitezului nostru Rege Carol I și din care cu vrednicie am câștigat independența țerei și autocefalia Bisericeii.

Îl învață apoi supunerea și respectul către legile și autoritățile bisericești și cetățenești, din care reese respectul de sine și de avutul aprópelui său. Tot aci preotul póte, cu înlesnire, să cuvinteze poporului despre sfințirea vieții casnice, ca condițiune neapărată pentru trăinicia familiei creștine, atrăgându-i luarea aminte la datoria ce i se impune, de a-și crește copii în spiritul religiunii și al patriotismului. De la înălțimea pozițiunii sale preoțești, ca învățător și ca luminător al poporului încredințat conducerii sale, preotul este dator să sfătuiască pe fiii lui sufelești, ca să iubească munca cinstită și harnică, mai ales acum, când nevoile sunt mai simțite ca altă dată.

Aplicarea la meserii de tot felul, atât de trebuincioase poporului, cum și îndrumarea către o viață cum-pătată și înființarea de societăți economice prin comune, încă trebuie să preocupe pe preot în cuvântările sale bisericesci.

În afară de biserică, preotul are nenumărate datorii, pe cari este obligat a le împlini, de óre-ce ele stau în strînsă legătură cu misiunea sa pastorală.

Cine póte cunoște mai bine ca preotul metehnele său relele deprinderi, cari au început a se introduce în viața poporului nostru românesc? Și apoi cine ar putea cu mai multă autoritate să combată și să opréscă lățirea acestor rele? De sigur numai preotul înțelept și harnic.

Lenea și beția din care isvorăsc o mulțime de alte rele, ca: sărăcia, invidia, minciuna, jurămîntul strîmb, mizeria, ruina și crima; aceste uricóse vițiuni, prin

cară s'aă ruinat popóarele vechi și cară astă-đi, din nenorocire, amenință pe unii din fiii Bisericei și țerei nóstre, numai printr'ínsul s'ar putea mai bine combate. Adesea preotul este chemat de enoriași, prin casele lor și acesta se întimplă cel puțin odată la începutul fie-cărei luni, când își vizitează întreaga sa enorie. Cu această ocaziune el, pe lângă combaterea relilor amintite, póte ca să dea tóte ale sale îndemnuri și pentru o vieță mai îngrijită și o gospodărie mai rațională, cară aduc după ele mari folóse pentru poporul și némul nostru.

În asemenea ocaziuni, preotul póte și este chiar dator, ca să sfătuiască poporul în privința creșterei, curățeniei și educațiunei copiilor. Asemenea în ce privește curățenia caselor și a curților. Pătulele și curtea se cere ca să fie tot așa de curate, ca și casa, știut fiind că bólele nu pătrund acolo unde este curățenie. Și în casuri, Domnul să ne ferască, de bóle molipsitoare, tot preotul este cel d'întâiu chemat, ca pe de o parte, să anunțe autoritatea în drept, spre a lua măsuri contra întinderii acelor bóle; iar pe de alta să îndemne poporul de a folosi sfatul medicului și medicamentele ce i se dau.

Tot asemenea prin influența sa morală, preotul este singurul în stare, care ar putea, ca să lucreze mai bine la înmulțirea avutului și la desvoltarea gospodăriei săténului. El ar putea ca să-l îndemne a'și construi o casă mai igienică, mai sănėtósă și mai luminósă ca multe din cele în care locuesce astă-đi. Ar putea mai departe, ca în locul spinilor, ciulinilor și altor burueni displăcute privirei și bunului simț, care de multe ori cu vârful lor ating strașina casei, să îndemne poporul a planta pomi și arbori, și nu va strica dacă se vor pune și pe holde, mai ales la hotarele lor,

spre a se bucura de ródele ce dau, de umbra ce aduc și de liniștea ce asigură poporului, ferindu-l de judecări și de neînțelegeri adesea vătămătoare.

El, ca mai luminat în comună și cu influența pe care o are între păstoriții săi, dându-și mai bine sémă de ocupațiunea primă a țeranului nostru, care se îndeletnicesce mai mult cu munca câmpului și creșterea vitelor, ar putea ca să îndrumeze pe păstoriții săi către o muncă mai sistematică. El este dator a-î îndemna să se folosească de toate mijlocele recomandate de ómenii științei pentru pregătirea pămîntului prin îngrășeminte, pentru lucrarea și cultivarea lui, cum și pentru nutrirea și îngrijirea vitelor, spre a face din ele un isvor sigur de bogăție pentru popor. Printr'ó ast-fel de sîrguință din partea preotului, se realizează un mare bine pentru popor, și o deplină stare de fericire pentru toți. Forța morală și o pozițiune socială îmbucurătoare de aci se póte deduce, și acela este adevărat român, care prin muncă cinstită scie să-și asigure o bună reputațiune printre frații săi.

Mare laudă se cuvine dar acelui preot, care va lucra ca un adevărat părinte pentru răspândirea luminei în direcțiunea arătată și numai unul ca acesta va putea cu dreptul ca să-și dovedească rostul chemării sale așa de importante în mijlocul poporului.

Aceste observațiuni ale mele expuse aci pe scurt, se impun atențiunei Prea Cucerniciei Vóstre și vă invit, ca de înată să luați măsuri a fi aduse la cunoștința Cucernicilor preoți din acel județ, pe cari îi veți îndemna:

1) A trăi în deplină armonie cu învățătorul, a cărui dragoste să se siléscă a și-o asigura și apoi amândoi, mână în mână, să lucreze cu căldură la binele și fericirea poporului, care forméază trăinicia și pro-

pășirea noastră morală și națională. Pentru ajungerea acestei prietenii între sine și învățator, preotul se cuvine a fi după cum însăși numirea de presviter îl arată, bătrân, mai ales cu mintea, neascultând tot ce se vorbește în rău de unul și de altul, și lăsând în tot-deauna mai mult de la sine.

Acolo unde preotul și învățătorul vor fi uniți în gânduri și dorințe, acolo unde ei își vor cunoaște marile lor rol de luminători ai poporului, totul va fi de laudă și cu ușurință va lăsa să se întrevadă, cum națiunea cu pași siguri va merge către glorie și mărire națională. Pe când, din contră, acolo unde ei nu lucrează în unire și armonie și mai ales acolo, unde unul se luptă în contra celui-l-alt, nu poate să se vadă de cât turburări păgubitoare atât în ce privește prestigiul și demnitatea lor, cât și în ce privește dezvoltarea sentimentului religios și național în popor.

În asemenea ocaziuni preotul și învățătorul nu mai sunt acele modele vrednice de imitat, la care poporul se cuvine a-și aținti privirile, ci devin o piatră de scandal, un povățuitor orb și o lumină întunecată, care nu mai are nici o putere de propagare. Printr-o astfel de purtare din partea lor în loc de consolidare se va produce sdruncinare, care curînd să-și mai târzie va aduce după sine ruina morală și materială a poporului.

2). A lucra fără preget atât în biserică, prin cuvîntările ce este obligat a le rosti la diferite ocaziuni, cât și pe la casele enoriașilor, când va avea privilegiul de a da sfaturi, la deplina luminare a poporului către tot ce este de folos pentru mîntuirea lui sufletescă și pentru îndrumarea către o viață socială mai bună.

Cine cunoaște mai bine ca dînsul nevoile poporului și cine ar trebui să se bucure de mai multă autori-

tate și încredere într'o comună ca preotul? El dar, se cuvine pentru asigurarea acestei autorități, a lucra cu sîrguință și cu tragere de inimă și mult se va câștiga printr'însul, când va fi la înălțimea acestei chie-mări.

El are datoria de a pregăti poporul către mântuire prin îndemnul la virtute și moralitate și către o pozițiune socială mai alésă prin îndemnul la muncă și economie.

Acestea sunt, Prea Cucernice Părinte, preocupările mele de căpetenie, în ce privește împlinirea cu succes a misiunii preoțești, față de poporul încredințat păstoriei sale și așa doresc ca să lucreze preoții din această de Dumnezeu pădită Eparchie.

Am convingerea fermă, că aceste preocupări ale mele ocupă și gândirea tuturor ómenilor noștri de bine și în consecință, vă invit, a îndemna pe toți preoții din acel județ ca să se siléscă a aduce la îndeplinire, după puterile fie-căruia, aceste ale mele părintești îndemnuri, spre a bine merita numele de bun părinte și harnic lucrător în via Domnului, după care numai îi voi judeca, îi voi prețui și răsplăti.

Primiți Prea cucernice Părinte, ale noastre Arhieresti bine-cuvîntări.

† Episcop, Pimen al Dunărei-de-Jos.

Tristă este starea omului, el ajunge la mormînt, mai slab, mai prunc de cât cum era în légăn—și cu tóte acestea tot el este, cel mai fericit—dacă trece din acésta viéță, întru nădejdea Invierei și a vieții vecinice.—Că viu este Dumneđeũ, precum însuși a đis: «Eũ sunt Invierea și viéța».

O! Dómnne! Intărește-ne ca să iúbim numele Těũ cel sfînt, că mare ești Tu—umplěndu-ne de darurile tuturor buněțăților cu darul prea sfîntului Těũ Duh.

Invrednicește-ne Dómnne! ca în tot timpul și în tot locul, să te iúbim, iar să nu ne temem de Tine, ca să putem đice cu Sf. Antonie: «Nu mă tem de Dumneđeũ, ci 'l iúbesc pe Dumneđeũ».

Luminéază Dómnne, gândurile nóstre ca să mărturisesc Ție, și rămășițele lor tot Ție să vie.

Fie, Fie, Dómnne Părinte al îndurărilor, în veác mila Ta spre noi, și când vom mâniam dreptatea Ta, să nu mâniam și milostivirea Ta.

† Dionisie al Buzeului.

DR. KONON ARAMESCU DONICI EPISCOP AL HUȘILOR.

CUVÎNTAREA

rostită de P. S. Episcopul Konon Arămescu Donici, ales la scaunul vacant al Eparhiei Hușilor; cu prilejul investiturii Sale, 14 Fev. 1902.

Majestate,

Archiereu fiind cu titlul de Bacauanul și membru al Si-

nodului Sântei Biserici Ortodoxe și Autocefale Române, astă-zi, după ce Marele Colegiu Electoral, în frunte cu înaltul guvern Regal, prin glasul său m'a chemat în ziua de 8 ale curenteii pentru păstoria duhovnică a Sântei Episcopii a Hușilor, eu, cu cel mai profund respect mă prezint în fața Tronului Majestății Vostre, dorind a fi investit cu puterea și Toiagul Pastoral, spre conducerea spirituală și administrativă (bisericește), a acelei de Dumnezeu păzite Eparchii, când, cu tot respectul, Vă rog să binevoii de a mi primi și mărturisirea mea de credință, cu devotamentul nemărginit ce am către Biserică, Țară, Tron și Dinastie.

Majestate! Credința saă *Legea* și *Moșia*, iată două cuvinte mari sub cari la români vechi se adăposteau marile principii de *Religiune* și *Patrie*. Și din cari cuvinte buni și străbunii neamului românesc și-au format *Stindardul* lor, sub carele cu mare vitejie au combătut contra tuturor asupritorilor de după vremuri și ei, foarte adese ori sacrificându-se, așa ne-au asigurat existența și păstrarea unei Patrii prea frumoșe.

La ei *Sanctuarul* păstrării și al răspândirii *Legei* saă a Credinței, pururea le-a fost Biserica Ortodoxă, ca depositarul Dumnezeuștei Evanghelii, d'împreună cu al tuturor Sântelor Dogme, Taine, și sublimatele învățături ale Moralei creștinești. Iară *Citadela*, și depositul puterii de apărare a scumpei Lor *Moșie* (Patria), le-au fost însăși *Inima* și voinicia poporului viteaz, condus către vitejii și la isbândă, cu credință și înțelepciune, prin vrednicii săi reprezentanți de după împrejurările vremurilor prin cari treceau.

Sub aceste două mari și Sante principii, cari formaă Stindardul lor, viețuind și luptându-se, buni și străbunii noștri, atât laici cât și bisericești, cu toții împreună, ne-au asigurat și păstrat nevătămată, —și ne-au înlesnit spre o mai departe moștenire, consolidare și înflorire, noua și frumoșă «Patrie Română»; —care sub înțelepta și viteza conducere a Majestății Vostre a devenit acum respectabilul Regat Român, visul lor de aur împlinit.

Biserica dar, Majestate, lucrând în inima poporului Român prin conducerea morală, și poporul ca și contopit cu biserica sa, prin buna credință; adică: fiind cu totul ne-

despărțiți unul de altul, și vecinic conlucrând mână în mână, nici odată nu 'și-au discutat întâetatea (sub-înțelésă); nici odată la Româniî Ortodoxi nu s'a putut pronunța greul cuvînt de «Stat în Stat».

Tot-déuna sub-înțelegéndu-se că, Statul creștin se află în Biserica creștină, ca un drept credincios al Eî protector, și Biserica Ortodoxă se află în Statul creștin, ca o instituțiune de Stat, cultivátore și moralizátore a familiei și societăței Românești; iar améndoúe împreună se sprijineau reciproc, formând și întărind individualitatea nóstră națională, și viețuind strîns unite, întocmai precum ar fi sufletul unit cu corpul, ce forméază și întregesc individul.

De acoloa aú și provenit că Românul secolilor trecuți, când dicea că'și apără *Legea*, înțelegea că'și apără Patria cu Altarele și mormintele străbunilor; iar când dicea că'și apără *Moșia*, înțelegea că'și apără Religia și Biserica neamului său.

Iară una ca acésta, frumoasă, îndelungată și mântuitoře stare de lucruri, a și format «caracterul moral» al poporului Român, de a fi: Bland, nobil și deștept în timp de pace, dar inimos, voinic și viteaz în timp de războiú. Așa a fost din vechime, și mult mai încóce.

Din unile ca acestea Tradițiunî și naționale manifestări, ne-aú răsărit mai apoi toți războiniciî de la Plevna și Balcanî; fondând temeliele vecínice ale Puternicului Regat Român, în frunte cu gloriósa Dinastie a Majestăței Vóstre, de aci înainte pázitorul pentru vecínicie al *Legei* Sfinte, și al *Moșiei* străbune. Iară noi, cu toțiî, mulțumită șefiei unor asemenea străvechi și frumoșe tradițiunî naționale și bisericești, am ajuns ca să putem vedea astă-đi cum reprezintanțiî poporului Român (Cler și Popor) lucrând cu totul în spiritul Sfințelor Canóne (Constituția Bisericeî Ortodoxe), și întruniți într'un mare Colegiú Electoral, singuri își desemnéază pe căpiteniile religioșe ale Bisericeî Regatului.

Astă-đi, dar, Majestate, după ce Națiunea și poporul Românesc, pe baza legei, născută din Tradițiune, prin Marele Colegiú Electoral, m'aú chemat ca să fiú Păstorul sufletesc al drept credincioșilor din Bine-cuvîntata de Dumnezeu Eparchie a Hușilor, și mă aflu adus înaintea Tro-

nului Majestății Văstre ca să-mi primesc Sfântul Simbol al Puterii Pastorale, eu, deplin conștient de greaua, dar nobila și frumoasă misiune ce mi se încredințează, precum și de toate marile datorii ce am: către Biserică, Tron, Dinastie și Patrie, îmi mărturisesc credința și devotamentul ce am de a păși cu totă seriozitatea la lucrul din «Via Domnului; unde mă voi silii de a putea călca pe urmele Marilor Ierarhi ai Țării în genere, și a celor ce au trecut pe la Huși în special.

Voiu urma tradițiunile bune: conlucrând din toate puterile mele la apărarea marilor principii de morală și ordine; voiu predica cuvântul Sfintei Evanghelii, continuu aplicându-l, la Morala Socială, la paza și respectul legilor; având de povățuitor legile Țării, instituțiunile Sântei Biserici Ortodoxe, și consfătuirile înțelepte ale colegiului nostru Episcopal; animat fiind întru toate acestea de marea deviză a Bisericii «credință, speranță și dragoste creștină».

Deci cu credința în Dumnezeu, cu speranța în bunătatea și ajutorul Dumnezeesc, și cu dragostea către îndeplinirea cu sfințenie a datoriilor chemării mele, îmbărbătându-mă, eu voiu îndrăzni să pășesc de acum înainte pe căile vieții Pastorale. Și, însuflețit fiind de aceste cugețări, primesc cu respect și cu bucurie Sântul Toiag Pastoral, pe carele Majestatea Văstră, luându-l din mâna chiriarhului meu canonic, I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Exarh al Plașurilor, grațios bine-voit de a mi-l încredința acuma. Și îmbrățișez cu dragoste Păstoria Sântei Episcopii de Huși,—care, numai prin darul lui Dumnezeu, inspiratorul celor buni, mi-au fost sortită, dorind sincer, ca conlucrând împreună, Păstorul cu Păstoriții, să putem corespunde la toate așteptările Sfintei Biserici și ale Patriei Iubite; nădejduind că și înaintea dreptului judecător, odată cu bucurie să pot dice: «Iată eu, și fiul ce mi-a dat Dumnezeu».

Cu mare încredere dar în Dumnezeu și în viitor: Rog Majestate cu totă inima mea pe A Tot Puternicul Dumnezeu, ca să dăruiască Majestății Văstre și Majestății Sale Regina, Altețelor Regale Principii Moștenitori și la totă Augusta Familie Regală, nenumărați ani buni și fericiți; spre a continua cu înțeleptă-vă conducere către adevărata fericire, a destinelor scumpei noastre Patrii, România.

Să trăiți Majestate, bunul nostru Rege și Domnișor.
 Trăiască Majestatea Sa Regina, mângâerea întristaților.
 Trăiască Altețele Regale, buni noștri Principi de Corónă.
 Trăiască tinerile lor vlăstare, cu tótă Augusta familie
 Regală.

Trăiască România: una mare și gloriósă.

ORDINUL CIRCULAR

al

Prea Sfințitului Konon, Episcopul Hușilor, către toți protoierii acestei de Dumneđeũ pázite Eparchii: prin carele se puzé în vedere datoriile tuturor parochilor de a predica Cuvíntul lui Dumneđeũ prin sfințele biserici la ori-ce sêrbători și ocasiuni de preste an.

Prea Cucernice Părinte Iconóme,

Aflându-ne acum încă pe la începutul Sfințului și Mareluí Post, și datorí fiind mai mult de cât ori-când a ne îngriji de mîntuirea nóstră, cu toți împreună, este de trebuință a ne aduce aminte de cuvintele Sfințului Apostol Pavel, carele în Epistola către Corintení, ȓice: «Acum este «vreme bine primită, acum ȓiua mântuiréi s'a apropiat, «ca lepădând lucrurile íntunericului să ne îmbrăcăm în ar-
 «mele luminei»; iar în Epistolia către Timotheiũ, relativ la deșteptarea nóstră Păstorală ȓice: «Predică cuvíntul, stă-
 «ruește cu vreme și fără vreme, muștră, ceartă și îndemnă
 «cu tótă îndelunga răbdare și învățatură; iar tu privighézá
 «întru tóte și suferă, fá lucrul Evanghelistului și 'ȓi índe-
 «plinește slujba ta. (Cap. 4 vers. 2—5)».

Noi, ca păstor duhovnicesc al Sfinței Biserici Orthodoxe în genere și doritor de mântuirea tuturor fiilor Noștri sufletești, aducându-Ne aminte de aceste Sfințe și mântuito-re învățaturí, credem, de a Nóstră Sfință datorie a face, ca să rêsune Cuvíntul lui Dumneđeũ de pre tóte Amvó-nele Sfințelor Biserici din acéstă de Dumneđeũ bine-cuvín-tată Eparchie Huși. Decí avênd în vedere, că în tóte tim-purile și în tot locul, numai Biserica unită cu Șcóla pot fi cei mai proprii moralisatori și luminători ai maselor po-porului; iar agenții principalí ai acestor doué Sfințe și mântuito-re instituțiunii sunt Preotul și Învêțătorul, dintre

carî preotul este ajutorul Nostru pentru parochia lui; și sperând de a primi vești îmbucurătoare din partea preoțimei zelose despre realizarea dorințelor Nostre în această privință, am decis următoarele:

Prea cucernicia vóstră să comunicați în mod circular și cât mai curând tuturor preoților parochii, atât din orașe, cât și de la sate, ca să predice Cuvîntul lui Dumnezeu la Biserică, în toate zilele de sêrbătoare, și anume, orî după Evanghelie îndată, orî către sfîrșitul Sfintei Liturghii, conformându-se în această privință următoarelor indicațiuni: Preoții teologi sau și numai seminariști, precum și alții carî se vor bizui în cunoștințele lor dobîndite prin multă citire și observare, să'și facă predicile lor libere, numai însă folosindu-se bine de tot materialul publicat asupra sêrbătorei respective; combătând cu deosebire viciurile carî bântue mai mult actuala societatea Românescă, precum: Concubinajul, atât de uricios și vătămător buneii familii creștine; Beția, care pogoră pe om între dobitoce; Furtul, care degradază atât de mult pe cei groși de obraz și lungi de mână; Ateismul și Indiferentismul religios, atât de vătămător bunelor moravuri; Lenea și Trândăvia, aducetorele a tótă sârăcia; și altele asemenea vicuri, carî rod din rădăcină și nimicesc familia, amenințind chîar societatea Românescă. Tot-d'auna însă ferindu-se ei, ca de foc, de a aluneca, fie și numai prin alusiuni, pe terenuri politice în Biserică; căci Biserica Ortodoxă este de o potrivă buna și adevărata Mamă tuturor filor sêi, fără nici o deosebire de credințele lor politice.

Pentru preoți însă, carî nu ar fi în stare de a'și putea face predicile singuri, este bine, și'î îndatorăm, să se folosească de cărțile usitate de către Sfinta Nóstră Biserică și anume: pentru Duminicile și sêrbătorile Postului Mare, Mărgărintul și alte predicî din ale Sfîntului Ioan Gură-de-Aur; idem Didahiile lui Ilie Meniat, prescurtate sau acomodate; iar pentru Duminicile și sêrbătorile de preste tot anul, cuvîntările din Cazaniile vechi, retipărite nu de mult de către Sf. Sinod, cu litere nouă; și Predicile morale din Kiriacodromiónele făcute anume asupra Evanghelilor și Apostolilor de preste an. De asemenea s'ar mai putea întrebuința, cu bun succes, predicile P. S. S. lor Episcopi

Scriban, Melchisedec și Inocențiu, precum și multe din predicile ocazionale făcute de către clericii mai zeloși, și publicate prin diferite Reviste Bisericești mai nouă, tot-d'auna însă în concluziune, aplicându-le la *viața practică* prin arătarea consecințelor rele a vieței destrăbălate și prin sfătuirii practice către o bună și morală viețuire creștinească și cetățenească.

Intre aceste Părintești povățuirii, Părintele duhovnicesc al parohiei sale să nu scape nici odată din vedere de a sfătui pe enoriașii săi, atât la datoriile dintre membrii familiei și datoriile igienice, cât și la datoriile de o mai bună îngrijire gospodărească asupra casei, grădinelor și avutului lor.

Acésta fiind una dintre cele mai *ardente* ale Nostre dorinți, v'o comunicăm, cu obligațiunea de a lucra zelos pentru îndeplinirea ei, atât spre îndreptarea bunelor moravuri creștinești și cetățenești, adese-orî în decadență, cât și pentru înălțarea însuși prestigiului preoților Păstori și povățuitori morali ai maselor poporului Românesc.

Iar fiind-că Mântuitorul ȳice în Sfinta Evanghelie: «Vred-nic este lucrătorul de plata sa» și Sf. Apostol asemenea ȳice: «Cum că Presviterii cari 'și îndeplinesc bine`datoria lor, întru cuvînt și învățatură, cu îndoită onóre să se «cinstéscă»; De aceia, Noi am hotărît că la nota de conduita preoților de oraș și de popor, comunicându-Ne la fie-care trei sau patru — lupi să țineți strictă socotélă și să notați în statistica respectivă, dacă aceștia: «predică sau nu, Cuvîntul lui Dumnezeu cu vreme și fără vreme etc.», conform învățăturelor de mai sus.

Iar ca mijloc de controlare mai ușoră a Activității Preoțești, decidem: să întrebuintați sistemul de «Circumferințe Preoțești» prin carele din 10 preoți parochii, cel mai capabil, mai zelos și cu purtare mai bună și nepătimăș în acelaș timp, să vè fie în mod onorific supraveghetorul, încurajatorul și raportatorul confrăților săi; lucruri care la vreme comunicându-se Nouă, să putem avea la gradarea purtării lor, tot-d'auna un Tabloù Sinoptic, adevăritor despre zelul și meritele fie-căruia dintre parochii Eparchiei Nostre.

Dumnezeu să bine-cuvinteze activitatea Pastorală a Nostră tuturor.

† Konon Episcop al Hușilor.

Iubitevoiu Dómnne tária mea, Domnul este întări-
rea mea și scăparea mea și Mântuitorul meu.

1828—1902

† Arh. Valerian.

Cuprinsul pe scurt al celor 18 capitole și 4 întrebări atribuite patriarhului Ciril Lucaris (1631 data, când a fost publicate în Constantinopol) în concordanță cu ale lui Dositei (1669 anul suirei pe scaunul patriarhal), patriarhul Ierusalimului:

In Capitolul I, se întonează purcederea Sfântului Duh de la Tatăl prin Fiul; pe când Dositei, arată purcederea Sfântului Duh, numai de la Tatăl. .

In Capitolul II, se dă autoritate Sfintei Scripturi mai presus de cât Tradițiunei.

Dositei însă le pune pe amândouă pe una și aceeași treptă.

In Capitolul III, se vorbește despre predestinațiune, arătând'o ca necondiționată; pe când Dositei, dice că e ceva condiționat.

In Capitolul IV, se arată, că Dumnezeu este Creatorul; asemenea și Dositei, întregind unele lacune.

In Capitolul V, se vorbește despre providență; și Dositei tot ast-fel.

In Capitolul VI, se întonează despre păcatul strămoșesc.

Dositei opune învățătura sa și ȳice: că, nu păcatele personale ce le facem sînt roduři ale păcatului strămoșesc, ci numai ale voei năstre proprie.

In Capitolul VII, se tratăză despre misterul întrupărei, răscurpărărei și a doua venire a lui Christos.

Dositei adaogă, că nașterea lui Christos a fost fără dureri (de naștere), rămăind Maria tot-d'auna Fecióră.

In Capitolul VIII, declară pe Christos ca singurul mijlocitor pentru ertarea păcatelor.

Dositei, de asemenea; dar rectifică rugăciunile mijlocitoare prin sfinți și rugăciunile creștinilor, unii pentru alții.

In Capitolul IX, se vorbește despre mântuirea prin credință numai.

Dositei adaogă, că și prin fapte bune.

In Capitolul X, se ȳice că Biserica e compusă din credincioșii vii și morți; capul ei este Christos, iar capii ei vėduți, sînt numai membri.

Dositei diferă Biserica triumfătoare din Cer și cea luptătoare de pfe pămėnt. Cea din urmă este una; și capii ei vėduți sînt acei vėduți în înțeles propriu, și fără ei, Biserica ar înceta a fi ca atare. Asemenea diferă ființial pe episcopii de presviterii.

In Capitolul XI, se arată că membrii Bisericeii sobornicesci, sînt numai cei aleși din veci de Dumneđeu spre mântuire; iar în Biserica particulară e grău și neghină.

Dositei, respinge acestă aserțiune, arătând că păcătoșii sînt membrii ai Bisericeii sobornicesci, nefiind deosebire pe pămėnt între o Biserică întregă sobornicescă nevėduță și Biserică particulară vėduță.

In Capitolul XII, că Biserica sobornicescă se lumineză de Duhul Sfint, dar ea pôte rătăci, scăpând din rătăcirea acestă tot prin luminarea Duhului Sfint, prin servitorii credincioși ai Bisericeii.

Dositei ȳice, că Duhul Sfint inspiră Biserica întregă, prin prepușii săi; de aceea Biserica întregă, nu pôte rătăci.

In Capitolul XIII, se vorbește, că ne îndreptăm numai prin credință, impropriindu-ne prin ea dreptatea lui Christos.

Dositei raspunde, că trebuie spre acesta și fapte bune ca mijloce neapărate pentru câștigarea fericirii.

In Capitolul XIV, se spune că voia liberă este murtă în omul cel renăscut, pentru aceea tôte faptele lui sînt păcate. Voea liberă învie în renaștere prin grație căpatată, totuși omul cel renăscut are trebuință de harul dumnezeesc fără care nu s'ar putea mișca.

Dositei, țice: prin păcatul original, *Voea*, numai s'a slăbit și omul renăscut pôte face fapte bune morale, dar nu spirituále (meritose), neputend fi acesta propriu spre mântuire.

In Capitolul XV, se întoneză că doue misterii sînt, adică, Botezul și Euharistia, care sînt așezate de Christos; esența lor este forma și materia, iar nu și ministrul.

Dositei, raspunde, că sînt șepte misterii așezate de Christos; apoi adaogă, că lipsa credinței primitorului nu micșorează întru nimic întegritatea misterului, de și el nu aduce fructele sale asupra celui ce le primește.

In Capitolul XVI, se vorbește despre Botez și insuficiența sa.

Dositei combătend, adaogă, că este neapărat a se boteza și copiii, căci Iisus a țis: «De nu se va naște cine-va din apă și din Duh nu va putea să intre în împărăția cerurilor», deci acest mister este necesar și pentru copii, ca unii ce nu se pot curăți de păcatul original de cât prin Botez.

În Capitolul XVII, se spune că Christos este de față în Euharistie numai prin credința primitorului, care trebuie să primescă atât *Trupul* cât și *Sângele* (contra romano-catolicilor).

Dositei, adaogă: că primirea demnă și nedemnă are urmări numai pentru cel ce primește, dar nu influințază asupra validității misterului, apără că ceea ce luăm aminte cu simțurile nôte, este în adevăr Trupul Domnului; și pe tôte altarele este un Trup al Domnului, care în mod supranatural se preface în Trupul și Sângele lui Christos, pe care trebuie a'l adora.

In Capitolul XVIII, se vorbește despre eshatologie: după mörte încetază tôte și fie-care și ia plata sa.

Dositei răspunde, că sufletele celor repausați merg la

cer saŭ la iad, primind răsplata definitivă numai la judecata cea de pe urmă.

Intrebarea I. Se pôte admite citirea Sf. Scripturii, de toți?

Respuns. Citirea Sfintei Scripturii se admite pentru toți.

Dositei însă ȃice, cã toți pot s'o audã, dar nu toți o pot citi.

Intrebarea II. Sfintele Mistere, devin înțelese pentru toți?

Respuns. Pentru toți cei renãscuți, respectiv de învățaturile credinței.

Dositei, raspunde, cã nu sînt înțelese tuturor.

Intrebarea III. Care sînt cãrțile canonice ale Sf. Scripturii?

Respuns, cãrțile canonice ale Sfintei Scripturii sînt cele enunțate de sinodul din Laodicea; cele-l-alte sînt apocrife.

Dositei, adaogã cã cãrțile nenumite de sinodul Laodicean și de unii pãrinți sînt încă canonice. Sinodul Constantinopolitan din 1672 ȃice, cã cãrțile numite de protestanți apocrife, sînt bune și folositoare, de și nu sunt canonice.

Intrebarea IV. Icónele trebuie sã fie adorate?

Respuns. Sfinta Scripturã de și le admite însã fãrã a fi adorate și închinat.

Dositei se exprimã ast-fel: «Iar dacã unii pentru închinarea Sfintelor icóne ne înfruntã ca de idololatrie, apoi noi o asemenea înfruntare o socotim deșartã și absurdã; cãci noi cinstim Sfintele icóne relativ, raportãnd cinstirea icónelor la prototip; cãci cine se închinã icónei, acela prin icónã se închinã prototipului, așã cã nici într'un chip nu se pôte despãrți cinstirea icónei de cinstirea aceluia, ce se închipuște pe ea.

† Meletie

ARTA RELIGIOASĂ.

Unul din cele mai nobile și mai constante sentimente, este *sentimentul religios*. Nici timpurile, nici locurile nu au desmințit existența și ponderabilul său rol în omenire. Cea mai superficială cercetare a istoriei în general, și a antropologiei în special, ne conving despre acesta.

Dar nu e în firea omenéscă, de a se mulțumi numai să constate empiric un fenomen óre-care. Aprópe simultaneú se impune întrebarea: de unde și cum a apărut cutare fenomen? Totuși de la acéstă necesitate organică a spirituluí uman, numai singurá *religiunea* a făcut escepțiune.

În adevěr, *sentimentul religios*, a cuprins și pătruns așa de puternic firea omuluí, 'i s'a prezentat cu atâta necesitate și așa de permanent, în cât nu a mai oferit omuluí doza de mirare necesară, pentru a determina cercetarea, cum se întâmplă cu fenomenele cosmologice. Un meteor saú un corp chimic, apar din véc în véc, escitând curiositatea de a fi cunoscute; sentimentul religios însă, a apărut o dată pentru tot-d'auna, și *în mod supranatural*. Mai mult, data când a apărut religiunea, nu e de domeniul istoriei, ca a altor fenomene sociale; căci ea coincide cu aparițiunea omuluí.

Așa se explică, de ce în recenta sciință a istoriei religiunilor—sciință de ordine sociologică—nu se póte studia de cât caracterul istoric al religiunei, adică influența ei socială, în diferite timpuri și locuri; dar nu și *genesă ei*, care coincide cu creațiunea omuluí, și are de autor pe A tot puternicul Dumneđeú, care a creat pe om după chipul și aseménarea Sa.

Sentimentul religios așa dar, nu se póte studia—orí ce ar dice pozitivistií—de cât saú în Metafisică, întru cât el este considerat ca un ce transcendental, saú în Psihologie, dacă 'l punem în rândul sentimentelor de ordine emoțională.

Tóte aceste considerațiuni, cari aú nevoie de desvoltări mai largi, de cât ne permite cadrul nostru de față, sunt în strânsă legătură cu *arta religiósă din biserică*.

În adevěr, *Biserica*—luată din punctul de vedere artistic—*este organul de expresie al Religiunei*. Iar acest organ constă:

a) Dintr'un element *Teologic saú moral*, care se póte afirma, fie prin contemplație saú rugăciune, fie printr'o practică piósă, dar pentru care nu se cer mijlóce tehnice sau artistice.

b) Dintr'un element propriú și artistic: *arhitectură, arte plastice*, și mai ales *musică*, care colaborează tóte, pen-

tru exprimarea sentimentului religios, ca pură contemplație sau adorare a Ființei Dumnezeesci.

Nu mai despre acest din urmă element, ne vom ocupa în articolul de față, care are evident, un caracter esteticoreligios, iar nu teologic.

Pe nici un teren, nu e mai puțină siguranță în formularea adevărului, de cât pe cel estetic.

Începând cu filosofia grăcă, și în special cu *Platon*, și terminând cu cea mai recentă scólă, (de exemplu, poesia decadentă sau musica Wagneriană) definițiile au variat de la un cap la altul. În timpii moderni s'a convenit—se părea în mod definitiv—că obiectul artei e *frumosul*; dar controversa s'a repus asupra acestei noțiuni, cu mult mai puțină sorți de conciliare; cu așa de puțină, în cât chiar spirite științifice se țin încă la norma: «*De gustibus non disputandum*».

În timpul din urmă, însăși problema obiectului Artei, a fost din nou agitată. S'a contestat—cu argumente de cele, care impun tótă considerația—, că *nu frumosul este obiectul artei*. Puțina siguranță câștigată, amenință să devină o iluziune. Tótă discuția asupra conținutului artei, se resumă în aceste două formule, pretinse contradictorii:

1) *Arta este o activitate vitală*; adică un produs al organismului individual.

2) *Arta este o activitate socială*; adică o activitate, care permite omului, să influențeze conștient asupra semenilor săi, prin óre-care semne exterioare, pentru a face să se nască în ei, sentimentele ce el a încercat. Ceia ce prelungeste discuția, e că fie-care din aceste două definițiuni sunt exacte; și sunt exacte, pentru că ambele definițiuni, redaú același fenomen, privit din câte un alt punct de vedere.

În adevăr ca *fenomen-causă*, arta este o activitate vitală; ea nu se produce de cât în individ și prin individ, sau mai bine đis, ea nu se produce de cât grație temperamentului emoțional al individului; dar ca *fenomen-efect*, arta este o activitate socială, fiind că numai când emoțiunea individuală trece de la un individ la altul, numai atunci această emoțiune sau activitate vitală e artistică.

Orí, în nici o alta din manifestările ei, de cât în cea

religioasă, arta nu prezintă mai clar, cele două caractere de mai sus. Sentimentul religios e prea puternic, pentru a putea fi conținut; el se manifestă, întrupându-se și în forme materiale: constructive, plastice sau auditive. Dar acest sentiment, fiind identic la toți oamenii, de îndată ce el va fi fost manifestat în formă artistică de unul dintr'înșii, ceilalți nu vor face dificultăți, să'l primescă. Așa se explică vasta și repede extensiune a artei religioase; iar marele merit social al acestei arte, e tocmai de a fi accesibilă la cât mai mulți, formând un mijloc de comunicare și înțelegere frățească.

De și *architectura, pictura și musica* apar astăzi, ca elemente de artă coexistente în Biserică; totuși e foarte instructiv, când e vorba să se afle, care e partea fiecăreia în expresiunea estetică unitară, și să se cunoscă ordinea apariției lor.

Între aceste arte, (considerând în plus și sculptura bisericeii catolice) există un raport de succesiune logică.

Dacă criteriul artei e de a întrupa ideea în forme materiale, adică de a spiritualisa materia, atunci evident este, că cea mai inferioară dintre arte e *architectura*, care nu poate reda ideea cu caracterul ei de precizie individuală; ci numai ideea vagă, cu caracter de sentiment, de exemplu: sentimentul tăriei, permanenței, sublimului etc., pe care le produc templele uriașe.

D'asupra *arhitecturii*, stă *sculptura*, întru cât poate preciza ideea. Totuși în sculptură, materia păstrând cele trei dimensiuni (lungime, lățime și adâncime) resistă la o mare complectă spiritualizare, care se realizează însă în *pictură*; unde nu rămân materiei, de cât două dimensiuni (adâncimea fiind înlocuită prin perspectivă).

Într'un grad mai înalt însă stă *Musica*, artă în care materia este redusă la sunete; adică, e foarte aproape de complectă spiritualizare.

Sușinem că această ierarhie a artelor frumoase, pe care *Hegel*, o dă ca o necesitate de logică, este confirmată și de istorie, adică e și o necesitate cronologică.

Se știe din istorie, că la Indieni, Asirieni și Egipteni, singurul mijloc artistic de a adora Zeii e *architectura*.

Ruină de pagode și temple, atestă și acum magnificența ei. La Greci, Romani și chiar în biserica medievală catolică, supravine pe lângă arhitectură și *sculptura*.

De la Renaștere se introduce *pictura*, în adevăratul înțeles al cuvântului; și în fine *musica*, care de și din timpuri foarte vechi împodobește cultul Divin, totuși în timpuri moderni s'a perfecționat, predominând în biserică, prin esența ei extrem idealizătoare.

Nu ignorăm, că *pictura* de exemplu a existat și la Greci, dacă nu (ca desemn) și la Indieni și Egipteni; și că *musica* a fost cultivată și Ebreii și Elinii sau grecii cei vechi; dar precum se va vedea în curând, într'o operă a mea ce se află sub presă, *musica* numai mai târziu ajunge la apogeul ei, și este trecută chiar în rândul științelor, întru cât și are tehnica ei.

Se înțelege de la sine, că dacă cele trei arte frumoase: *arhitectura*, *pictura* și *musica* sunt reunite artistic într'un locaș sfânt, efectul e desăvârșit.

Așa se explică, pentru ce emoțiunea religioasă pătrunde adânc, pe cel care a pășit pragul unei biserici mari, bine pictată și cu cântăreți esceleți, fie el chiar ateu.

Cel mai abundent element de artă în biserica noastră e *musica*. Din fericire e tocmai cel mai necesar, și cel mai în măsură de a nutri sentimentul religios, și a stimula emoțiunea mistică.

În special *musica* bisericească noastră ortodoxă, (când e bine executată), prin faptul că e melodică sau unisonă, exprimă mai bine (de cât cea armonică) sentimentele pioase, care fac fondul religiunii. Sufletul este înduioșat până la estaz și ridicat d'asupra micimei omenești, prin melodia bogat dezvoltată a cântărilor noastre bisericesci.

Iar împrejurarea că la noi *musica*, care are un caracter mai spiritual, preponderază în raport cu *arhitectura* și *pictura*, care au un caracter mai mult material, face ca și Cultul Ortodox, să fie mai idealist, după cum se și cuvine, într'o religie superioară cum este Creștinismul.

Dacă se consideră, că melodia e singura în măsură de a exprima o idee sau un sentiment de pietate, pe când *armonia de cele mai multe ori nemelodică*, dă cel mult

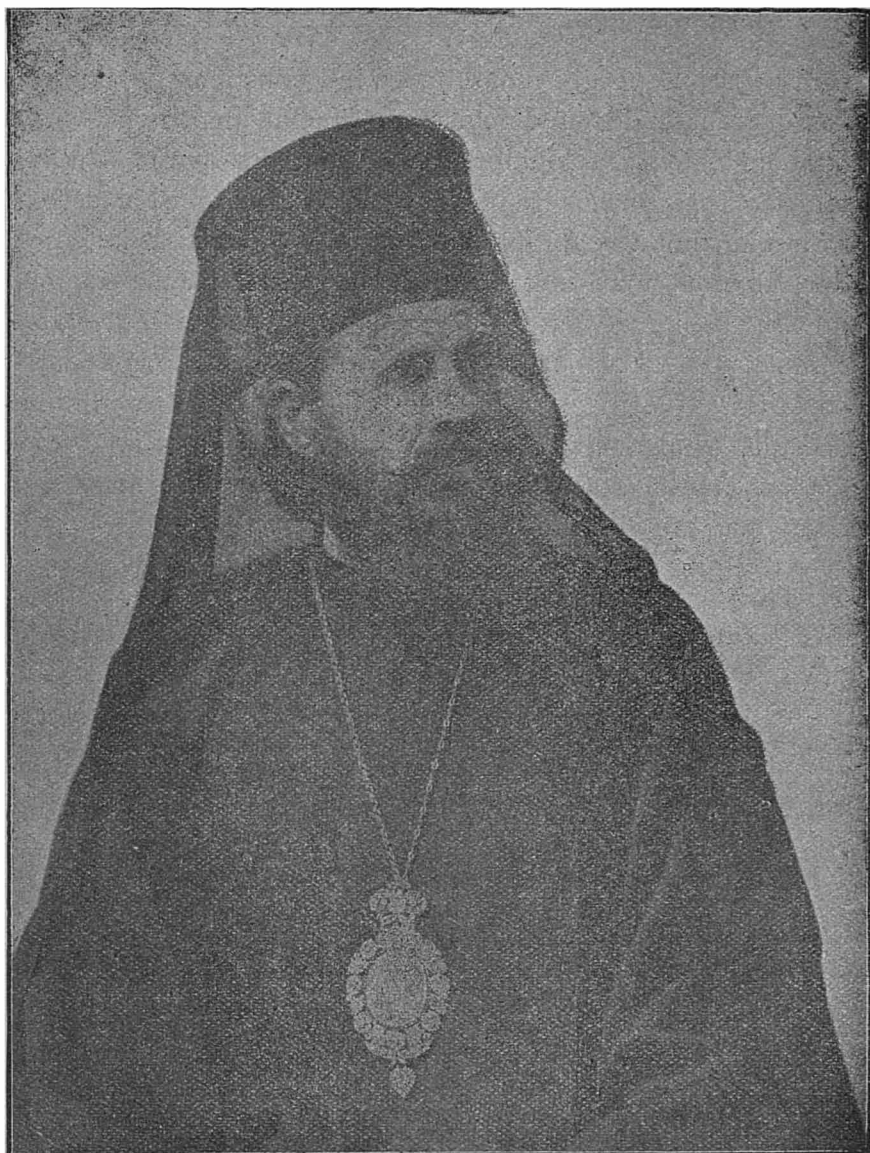
complexe senzații acustice; și dacă nu se uită că muzica bisericeii ortodoxe, e prin esență și exclusiv melodică, se înțelege ușor de ce cultul ortodox, se apropie mai mult de cât ori care altul, de sublima învățatură a Întemeietorului religiunii Creștine, Domnul nostru Iisus Christos.

Spațiul nu ne îngăduie însă, de a vorbi și de raportul ce există între muzica bisericească ortodoxă și între muzica noastră profană populară; dar această temă nouă și fecundă, se află tratată în cartea mea de muzică, ce în cursul voii da la lumină.

† Nifon N. Ploșteanu

Vicarul Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei.

21 Aprilie 1902.

Nifon Mitropolitul Ungro-Vlahiei († 5 Maiu 1875), care a păstorit Biserica un sfert de véc, póte fi privit ca figura cea mai mărétă printre Mitropoliții Bisericei Române ai vécului al XIX; nu numai fiind-că a fost un cãrmaciú iscusit al corabiei Bisericii către limanul mântuirii credin-cioșilor, cu un caracter statornic, călăuzind clerul pe ade-

vărata cale a progresului și făcându-l conștient de datoria păstorală față de credincioși; nu numai pentru că, încă fiind în viață (17 Noembrie 1872), cu din avutul său întemeie *Seminariul* ce-i poartă numele și care 'și a sărbătorit mai anii trecuți jubileul a 25 de ani de la fondare; dar, cu mult mai mult, pentru că, cât a ocupat scaunul de Mitropolit, a fost la început președintele *Divanului obștesc*, apoi al *Adunării naționale*, iar mai la urmă după constituirea legală a Sf. Sinod (1873) fiind președintele acestuia și având titlul de Primat al României, fu *Președintele Senatului României*, demnitate pe care, urmașii, nu o au mai eșercitat în urmă.

† Arhiereul Sofronie Craioveanul.
București.

CUVÎNTARE

*rostită de P. S. S. Părintele Arhierou Ghenadie
Bacaoanul, în ziua de 23 Aprilie, 1902, cu ocasiunea
hirotoniei P. S. S. ca Arhierou în catedrala Metro-
politana din Iași.*

*Inalt Prea Sântite Stăpâne,
Prea Sântiți Episcopi,
Prea Sântiți Arhieroi și
Domnilor.*

Astă-ți când în urma rugăciunilor Prea Sântiilor Vostre, Domnul Dumnețeu mărit în Treime s'a milostivit să-și reverse asupra mea, cel mai smerit servitor al Bisericii, harul său Dumnețesc și să mă învrednicescă de a mă împărtași la sfântul dar al Arhieriei, consider ca cea mai

sfântă datorie a mea de a mă prosterne înainte-î și de a-î înalța cele mai fierbinți și umilite rugăciuni de mulțămire, pentru-că s'a milostivit să-mi lungescă firul ȝilelor și m'a învrednicit să mă ridic până la această înaltă tréptă bise-ricescă.

Luí A Tot Puternicului Stăpân al acestei lumí î datorim totul. Sub orí-ce formă s'ar îmbrăca gândurile nóstre, sfinta și a tot sciutórea Luí presentă se arată pretutindení. Țara nóstră a tot credincíósă a găsít în el tot-déuna cel mai bun ocrotitor, de câte orí urgia némurilor păgáne a amenințat-o cu nimicirea, și în tot-déuna glasul prea rugător al creștinătății románe a fost ascultat de El cu dragoste. Acum când mă simt pătruns de a tot bine-voitórea luí milostivire, e o sfântă datorie a mea, a prea smeritului servitor al Bisericeí Ortodoxe Románe, de a glásui un psalm de mulțămire către A Tot Șciutorul celor ce aú fost, sunt și vor fi.

Ca bun Român, cred de asemenea că 'mí împlinesc o datorie patriotică, exprimând devotamentul meu către M. S. Regele, căruia Dumneđeú I-a încredințat conducerea destinelor íubitei nóstre țării și care în tot-déuna s'a arătat demn apărător al legei nóstre creștinești. Í sunt adínc recunoscător pentru-că a bine-voit să sancționeze alegerea mea și rog pe bunul Dumneđeú să-í prelungescă cât mai mult firul ȝilelor, spre fericirea și prosperitatea țării nóstre. Nu voíú înceta de a înalța smeritele mele rugăciuni către Cel A Tot Puternic, ca să-și reverse nemărginita luí milă asupra întregéi dinastíi, de a cărei sórtă e legat viitorul scumpeí nóstre Patrii.

Datoresc vie și nemărginită recunoștință Sfintului Sinod, carele a bine-voit să-și fixeze atențiunea asupra smereniei mele și carele cu chipul acesta, m'a învrednicit ca, pe cât slabele mele puteri ímí vor permite, să íaú parte la înălțarea bisericeí nóstre naționale.

Datoresc íncă multă recunoștință Inalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului Primat al României pentru nemărginita íubire și bună voință pe care mi-a arătat-o în timpul cât am păstorit colonia română de la Paris, precum și pentru sprijinul puternic pe care mi l-a dat cu ocasiunea alegerei mele de Arhiepiscop. Amintirea dragostei și buneí voințe a

Inalt Prea Sântiei Sale va fi adînc săpată în sufletul meu și rog pe A Tot. Puternicul, să-î acorde încă ani mulți și fericiți pentru păstoria sfintei noastre biserici.

Nu mai puțină recunoștință datoresc de asemenea D-lui Ministru al Cultelor și Instrucțiunei Publice, precum și Inaltului Govern, pentru-că a bine-voit să confirme în persóna mea alegerea Sfintului Sinod. Drept care îmi permit să-î asigur de devotamentul meu și rog pe Prea Bunul Dumneđeș să le lumineze calea, pentru a conduce spre ferice și prosperitate țara noastră.

Aduc de asemenea cele mai vii mulțămiri Prea Sfințiilor Vóste, Prea Sfințiilor Episcopi și Prea Sfințiilor Archierei, pentru dragostea pe care mî-ați arătat-o cu ocasiunea alegerii mele la Sf. Sinod. De această dragoste mî-ați dat o nouă dovadă acum, când n'ați pregetat de a părăsi scaunul păstoriei Prea Sfințiilor Vóstre și de a înfrunta greutățile unui drum îndelungat, pentru a veni să luați parte la această sərbătore bisericescă. Vê voi păstra vecinic o vie recunoștință și o afectósă aducere aminte.

Îmi remâne acum să-mî împlinesc una din cele mai scumpe datorii ale inimei, ale sufletului meu, și anume aceea de a-mî plăti tributul de recunoștință către Inalt Prea Sfinția Vóstră. Inalt Prea Sfințite Stăpâne, Inalt Prea Sfinția-Vóstră, demn purtător al darului și milostivirei lui Dumneđeș, mî-ați urmărit cariera bisericescă tot-déuna cu dragostea și bine-voitorea ocrotire pe care o arată un părinte fiului său. Nicî o dată Inalt Prea Sfinția Vóstră n'ați încetat de a mă povățui și de a mă îndruma.

În tot timpul, fie că vremurile erau pornite spre bine, fie că erau pornite spre rău, dragostea Inalt Prea Sfinției Vóstre pentru mine a fost neclintită. Ea mî-a fost ca o streajă, care cu drag mă apăra, orî de câte orî, restriștele lumești îmi strecorau în suflet neliniștea, pe care o simte orî-ce făptură omenescă, conscientă de greutățile activității sale.

Fiul cel bun nu uită nicî o dată bine-facerile părintelui său și Inalt Prea Sfinția Vóstră ați fost ca un Părinte pentru mine, când m'ați trimis ca reprezentant al creștinismului ortodox în luminatul apus, pentru ca să păstoresc colonia română de la Paris. De asemenea ați fost ca cel

mai bun părinte pentru mine, când neîncetat ați implorat pe cel A Tot Puternic ca să-și reverse mila lui asupra celui mai umilit servitor al său și să-l designeze bine-voi-toreii atențiunii a Sfântului Sinod și Inaltului Guvern. Pentru toate acestea nu se mulțamește numai prin vorbe, fiind-că vorba mea nu e în stare să arate în destul mulțămirea și recunoștința pe care V'o păstrez.

Rog deci pe prea bunul Dumnezeu să mă ajute ca să mă arăt în tot-déuna demn de bună-voința Inalt Prea Sfin-ției Vóstre și să vă ofere bucuria de a constata că acela pe care l-ați iubit ca pe un fiu, merită și mai departe dra-gostea Inalt Prea Sfinției Vóstre, fiind-că e un bun lucră-tor în via Domnului.

Până acum, fie ca profesor pentru învățătura religiunii în timp de peste două-zeci de ani, fie ca smerit servitor al Bisericeii și ca păstor al coloniei române din Paris, am avut tot-déuna năzuința de a sădi în mintea credincioșilor cât mai multă credință și de a apăra cu rîvnă prestigiul Bisericeii noastre.

Intru ce privește conduita mea viitoare....., viitorul e în purtarea și sciința lui Dumnezeu. Dar dacă bunul Dum-ne-deu va continua și de acum înainte să-mi acorde bine-voitorul și a tot puternicul său sprijin, sper că voi putea și de acum înainte să lupt pentru apărarea tezaurului stră-moșescei noastre credințe. De altmintrelea calea mi-e indi-cată și ușurată întru toate de frumoșele exemple pe care mi le oferă din belșug conduita Sfântului nostru Sinod și de care mă voi călăuzi până la cea din urmă suflare.

Să trăiți întru mulți ani, Inalt Prea Sânțite Stăpâne.

TREI INSTITUȚIUNI BISERICEȘTI DIN ROMÂNIA.

I.

FACULTATEA DE TEOLOGIE.

În anul 1860 s'a înființat pentru întâia dată, de către Guvern, o Facultate de teologie pe lângă Universitatea din Iași, dăr carea n'a trăit decît pînă în anul 1863, cînd a dispărut din cauza lipsei de profesori și de studenți, dezi-luzionați că în proiectul de lege asupra instrucțiunei, promul-gată în 1864, nu s'a prevăzut nici o Facultate de teologie, fie pe lângă Universitatea din București, fie pe lângă cea din Iași.

Dar, cum trebuința de o asemenea instituțiune înaltă de cultură religioasă era de toți simțită, în vederea marelui ser-viciu ce putea să aducă Bisericei și Țărei noastre, n'a tre-cut tocmai multă vreme și, după îndemnul *Mitropolitului Primat Calinic*, cîți-va bărbați cu cultură teologică au cerut, și, în 1881, Guvernul a aprobat înființarea unei Facultăți de teologie pe lângă Universitatea din București.

Cursurile au și început la 16 Noembre 1881. Ca pro-fesori, carți au binevoit să predea cursuri fără plată, pînă la legiferarea acelei Facultăți, au fost: *Dr. Barbu Constan-tinescu* (decan *provizoriu* și profesor de Istorie Bisericească),

Arhiepiscopul Silvestru Bălănescu Piteșteanu (profesor de Istoria Dogmelor), *Arhiepiscopul Innocențiu M. Ploeșteanu* (profesor de Introducerea în Vechiul Testament), *Arhiepiscopul Calistrat O. Bărlădeanu* (profesor de Patrologie), *Arhimandritul Ghennadie Enăceanu* (profesor de Enciclopedie), *Dr. N. Nitzulescu* (profesor de limba ebraică) și *Dr. Zotu* (profesor de Introducerea în Noul Testament).

S'au înscris, spre a urma cursurile, 50 de studenți, dintre cari: 43 ordinari și 7 extraordinari; acești din urmă erau dintre elevii clasei a VII-a a Seminarului Central din București: Nicolae Niculescu (azi Arhiepiscopul Nifon Ploeșteanu), Badea Cireșeanu (azi profesor la Facultatea de teologie), Ion Constantinescu (azi profesor de curs secundar și preot), Gheorghe Gibescu (azi Arhidiacon la Biserica Dómna Bălașa din București), Demetru Abraamescu (azi D. Zamfirescu, magistrat), Dobre Negulescu (azi maior veterinar) și subsemnatul.

La 15 Noembrie 1882 a fost confirmat ca decan *definitiv* al Facultății, *P. S. Arhiepiscopul Silvestru B. Piteșteanu*.

S'au făcut interveniri particulare și oficiale ca Guvernul să prezinte Corpurilor Legiuitoare un proiect de lege pentru înființarea Facultății de teologie, dar în zadar. De aceea, studenții, în vederea nestabilității Facultății, începură a părăsi cursurile, cari încetară cu totul la 25 Ianuarie 1883.

Deși aceste două încercări pentru înființarea unei Facultăți de teologie n'au dat rezultatul așteptat, totuși, dorința ca și Țara noastră să fie înzestrată cu o astfel de înaltă instituțiune, devenea din ce în ce mai mare, și curentul era din ce în ce mai favorabil întru acésta.

Mitropolitul Primat Calinic a intervenit din nou pe lângă Guvern. Insuși *Majestatea Sa Regele* a dat Inalta Sa aprobare pentru reînființarea Facultății de teologie.

Prin Oficia No. 12.661 din 27 Octobrie 1884, a Onor. Minister de Culte și Instrucțiune Publică, se redeșchide Facultatea de teologie pe lângă Universitatea din București.

Cursurile au început la 4 Noembrie 1884 cu acești profesori suplینitori:

Arhimandritul Ghenadie Enăceanu, de istorie bisericească.

Arhimandritul Gherasim Timuș, de limba ebraică.

Dr. N. Nitzulescu, de enciclopedie și arheologie biblică.

La 1 Mai 1885 a fost numit *D-l Dr. Ion Cornoiu* ca profesor suplینitor de exegeza Noului Testament.

Cu începerea anului școlar 1885—1886 Decanul a cerut Ministeriului ca să numească încă doi profesori, ca ast-fel să se pótă completa toți anii de studiu în Facultate. Această cerere nu se aprobase nici la începutul anului școlar 1886—1887. Cei patru profesori își împărțiseră între dînșii cursurile ce aveau a se preda în anul al doilea. Stúdenții din anul al treilea nu audiau decît istoria bisericească, exegeză din Noul Testament și enciclopedia, în cursuri comune cu stúdenții. anului I și II.

Facultatea de teologie era, decî, gata să apună, cînd *I. P. S. Mitropolitul Primat Iosif Gheorghean*, intervine oficial, în Decembrie 1886, pentru reorganizarea Facultăței, și Onor. Minister de Culte și Instrucțiune Publică a numit ca profesori suplینitori, la 1 Ianuarie 1887, pe *D-l C. Erbiceanu* pentru teologia fundamentală, istoria dogmelor și apologetică; pe *P. Cuv. Arhimandrit Dr. Pimen Georgescu* pentru teologia dogmatică specială și simbolică, și pe *Cucernicul Preot Dr. Alexandru Mironescu* pentru teologia morală.

Titularul catedrei de Istorie Bisericească fusese ales Episcop în 1886.

La 1 Octombrie 1888 au fost numiți profesori suplینitori *Dr. Barbu Constantinescu* de istorie bisericească și *Părintele Simeon Popescu* de teologia practică, după ce în anul 1887, în urma procesului-verbal No. 16 din 24 Mai, Consiliul profesoral al Facultăței a hotărît să se facă și să se înainteze D-lui Ministru al Cultelor și Instrucțiunei Publice un

memoriu, care să cuprindă o expunere de motive pentru constituirea Facultății de teologie și fixarea catedrelor necesare, precum și pentru *recunoșterea acestei Facultăți prin o lege anumită*. Memoriul a și fost făcut de *Sfinția Sa Părintele Iconom Dr. Alexandru Mironescu*, profesor de teologia morală la Facultatea de teologie; a fost trimis la destinație și s'a și dat publicității în acelaș an 1887 (112 pag. 4°, imprimat în Tipografia Cărților Bisericești din București, sub titlul: «*Memoriu asupra Facultății de teologie*»).

Recunoșterea, însă, prin lege, a Facultății, nu s'a dobândit decît tocmai după trei ani, în 1890, publicîndu-se în «Monitorul Oficial» No. 74 din 3 Iulie 1890, cu Inaltul Decret Regal No. 2.186 din 25 Iunie 1890, următoarea Lege:

«*Art. unic.—Pe lângă cele patru Facultăți prevăzute prin art. 249 din legea instrucțiunei publice, se recunoște, ca făcînd parte din Universitatea din București, și Facultatea de teologie, avînd aceleași drepturi și prerogative, ca și cele-l-alte facultăți, și supusă la aceleași îndatoriri*».

În locul Părintelui Simeon Popescu, care s'a retras, a fost numit profesor suplinitor *D-l Dr. Badea Cireșeanu*, la 1 Octobrie 1891; iar în locul D-lui Dr. Barbu Constantinescu, care se îmbolnăvisese și nu după multă vreme a și încetat din viață, a fost numit, tot ca profesor suplinitor, la 1 Decembrie 1891, *D-l Dr. Dragomir Demetrescu*.

Pînă în anul 1888, ca Regulament al Facultății a servit de normă Regulamentul Facultății de filozofie și litere din București. În anul amintit (1888) s'a dat Facultății de teologie un Regulament propriu, studiile fiind repartizate pe patru ani (Decretul No. 1860 din 14 Iunie).

În anul 1893 s'a elaborat al doilea Regulament și s'a promulgat cu Decretul No. 4.202 în 10 Decembrie, reducîndu-se la trei numărul anilor de studiu în Facultate.

Pînă în anul 1892, toți profesorii erau profesori suplinitori, retribuiți cu diurnă de cîte 300 lei lunar. Atunci, cu Decretul No. 267 din 28 Ianuarie, toți profesorii au fost numiți cu titlul provizoriu, iar dela 1 Aprilie 1892, retribuiți ca și cei-l-alți profesori universitari, și anume:

Arhieretul Dr. Gherasim Timuș Piteșteanu, profesor de studiul biblic al Testamentului Vechiu și limba ebraică.

Arhimandritul Dr. Pimen Georgescu, profesor de teologia dogmatică.

Iconomul Dr. Alexandru Mironescu, profesor de teologia morală.

Dr. Ion Cornoiu, profesor de studiul biblic al Testamentului Nou.

Dr. N. Nitzulescu, profesor de istoria dogmelor și patrologie.

Constantin Erbiceanu, profesor de dreptul bisericesc.

Dr. Badea Cireșeanu, profesor de teologia practică.

Dr. Dragomir Demetrescu, profesor de istoria bisericească universală și istoria bisericeii române.

În 1894 fiind ales Episcop de Argeș titularul catedrei de studiul biblic al Testamentului Vechiu și limba ebraică, D-l Profesor Dr. N. Nitzulescu a fost transferat la această catedră, după a sa cerere.

Catedra de Patrologie și Istoria Dogmelor rămînînd, deci, vacantă, ea a fost ocupată prin concurs de către *subsemnatul*, fiind numit cu titlul provizoriu la numita catedră pe ziua de 5 Decembrie 1894.

Titularul catedrei de teologia morală fiind ales Episcop al Râmnicului Nouului Severin, suplinirea catedrei a fost încredințată D-lui Profesor Dr. Badea Cireșeanu, în Martie 1898. Această catedră este ocupată dela Octombrie 1901 de *Părintele Iconom Stavrofor Constantin Nazarie*, cu titlul de agregat definitiv.

Toți profesorii Facultății de teologie funcționează acum cu titlul de profesori definitivi.

Regulamentul Facultății, din 1893, a fost înlocuit prin Regulamentul din 1899, în care, potrivit Legei de atunci asupra învățământului secundar și superior, s'au repartizat studiile pe patru ani pentru dobândirea titlului de licențiat în teologie, și al cincilea an pentru obținerea doctoratului în teologie.

În anul 1900 modificându-se Legea instrucțiunii superioare, s'a modificat și Regulamentul Facultății de teologie, prevăzându-se ca, cursurile să se predea în 4 ani pentru licență.

Restabilindu-se, cu modificări, în 1901, Legea din 1899, s'a restabilit și Regulamentul Facultății, din 1899.

În luna Februarie 1902 titularul catedrei de Teologia Dogmatică fiind ales și întărit ca Episcop al Dunărei de Jos, catedra o suplinește D-l Profesor Dr. Dragomir Demetrescu.

Afară de Decanii amintiți, au mai ocupat demnitatea de Decan al Facultății de teologie, următorii:

Arh. Ghenadie Enăceanu, pînă în 1886.

Arh. Gherasim Timuș Piteșteanu, din Februarie 1887 pînă în Februarie 1893.

Dr. N. Nitzulescu, dela 20 Februarie 1893 pînă la 9 Martie 1896.

C. Erbiceanu, dela 9 Martie 1896 pînă la 16 Noembrie 1900.

Dela 16 Noembrie 1900 pînă și acum, ca Decan este *subsemnatul*.

Cam de o dată cu înființarea Facultății de teologie s'au înființat mai întîi 20 și mai apoi 40 burse pentru studenți.

Internatul teologic a fost pînă în toamna anului 1898 într'o casă închiriată din Calea Văcărești.

Adormita întru fericire *Domna Maria Șchiopescu* a dăruit, în 1894, Ministeriului, 85.000 lei, spre a se construi un local anume pentru Internatul teologic. Construirea localului s'a început în Mai 1896. Din toamna anului 1898 Internatul este în localul său propriu, în laturea dreaptă a Bisericeii Radu-Vodă.

Ca Directori ai Internatului teologic au fost:

P. S. Gherasim Timuș Piteșteanu, pînă la 1888.

Mai întîi *Sfinția Sa Iconomul Alexandru Mironescu* și apoi *Arhiepiscopul Athanasie Mironescu Craioveanu*, dela 1 Octombrie 1888 pînă în Martie 1898.

Subsemnatul, pe un timp scurt, ca suplinitor al Directorului precedent.

D-l C. Erbiceanu, ca Director provizoriu, din Martie pînă în Noembrie 1898.

P. S. Pimen G. Piteșteanu, dela Noembrie 1898 pînă în Februarie 1902, cînd, fiind ales Episcop, Direcțiunea Internatului a fost dată de Onor. Minister *Prea Sfințitului Arhiepiscop Meletie Gălățeanu*, licențiat în teologie.

Ca donatori, Facultatea de teologie are pe: D-na Maria Șchiopescu și fratele său *Ión Scorțeanu*, *P. S. Ghenadie Enăceanu* fost Episcop al Râmnicului Nouului Severin, *P. S. Silvestru Bălănescu* fost Episcop al Hușului, *P. S. Inochentie* fost Episcop al Buzelui, *P. S. Gherasim Timuș* Episcopul Argeșului, decedatul *Arhimandrit Iuvenalie Ghighianul*, etc.

Inalt Prea Sfințitul *Ghenadie Petrescu*, fost Mitropolit Primat, a promis să lase, prin testament, Facultății de teologie, 50.000 lei. Tot asemenea și Inalt Prea Sfințitul *Parthenie* Mitropolitul Moldovei și Sucevei a făgăduit să dea Facultății biblioteca Sa, iar *D-l Dr. Dragomir Demetrescu*, casele sale din București, strada Muzelor No. 24.

În tabela de mai la vale se consemnează situația sumară a studenților cari s'au înscris în Facultatea de teologie, au

frequentat cursurile, au absolvit și au devenit licențiați în teologie, începând din anul școlar 1884—1885 până în anul școlar 1901—1902:

ANII SCOLARI.	Inscriși.	Absolvenți.	Licențiați.	ANII SCOLARI.	Inscriși.	Absolvenți.	Licențiați.
1884—1885	36	21	—	1893—1894	55	38	4
1885—1886	16	8	—	1894—1895	12	4	8
1886—1887	15	7	—	1895—1896	41	26	16
1887—1888	30	9	—	1896—1897	37	25	9
1888—1889	12	5	—	1897—1898	42	28	21
1889—1890	27	11	4	1898—1899	77	34	21
1890—1891	32	13	2	1899—1900	70	—	30
1891—1892	23	10	4	1900—1901	74	—	18
1892—1893	17	8	3	1901—1902	66	—	13

Recapitulatie: înscriși 682, absolvenți 247, licențiați 153, și anume: I. Popescu (profesor, fost defensor), G. C. Vintu (profesor și defensor), D. G. Boroianu (profesor, fost defensor), M. Dobrescu (Arhiereul Meletie), Diaconul I. Plevianu (profesor), D. Stănescu (profesor, fost defensor), C. Bulgăreanu (decedat), Preotul I. Iordăchescu (profesor), Arhidiaconul G. Gibescu, Pr. I. Antonovič (profesor și protoiereu), G. Protopopescu (profesor), Pr. N. Niculescu (Arhiereul Nifon), V. Rădeanu (profesor), I. Bădulescu (preot și profesor), I. Andrei (profesor), St. Georgescu (preot), I. C. Popescu—Erbiceni (profesor suplinitor), G. Petrescu (profesor), I. Didicescu preot și profesor), St. Eftimescu (profesor de gimnaziu și Secretar al Facultății de teologie), Pr. Iconom C. Ionescu (profesor), Pr. G. Georgescu (ales Arhiereu), Pr. Gr. Popescu (profesor), M. I. Mihaileanu (institutor), H. Demetrescu (profesor), P. Dragomirescu (profesor), G. Chirică (diacon și profesor), Diac. Ilie Teodorescu (preot), Diac. Gr. Georgescu, I. Iliescu (profesor), D. Popescu—Roșiori (preot), B. M. Mangăru (profesor), Pr. O. Musceleanu, D. Vasilescu (preot), I. Popescu—Caracal (profesor), Diac. V. Predeanu (preot, revizor eparhial), N. Mateescu (diacon și profesor), Chiru C. Costescu (funcționar), C. D. Șendreanu (preot), N. Tănăsescu (preot, șef de cancelarie), Arhim. V. Nițescu (Stareț), Pr. C. I. Ialomițeanu (Arhiereu Calist), T. N. Petrescu (preot), C. Săndulescu (protoiereu), Pr. D. Golicu (protoiereu), V. Oiața (profesor), Pr. V. Pocitan (profesor), Pr. H. Constantinescu (proteiereu), Ath. Popovič (profesor suplinitor), Pr. St. Ionescu, Diac. Al. Apostol (profesor), Gh. Voicu (diacon), I. Andreiescu (preot și profesor), Pr. Mina Bungețianu, D. I. Sireteanu (șef de cancelarie), T. V. Popp (magistrat), Pr. Pandelescu Popescu (protoiereu), I. Popescu—Mălăești (diacon la Baden-Baden), Diac. Paraschiv Georgescu, Pr. Ier. Hagiu (protoiereu), Iacob Cureleanu (preot), Pr. Mih. Popescu (institutor), Protos. Sofronie Vulpescu (Arhiereu), Pr. I. Petrescu, Alex. Luca (preot), Pr. D. Popescu—Brăila (pr. rural), Pr. D. Lascar (protoiereu), I. A. Grigoriu (protoiereu), Diac. I. Perianu, G. Popescu (funcționar), Arhid. Evghenie Humulescu (arhimandrit), Protos. Melhisedec Ștefănescu (Arhiereu), Paraschiv Popescu (diacon), C. C. Vasiliu (preot), Icon. Stavrofor Gr. Balaban, M. Alexandrescu (preot), G. D. Șerban (diac.), Pr. I. Stoenescu, Pr. Chr. Nicolescu, Pr. Titu Popescu, D. Petrovič (preot), Pr. I. Gotcu (profesor, fost protoiereu), D. Dobre (diac.), Em. Mihailescu (arhimandrit), C. Demetrescu (preot), Diac. V. Marțian, Pr. A. Șerban, Pr. G. Popovič (protoiereu), T. I. Manea (preot), Gh.

N. Ionescu (funcționar), I. Mălăescu (preot și profesor), I. Mihălcescu (studiază filozofia în Lipsca), Pr. D. R. Popescu (protoiereu), Gh. Gheorghiu (preot), Diac. N. Dragomirescu, Alex. Ghiga (funcționar), Pr. I. Răzescu, Pr. Th. Teodorescu (protoiereu), N. Popian (preot), C. Stratulat, Pr. V. Gh. Durak, Pr. C. Eftimie (șef de cancelarie), C. N. Adam (profesor în Macedonia), I. Nicolau (preot), Pr. Coman Vasilescu (revizor eparhial), G. I. Negulescu (diac.), Diac. Ath. Ștefănescu, Pr. N. Ionescu, P. Munteanu (profesor), Protosinghelul Nectarie Constantinescu, Diac. Th. Antohe, Al. Popescu (profesor suplinitor), N. N. Dragomirescu, D. Georgescu (preot), I. I. Moiescu (preot), N. Popescu-Țăța (diac.), N. Georgescu (invățător), V. I. Nănculescu (preot), C. D. Posa (pedagog), N. Oșlobanu (cantor la Mitropolia din Iași), Pr. Gh. Maxim, C. Gibescu (diac.), Platon Cîosu (preot), Diac. I. Gheorghiu, Pr. Th. Popescu, St. Basgan, D. Popescu—Bordeiu-Verde (diac.), Diac. St. Georgescu, Pr. Melhisedec Mirza (președinte de consistoriu), Diac. I. Grigorescu, Pr. C. Marinescu, T. D. Protopopescu (funcționar), Em. C. Mărculescu (diac.), I. V. Răiculescu (diac.), T. Georgeșcu, St. Popa (profesor suplinitor), G. Georgescu (funcționar), G. Ștefănescu (diac.), Pî. Mih. Demetrescu, Diac. Th. Novac, St. I. Zota, Pr. Al. Christea, Pr. C. Stamate, Ion I. Perianu, V. Bogatu, Diac. C. G. Sbirnea, I. V. Gădeiu, Diac. M. Comănescu, Pr. Gh. Țirulescu (preot rural), D. I. Gomoiu (funcționar), Pr. V. Pavelescu (preot rural), V. Hadarag (funcționar) și Pr. I. Andreiescu (protoiereu).

Pentru lucrări literare au fost premiați, din fondul «Hillel»: Diaconul V. Predeanu, în 1896, pentru scrierea: «Organizarea ierarhiei bisericești române dela începutul sec. XI—XVII», și D-nii: I. Mihălcescu și I. Mălăescu, în 1899, pentru scrierea lor: «Starea Bisericești din România și Moldova în timpul dela 1800—1850, cum și activitatea literară bisericească în acest timp».

Pentru tipărirea tezelor de licență au fost ajutați de «Fundațiunea Universitară Carol I», Preotul G. Georgescu și D-l Badea Mangăru, în anul școlar 1895/1896.

Acesta este, pe scurt, istoricul Facultăței de teologie din București, despre care *Majestatea Sa Regele României Carol I* a zis la 22/3, Octombrie 1889, cu ocaziunea serbărei aniversărei a 25-a a Universităței din București: «*Sînt..... mîndru că, în timpul Domniei Mele, Universitatea a crescut și s'a mărit cu două facultăți: cea de medicină și de teologie;—una pentru alinarea suferințelor trupului, cea-l-altă pentru înălțarea sufletului*».

Acésta este Facultatea de teologie din București a cărei
Biserica Ortodoxă Română

menire *Majestatea Sa Regele nostru* a definit-o astfel, în vorbirea adresată Sfintului Sinod în sala Tronului, la 20/3 Noembrie 1889: «*Sint convins că, prin Facultatea de teologie și prin îmbunătățirea stărei clerului mirean,—ce sper că se vor traduce în lege,—vom înzestra Țara cu preoți învățați și buni, cari vor întipări în inima poporului simțimîntul religios, respectul către Biserică și credința în povețele Sale.*»

II.

TIPOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICESTI.

S'au împlinit 25 de ani de aparițiune a Revistei «*Biserica Ortodoxă Română*», organ de publicitate al Sfintului Sinod al Sfintei Biserici Autocefale Ortodoxe Romine. Acestei Reviste a Sfintului Sinod, dar *mai ales* trebuinței de a se revizui și imprima, cu caractere străbune, cărțile bisericești de ritual, se datorește existența «*Tipografieii Cărților Bisericești*» din București.

În Regulamentul Sfintului Sinod, elaborat în Iunie 1881 și publicat în «*Monitorul Oficial*» No. 140 din 25 Septembrie 1881, s'au pus bazele teoretice ale acestei Tipografii, în acest chip: «*Se va înființa în Capitala Romîniei o tipografie pentru editarea treptată a cărților bisericești, după cum trebuințele Bisericeii vor cere. Tipografia să fie înzestrată cu toate cele trebuitoare pentru funcționarea ei. Drept care să se ceară dela guvern mijlocele trebuitoare. Pentru acest sfîrșit, Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Primat, președintele Sfintului Sinod, consultînd omeni experți în arta tipografică, va stabili suma necesară pentru tipografia bisericească, și va face mijlocire la guvern ca acea sumă să se prevadă anume în budgetul Statului.... Cînd tipografia își va forma capitalul îndeajuns pentru întreținerea sa, va înceta ajutorul dat de Stat și ea va continua a funcționa prin propriile sale mijloce..... numai sub controlul Sfintului Sinod.*»

În ședința din 13 Iunie 1881 Sfântul Sinod a ales o Comisiune compusă din PP. SS. Arhieriei: *Silvestru Bălănescu Piteșteanu, Innocențiu M. Ploșteanu și P. Cuv. Arhim. Ghenadie Enăceanu*, pe care a îndatorit-o să chibzuiască asupra mijloacelor de propus pentru înființarea Tipografiei.

Acea Comisiune s'a constituit la 24 Iunie 1881 pentru a procede la organizarea Tipografiei și a decis ca mai întâi să se incaseze dela Stat suma promisă de 15.000 lei.

S'a comandat mașina de tipografie și litera trebuincioasă, cum și cel-l-alt material de tipografie.

Onor. Minister a cedat Tipografiei Cărților Bisericești tot materialul Tipografiei dela Episcopia Buzăului, împreună cu exemplarele ce mai erau acolo din Biblia de Buzău.

Tipografia avea să funcționeze în localul Școlii primare dela Biserica Antim. Acel local nefiind propriu, Comisiunea a cerut și Onor. Minister a cedat localul Școlii primare No. 3 din culórea Albastră, în care odinioară era instalată Tipografia Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei. Pînă și azi se póte ceti pe o pétră de marmură, fixată într'un perete interior al localului Tipografiei Cărților Bisericești, următórea inscripție:

ΤΙΠΟΓΡΑΦΙΑ ΝΙΦΟΝ.

ΑΡΧΕΛΕΤΞ ΤΙΠΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΣ ΣΙΔΙΤ ΔΙΝ ΤΕΜΕΛΙΕ ΝΣ ΒΙΝΕΚΣΒΙΝΤΑΡΕΑ ΠΡΕΑ-
ΕΦΙΝΚΙΝΤΣΑΒΙ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠ ΣΙ ΜΙΤΡΟΠΟΛΙΤ ΔΑ ΣΗΓΕΡΟΣΔΑΛΧΙΕΪ, Δ:Δ: ΝΙΦΟΝ,
ΙΝ ΔΑ ΔΟΙΛΕΑ ΔΝ ΔΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΪ ΓΑΛΛΕ; ΔΝΣΑ. 1852: ΑΡΧΕΛΕΤ: 1.

Localul a fost reparat și dispus în așa fel ca să fie propriu pentru nóua Tipografie, așa cum se găsește în mare parte și azi.

Tipografia Cărților Bisericești, dispunînd de tot materialul trebuincios, a fost inaugurată la 17 Ianuarie 1882, cînd s'a dresat acest «*Prescript Verbal*» cu No. 6:

«Astă-đi, Duminecă, șépte-spre-đece Ianuarie, anul mân-
«tuirei una mie optü sute optü-đeci și doui,

«In đilele Majestăților lor Regele Carol I-iü și Regina
«Elisabetha;

«In timpul Archiepiscopiei Înalt Pre Sântitului Mitropolit
«Primat D. D. Calinic Miclescu;

«Fiind Minister Secretar de Stat la departamentul
«Cultelor și Instrucțiunii Publice, Ecseleția-Sa Domnul
«V. A. Urechiă;

«Iar

«Membrii activi ai Comisiunii întocmite pentru înființarea
«rea Typographiei «Cărților Bisericesci» fiind: P. S. Sil-
«vestru Bălănescu Piteștenu, P. S. Inocențiu Moisiu Ploieș-
«tenu, și Părintele Archimandrit Genadie Enăceanu;

«Ne-am întrunit în localul Typographiei, situat în strada
«Principatele-Unite, No. 34 din culorea Albastră, București,
«unde, imediat după săvârșirea actului divin al sântirii
«apei, prin care s'a invocat darul Sântului Spirit, pen-
«tru protejarea și prosperarea acestui stabilimentu emina-
«mente bisericescu și naționalu, s'a procedat la tragerea pri-
«mei côle imprimate din jurnalul «Biserica Orthodoxă Ro-
«mână», anul al VI-lea, una mie opt sute optzeci și două,
«luna Ianuarie.

«Dreptu care spre eternă memorie, s'a dresat actul de
«față».

(Urmază semnăturile membrilor Comisiunii, ale persónelor
asistente și ale personalului Tipografieii).

Dintru început Tipografia nu avea alt venit decît micul
profit din costul imprimării Revistei «Biserica Orthodoxă
Română». Suma de 15.000 lei, dată de Minister în Iulie
1881, nu putea fi de ajuns, mai ales cînd Tipografia se afla
abia la început. De aceea Comisiunea pentru înființarea Ti-
pografieii a intervenit prin Sfîntul Sinod, și Guvernul, sa-
tisfăcînd și Augustei solitudinî a Majestății Sale Regelui
Romîniei Carol I, pentru noua instituțiune bisericescă, a
venit în ajutorul Tipografieii cu lei 117.998,00 dela Iulie
1881 pînă la 6 Aprilie 1888, de cînd noua instituțiune

a Sfîntului Sinod a putut să existe și există prin ea în-
sași. cu Dumnezeu.

Directorul Tipografiei Cărților Bisericești se alege de
Sfîntul Sinod și se confirmă de Majestatea Sa Regele.

Controlul asupra Tipografiei îl are Sfîntul Sinod. În se-
siunea de toamnă (Octobre) discută și aprobă proiectul de
budget ce i se prezintă în vederea anului financiar viitor,
care începe cu $\frac{1}{14}$ Aprilie. În sesiunea de vară (Mai) i se
prezintă darea de sémă asupra gestiunii din anul financiar
precedent, iar Sfîntul Sinod delégă o Comisiune din sînul
său, care vine la Tipografie și controléză darea de sémă
ce s'a înaintat Sfîntului Sinod.

Tot Sfîntul Sinod se pronunță atît asupra cărților bi-
sericești de ritual ce au a se tipări, cît și asupra altor cărți,
proprietate a Tipografiei Cărților Bisericești, căci Inalt Prea
Sfîntul Mitropolit Primat D.D. Iosif Gheorghean a dăruit,
din 1898, Tipografiei, tóte cărțile tipărite de Inalt Prea Sfînția
Sa, de cari va fi trebuință să se retipărescă. S'a și tipărit, ca
proprietate a Tipografiei, «Viața repausașilor noștri», în
1899, întocmai după prima ediție, și, în 1901, «Expune-
rea Doctrinei Bisericei Creștine Ortodoxe», revăzută și în-
dreptată de subsemnatul după a dóua ediție (1884) a
autorului: W. Guettée.

Cel dintîi Director al Tipografiei Cărților Bisericești a
fost *Prea Cuviosul Arhimandrit Ghenadie Enăceanu*, din
August 1882 pînă la alegerea sa ca Episcop al Eparhiei
Râmnicu Noul Severin, în Decembre 1886.

Al doilea Director a fost *D-l Constantin Erbiceanu*, de
la sfîrșitul anului 1886 pînă în Aprilie 1895, cînd a de-
misionat.

Al treilea Director a fost *P. S. Arhiereu Valerian Rîm-
niceanu*, dela Mai 1895 pînă la începutul lunei Noembre
1897, cînd a demisionat.

Dela 10/22 Noembre 1897 pînă și azi, ca al pătrulea Director al Tipografiei Cărților Bisericești, este *subsemnatul*.

În anul 1884 repausatul întâiul Director a mărit localul Tipografiei, construind două camere pentru locuința Directorului Tipografiei, și dependențe.

În anul 1895, în timpul Directorului al treilea, s'a înființat și un atelier de Litografie pe lîngă Tipografie, dar nu s'a putut ține decît pînă spre sfîrșitul anului 1897, cînd s'a suspendat, de o cam dată, din cauza că cheltuelile cu Litografia erau prea mari și veniturile aprópe nule față cu suma ce se cheltuía.

Afară de imprimarea de 20 ani, pînă și azi, a Revistei Sfîntului Sinod: «Biserica Ortodoxă Romîna», în Tipografia Cărților Bisericești s'au mai tipărit:

1). Dela Ianuarie 1882 pînă în Decembre 1886, următoarele cărți bisericești de ritual, ediție a Sfîntului Sinod: Rînduiala sfințirei Mirului (două ediții), Orologiul cel mare (începutul), Aghiasmatarul și Noul Testament (numai Evangeliile). Apoi: peste 40 de imprimate particulare: cărți, programe, decrete, etc. Între acestea și un Album—Probar al Tipografiei, tipărit în 1883 și prezentat Expoziției din București a Societății cooperative a constructorilor și meseriașilor Romîni, cu prilejul concursului general anual (Septembre 1883). Pentru acel Album—Probar s'a conferit Tipografiei medalia de argint, cu această Diplomă No. 338 din 6 Decembre. 1883:

«*Expozițiunea Cooperatorilor din Țerră*. Juriul general «al Expozițiunei Cooperatorilor din Țerră a conferit: Tipografiei Cărților Bisericesci din Bucuresci *Medalia de argint* pentru lucrările sélle tipografice».

2). Din Ianuarie 1887 pînă la sfîrșitul lunei Aprilie 1895 s'au tipărit următoarele cărți bisericești de ritual, ediție a

Sfântului Sinod: Orologiul cel mare (sfârșitul), Evhologiul, Liturgierul, Evangelia, Apostolul, Psaltirea format mare, Penticostarul, Arhieraticonul, Octoiul cel mare, Tipicul bisericesc, Triodul, Prohodul Domnului, Mineele pe tot anul, Orologiul cel mic, Evangelia dela vecernia din ziua de Paști (în 12 limbi), Catavasierul, Panihida și Liturgierul ediția II (începutul). Apoși: 82 cărți și broșuri particulare; 91 alte imprimate ca: adrese, circulări, compturi, etc.; ziarele: «Amvonul», «Vocea Bisericeii» și «Menirea Preutului».

3). Din Mai 1895 pînă la $^{10}/_{22}$ Noembre 1897 s'au tipărit aceste cărți bisericești de ritual, ediție a Sfântului Sinod: sfârșitul Liturgiei ediția II, Apostolul ed. II, Evangelia ed. II, Carte de rugăciuni, Psaltirea format mic, Aghiasmatarul ed. II, Penticostarul ed. II, Psaltirea ed. II, Rîndușala Proscomidiei, Paraclisul Sf. Dumitru Isvoritorul de Mir, Liturgia Sf. Ión Gură-de-Aur, Paraclisul Cuv. Parascheva, Prohodul Domnului ed. II, Didahiș de Ilie Meniat (1 vol.) Evhologiul ed. II, Orologiul cel mare ed. II, 29 côle din Triodul ed. II, Slujba sfințireii Bisericeii, Al II-lea Paraclis, Paraclisul Sf. Filotea, Acatistul Sf. Mîna, Cănonul Sf. Ecaterina și Acatistul Sf. Dumitru dela Basarabob. Apoși: 20 opuri și broșuri particulare; 155 diferite imprimate ca: programe, etichete pentru adrese, cuperte pentru dosare, decrete, etc.; continuarea pînă la o vreme a ziarului «Vocea Bisericeii»; icône.

4). Dela $^{10}/_{22}$ Noembre 1897 pînă la $^{1}/_{14}$ Aprilie 1902 s'au tipărit următoarele cărți, ediție a Sfântului Sinod: ultimele 27 côle din Triodul ediția II, Carte fôrte folositóre de suflet sau carte de duhovnicie, Cazania, Rîndușala Proscomidiei ediția II, Catavasierul ediția II, Viața repausașilor noștrii și viața nôstră după mórte (după Mitrofan dela Konevets), Proiectul textului de Mărturisirea Ortodoxă a lui Petru Movilă, Panihida ediția II, Arhieraticonul ediția II, Apostolul ediția III, Mărturisirea Ortodoxă (a lui Petru Movilă), Carte de rugăciuni ediție de lux (1899), Slujba Învierei,

Octoiul cel mare ed. II, Expunerea Doctrinei (după W. Guettée), Acatister ediția I și Orologiul cel mic ediția II. Apoî: 84 opuri particulare și 342 diverse imprimate.

La desfacerea cărților bisericești de ritual, Direcțiunea Tipografiei este ajutată de PP. CC. Protoierei din Țară. Cărți de ritual se desfac nu numai în Regatul Romînia, ci încă în Macedonia, Bucovina, Ardeal, Banat și aîurea.

De multă vreme e prea simțită trebuința ca Tipografia Cărților Bisericești să aibă o magazie pentru păstrarea imprimatelor și hîrtiei de tipar, dar nu s'a putut construi din cauza lipsei de mijlôce.

În anul 1895 Comisiunea Sfîntului Sinod, compusă din P. S. Parthenie Episcopul de atunci al Dunărei de Jos, acum Mitropolit al Moldovei și Sucevei, și PP. SS. Arhieriei: Pimen G. Piteșteanu, acum Episcop al Dunărei de Jos, și Nifon N. Ploeșteanu, luând în cercetare planul și devizul pentru construirea unei magazii,—în urma propunerii P. S. Arhieriu Valerian Rîmniceanu, Directorul de atunci al Tipografiei Cărților Bisericești—, a supus cazul Sfîntului Sinod, care a aprobat construirea acelei magazii.

Construirea magaziei s'a amînat însă de Sfîntul Sinod pînă ce Tipografia va dispune de fondurile trebuincîose.

Subsemnatul am propus—în vederea stărei financiare prospere a Tipografiei—în anul 1899, Sfîntului Sinod, construirea magaziei. Sfîntul Sinod a aprobat propunerea, în urma Raportului Comisiunei compusă din PP. SS. Episcopî: Silvestru Bălănescu al Hușului (repausat în 1900), Gherasim Timuș al Argeșului și Athanasie Mironescu al Rômnicului Noulu Severin.

În acest scop Inalt Prea Sfîntitul Mitropolit Primat D.D. Iosif Gheorghean a dat Tipografiei terenul trebuincîos din grădina Sfîntei Mitropolii a Ungro-Vlahiei, pe al cărei pămînt se află și localul Tipografiei Cărților Bisericești.

Intru tot Bunul și Înduratul Dumnezeu a iconomisit ca să se pótă începe din luna Martie 1902 construirea acelei magazii, după un nou plan și deviz, aprobat de Inalt Prea Sfințitul Președinte al Sfințului Sinod, D. D. Iosif Gheorghean.

Magazia se construiește lângă localul Tipografiei, în strada Principatele-Unite. In momentul cînd scriu aceste rînduri (vineri în săptămîna patimilor Domnului, ¹²/₂₅ Aprilie 1902), se așeză grinzile de fer pe cari se va zidi bolta de cărămidă de sub acoperișul magaziei.

Situația financiară a Tipografiei Cărților Bisericești, dela începutul ei pînă la ³¹/₁₃ Martie 1902, este acésta:

ANUL.	Venituri.		Cheltuieli.		Excedent.		Deficit.		ANUL.	Venituri.		Cheltuieli.		Excedent.	
	LeI.	B.	LeI.	B.	LeI.	B.	LeI.	B.		LeI.	B.	LeI.	B.	LeI.	B.
1882—83	47.921	13	31.154	72	16.766	41	.	.	1892—93	52.093	08	49.398	74	2.694	34
1883—84	28.152	21	24.536	81	3.615	40	.	.	1893—94	61.773	76	57.315	47	4.458	29
1884—85	49.307	70	51.405	04	.	.	2.097	34	1894—95	63.883	22	46.738	75	17.144	47
1885—86	28.417	31	28.268	73	148	58	.	.	1895—96	115.649	22	85.799	32	29.849	90
1885—87	29.318	32	27.192	40	2.125	92	.	.	1896—97	115.324	13	83.567	14	31.756	99
1887—88	56.407	02	50.865	29	5.541	73	.	.	1897—98	116.850	06	85.997	29	30.852	77
1888—89	53.811	83	53.470	19	341	64	.	.	1898—99	132.861	60	78.017	32	54.844	28
1889—90	33.076	84	39.778	56	.	.	6.701	72	1899—900	136.330	65	73.329	41	63.001	24
1890—91	33.138	18	35.722	80	.	.	2.584	62	1900—901	125.909	46	68.733	23	57.176	23
1891—92	52.947	30	46.168	95	6.778	35	.	.	1901—902	124.159	97	74.453	67	49.704	30

RECAPITULAȚIE.

Venituri	1.457.332,99	—
Cheltuieli	1.091.915,83	
Diferința	365.417,16	+
Deficit	11.383,68	=
Excedent	376.800,84	—
Excedentul calculat în venituri.	327.096,54	=
Sold la 1/14 Aprilie 1902	49.704,30.	

III.

CASA BISERICEI.

Eram Director al Cultelor, cînd, în toamna anului 1900, se alcătuia proiectul de budget al Statului, pentru anul financiar 1901—1902.

Circulau fel de fel de svonuri în privința situațiunei materiale a clerului mirean, creiată prin *Legea din luna Mai, anul 1893, asupra clerului mirean și seminariilor.*

În calitatea mea de Director al Cultelor am prezentat Domnului Ministru al Cultelor și al Instrucțiunii Publice, budgetul Cultelor, însoțindu-l de Referatul înregistrat la Minister sub No. 69.481 în 10 Noembrie 1900, din care reproduc aici următoarele rînduri:

«Dacă, precum se zvonește, Statul n'ar mai plăti cle-
«rul rural și n'ar mai da comunelor urbane subvenția de
«500.000 lei, atunci s'ar realiza o economie, numai la a-
«cest articol budgetar, de lei 4.157.427,,00.

«Dacă, precum se mai svonește, s'ar scóte din budget
«subvenția de 500.000 lei, și comunele urbane și rurale ar
«vărsa la Stat sumele cu cari să plătescă Ministeriul Cul-
«telor întreg personalul clerical urban și rural, atunci s'ar
«micșora acest articol budgetar cu 500.000 lei, plus dife-
«rința de mai sus (38.172,,00).

«Adeverescă-se sau nu asemenea zvonuri, îmi permit,
«Domnule Ministru, a exprima aici părerea mea, că n'ar
«fi rău a se menține starea actuală de lucruri. Orî cît s'ar
«înmulți veniturile comunelor rurale, și orî cît de mult s'ar
«centraliza (iau maximul de 3000 familii într'o comună ru-
«rală), sînt multe comune, mai ales la munte, cari nu vor
«fi în stare să suporte ast-fel de cheltueli. Decî, salariarea
«preoților ar fi, în multe părți, iluzorie.

«Să admitem că veniturile comunelor s'ar înmulți prin
«vre o aranjare în privința circumștilor, ca ast-fel să pótă
«suporta, între altele, și cheltuelile de cult. Ne-am afla
«atunci în acéstă mai mult decît tristă situațiune: pe de
«o parte preotului i se impune îndatorire să propovedu-
«iască contra beției, și în acest sens Ministeriul cheltuește
«sume însemnate cu biblioteca antialcoolică și trimite în
«dar bisericilor și școlilor predicî contra beției¹⁾, iar pe
«de altă parte el, preotul, trebuie să doréscă și chiar să
«se róge lui Dumnezeu pentru înmulțirea beutorilor, ca

¹⁾ Aluzie la «20 Cuvintări» compuse de mine și de Iconomul Stavrofor Constantin Nazarie, și publicate de Onor. Minister de Culte în 1900.

«ast-fel comuna să aibă la îndemână mijloce pentru a da hrană clerului și întreținere bisericeii!

«Dacă nu s'ar menține starea actuală de lucruri, ar însemna că se revine la starea nenorocită de dinainte de Legea asupra clerului mirean, întru cât privește pe preoții, și poporul ar fi lipsit de luminătorii harnici, cari să 'l pótă îndruma spre adevărata moralitate și traiu mai omenesc.

«*La noi*, dată fiind starea culturală profană și religioasă la care am ajuns, preotul, lăsat—în ce privește traiul—pe séma comunelor, va mizera.

«În acest regretabil caz, ar trebui să se facă economii și prin desființarea, chiar de acum, a Seminarilor și Facultății de teologie, căci, de sigur, aceste locuri, unde se cresc și se cultivă viitorii conducători și luminătorii ai poporului, se vor dispopula, în vederea perspectivei ce așteptă pe elevi și pe studenți, și, ca atare, trebuie să perdem nădejdea a avea un cler, care să corespundă așteptărilor și sacrificiilor făcute de Stat,—sacrificiilor, pe cari trebuie să le facă neîncetat, știindu-se că legile, ori cât de bune ar fi, se pot încungitura, cu totă vegherea executorilor lor, pe cînd o conștiință cultivată și condusă prin o creștere și supraveghere religioasă-morală, este cel mai bun păzitor al legilor și o garanție tare pentru propășirea, întărirea și trăinicia Statului.

«N'ar fi rău ca comunele urbane să verse la Stat suma pentru întreținerea clerului și bisericilor, iar Statul să o dea clerului și bisericilor, de ore ce experiența dovedește, mai în fie-care zi, că, cu totă subvenția ce li se servește de Stat, multe nu dau clerului și bisericilor suma trebuincioasă, ba unele întrebunțeză la alte necesități acea subvenție, arendeză sau închiriază bunurile bisericesti în profitul lor, și clerul rămîne nesalariat și fără venituri, luni și ani de zile, iar bisericile, în paragină. Dacă acum se petrec ast-fel de lucruri, la ce ne-am putea aștepta cînd

«comunele urbane vor avea dreptul să plătescă singure pe preoți și să întrețină bisericile?»

«De multe ori, acum, se întâmplă că, episcopii bisericesti și primarii rurali refuză, pentru motive personale, a semna chitanțele clerului rural de primirea lefeii ce o dă Statul;—ce se poate întâmpla când primarii rurali vor avea dreptul să plătescă pe preoți, chiar în cazul când ar avea cu ce să plătescă? Comunele rurale, bună oră, sînt obligate prin Lege să dea, pentru întreținerea unei biserici, 120 lei pe an. Sînt multe comune rurale, cari n'au plătit această sumă de ani de zile. Dacă, deci, nu vor, sau nu pot să plătescă această mică și neînsemnată sumă, putea-vor plăti mii de lei pe an?»

«Lăsînd clerul în seama comunelor, n'am mai putea zice că avem preoți, că avem adevărații părinți cu egală iubire asupra tuturor fiilor lor duhovnicești, precum șede frumos unui adevărat preot, ci niște oportuniști, cari se vor arunca în brațele acelora dela cari pot spera să aibă folose materiale, și vor căuta să lupte contra acelora pe cari i-ar crede că le sînt defavorabili.

«Licențiații în teologie se înmulțesc, așa că, n'o să mai aibă loc, cum și acum nu au, în comunele urbane, din cauza suficienței preoților netitrați. Este foarte de dorit ca ei să fie trimiși ca preoți și la sate. Dacă li s'ar da mai mult cu 70 lei pe lună, peste lefa ce o primește un paroh rural cu opt clase seminariale, acesta n'ar fi de fel împovăraător pentru Stat, cînd ne-am gîndi la serviciile ce pot da, în schimb, ca preoți licențiați în teologie, la sate. Dovadă palpabilă avem pe preoții din Bucovina și mai pe toți preoții din Transilvania și Banat. De preoții altor confesiuni, dela noi, nu din alte părți, cari, prin cultura lor teologică înaltă pot face mulți și foarte mulți adepți prin satele noastre, nu mai vorbesc.

«În acest din urmă caz Statul n'ar face sacrificii decît cel mult 15 sau 20 mii lei pe an, și acesta pînă la o

«vreme. Budgetul nu s'ar încărca dacă s'ar menține suma
 «ce s'a prevăzut în Aprilie 1894, când s'a pus în aplicare
 «Legea clerului. Decesele de preoți supranumerari ar ajuta
 «la acoperirea sumei trebuincioase. Instituirea unei *Case a*
 «*Bisericeii* ar ușura foarte mult sarcina Statului relativ de
 «datoria ce are către Biserica dominantă a lui, carea, se
 «știe, l'a ajutat foarte mult să fie acolo unde se găsește
 «azi, și de aceea n'ar trebui să se zică despre Statul nos-
 «tru că se pòrtă și acum cu Biserica, cum se exprimă un
 «autor, vorbind de aniil imediat următoril lui 1859: *Bise-*
 «*rica o păși cu fii săi cum o pășesc mumele cari n'au știut,*
 «*sau, fără vina lor, din óre-cari împrejurări, n'au putut*
 «*crește bine pe fii lor; fii ajungînd la maturitate n'au*
 «*nicil un respect față de mumele lor, își bat joc de ele, le*
 «*mărginesc în drepturile și bunurile lor, voind a răpi to-*
 «*tul pentru sine, crezînd că ele 'și-au trăit traiul și 'și-au*
 «*mîncat malaizul; ba merg pîndă a le și maltrata*».

Tot pe atunci se vorbea și despre desființarea *Direc-*
țiunei Cultelor, reînființată prin Legea de organizarea ad-
 ministrațiunei centrale a Ministeriului Cultelor și Instruc-
 tiunei Publice, din August 1892. De aceea, în citatul
 referat, am luat apărarea Direcțiunei Cultelor, prin urmă-
 toarele cuvinte:

«Dintre tóte Direcțiunile și Serviciile acestuil Minister,
 «o însemnătate escepțională are Direcțiunea Cultelor. Pe
 «cînd în cele-l-alte Direcțiunil cestiunile se rezolvă după ti-
 «picul legilor și regulamentelor, în Direcțiunea Cultelor
 «ele se rezolvă nu numai după tipic, ci și după îndelunga
 «și veghetórea calculare, căcî foarte adese-oril se prezintă
 «cestiunil escepțional de delicate în care Statul vine în
 «întilnire cu Biserica, cu comunele și cu reprezentanțil
 «legalil ai instituțiunilor bisericești particulare. Soluțiunea
 «ce este a se da, și pe care n'o prevede legea oril regu-
 «lamentele, trebuie să fie de așa natură ca nicil unele, nicil

«altele să nu fie puse în stare de stinghirea și cu atât
 «mai puțin în stare de conflict . . . . .

«Vaza Direcțiunii Cultelor n'ar trebui micșorată prin
 «vr'o dispozițiune legală sau budgetară, ci ar trebui pusă
 «în mai mare evidență, cum s'a făcut și se face chiar și
 «în Statele cari n'au Religie dominantă ca noi, ci numai
 «concordate. Direcțiunea Cultelor la noi este singurul loc,
 «propriu vorbind, de unde se exercită dreptul de con-
 «trol al Statului în cele bisericești de pe teritoriul său,
 «este singurul loc dela care Biserica noastră dominantă
 »póte cere sprijin când elemente vrășmașe și eterogene
 «ar jigni-o în mersul ei normal și n'ar lăsa-o să ajute în
 «liniște promovarea scopului Statului.

«La noi nu e nimic regulat în privința existenței pe te-
 «ritoriul nostru a confesiunilor și celor-l-alte culte per-
 «mise de Constituțiune, nimic în privința drepturilor și
 «datoriilor lor. Trăesc pe teritoriul nostru ca în casa pro-
 «prie. Nimeni nu se interesază oficial de raporturile lor
 «cu credincioșii Bisericeii noastre dominante. Locul acestui
 «teren de activitate ar trebui să fie în Direcția Cultelor.

«Interesele religioase ale fraților noștri de peste hotare,
 «bună-óră din Sfântul Munte, unde cele mai multe mo-
 «nastiri, azi streine, sînt ridicate cu banii Țărei Romî-
 «nești, sînt lăsate în părăsire. Activitatea noastră acolo
 «este limitată numai întru a servi subvențiunii. Direcțiunea
 «Cultelor ar fi locul de unde ar putea pleca interesul, pe
 «căile obicnuite, pentru buna stare religioasă a acelor frați.

«Este evident, înșă, că ast-fel de atribuțiunii nu s'ar
 «putea îndeplini de un simplu biúrou al Cultelor și de
 «persóne cari ar putea să fie funcționari de simplu biúrou.»

Cu tóte acestea Direcțiunea Cultelor s'a desființat după
 4 luni de zile, rămînînd numai un biúrou al Cultelor în
 Direcțiunea învățămîntului primar din Ministeriul Cultelor
 și Instrucțiunii Publice.

N'a trecut, însă, decît un an, și Direcțiunea Cultelor a fost înființată iarăși, însă de astă dată nu cu acest nume, ci ea se cuprinde în noua instituțiune bisericească numită *Casa Sfintei Biserici Autocefale Ortodoxe Romîne*, înființată și organizată prin Legea sancționată cu Inaltul Decret Regal No. 255 din 21 Ianuarie 1902, și care Lege este pusă în aplicare dela $1/14$ Aprilie 1902.

Casa Bisericeii există pe lângă Ministeriul Cultelor și Instrucțiunii Publice, și e condusă de un Administrator, numit pe cinci ani, pus sub autoritatea Domnului Ministru al Cultelor și al Instrucțiunii Publice.

Ea este persoană juridică, avînd dreptul de a primi donațiuni și legate, a stăpîni avere mișcătoare și nemișcătoare și a sta în judecată pentru apărarea intereselor ei.

Scopul înființării acestei Case este: 1) să administreze fondurile destinate prin legi pentru contribuirea la înflorirea, bunul mers și întreținerea materială a Sfintei Bisericeii Autocefale Ortodoxe Romîne, cum și la păstrarea în bună stare a bisericilor, monastirilor, schiturilor și locuințelor clericale; 2) să asigure păstrarea averei ce au sau vor avea bisericile, monastirile și schiturile Statului; 3) să se intereseze dacă administrarea averilor bisericilor, monastirilor și schiturilor Statului, cum și ale altor așezăminte bisericești și religioase constituite, și orî ce altă avere bisericească și religioasă, fără organ de administrație—afară de Eforia Spitalelor Civile din București, Epitropia Sf. Spiridon din Iași, Epitropia Așezămintelor Brîncovenești din București și Epitropia Bisericeii Madona Dudu din Craiova—se face potrivit legilor, regulamentelor Țării și voinței testatorilor. Cu acésta, amestecul primăriilor în administrația epitropiilor bisericești, este înlăturat.

Controlul Casei Bisericeii asupra averilor bisericești, mobile și imobile, nu e o nouă secularizare, ci control sever și amănunțit asupra celor puși să administreze bunuri bisericești. Astfel rezultă din Lege. Mobilul controlului ni-l

definește însăși Legea Casei Bisericei prin cuvintele: «Controlul Casei Bisericei va avea de obiect de a face ca averile respective să se administreze în conformitate cu legile și regulamentele și cu voința testatorilor, spre oel' maa' mare bine al bisericilor și monastirilor respective» (Art. 1, litera c, alin. 1).

Tóte afacerile bisericești și religioase, prevăzute în Legea de organizare a administrației centrale a Ministeriului Cultelor și Instrucțiunei Publice, și cari altă dată erau de atribuția Direcțiunei Cultelor, acum se administrează de Casa Bisericei. În cestiuni curat spirituale să ia avizul Mitropolitului sau Episcopului respectiv, și numai după aceea se pot executa deciziunile Casei Bisericei.

Fondurile destinate prin legi ca să le administreze Casa Bisericei, în profitul Bisericei, se compun din: 1) suma anuală prevăzută în budgetul Statului; 2) 10% din veniturile fundațiilor religioase existente, cari, prin actele lor de înființare, nu sînt puse sub o administrație specială; 3) 10% din excedentul anual al bisericilor cari se întrețin din averea lor proprie; 4) donațiuni ori testațiuni particulare, fie făcute în scopuri pioase nedeterminate, fie făcute cu scop determinat: construcții sau înzestrări bisericești; 5) fonduri pe cari legile le consacra sau le vor consacra ca să fie vărsate la Casa Bisericei; 6) întimplătoare amenzi, suspendări și suprimări din salariul clericilor și servitorilor bisericești; 7) venitul din arendarea pămînturilor bisericilor rurale și vetrelor vechilor monastiri, biserică și schituri desființate, și cari, eventual, nu ar mai putea exista în viitor.

Nu tóte pămînturile bisericești rurale se arendază de Casa Bisericei. Personalul fie-cărei parohii (adecă preotul paroh, preotul sau preoții supranumerari și cîntăreții) are drept la uzufructul a 17 pogóne pămînt, în județele de dincóce de rîul Milcov (fósta limită dintre Oltenia,—Muntenia și Moldova), opt fálci și jumătate în județele de dincolo de Milcov, și 10 hectare în județele din partea Regatului Romînia de

peste Dunăre (fosta Dobrogea), însă numai din pământurile bisericesti aflate în cuprinsul comunei în care se află parohia. Pământul bisericesc rural, care întrece măsura arătată, se arendeză în profitul Casei Bisericești, adică în folosul Sfintei Biserici Autocefale Ortodoxe Române. Dacă vre o parohie n'ar avea pământul dat după diversele legi de împrumutare, personalului bisericesc al acelei parohii i se dă spor de lăfă de 25%, potrivit Legii din 1893 asupra clerului mirean și seminarilor.

Pământurile bisericesti provenite din donațiuni, legate sau cumpărări, se administrează de epitropiile bisericesti, în conformitate cu testamentele, actele de donațiuni, sau după propria lor chibzuială.

Sînt parohii, azi urbane, cari posedă pământuri rurale. Legea pentru înființarea și organizarea Casei Bisericești nu cuprinde nici o dispozițiune privitoare la uzufructul acelor pământuri. Mai înainte de această lege, pe cînd eu eram Director al Cultelor (din Aprilie 1899 pînă la 15 Noiembrie 1900, cînd am demisionat, optînd pentru demnitatea de Decan al Facultăței de teologie, pentru care fusesem ales), acele pământuri se arendau de către epitropiile bisericesti. Venitul se calcula în suma cu care Statul și Comunele Urbane veneau în ajutorul Parohiilor, pentru întreținerea clerului și bisericilor în cestiune.

Proiectele de bugete anuale ale bisericilor, monastirilor și schiturilor se înainteză de epitropiile și consiliile economice, Casei Bisericești, spre cercetare și aprobare. Tot așa și compturile de gestiune.

Fondurile specificate mai sus, Ca. a Bisericești le întrebunțeză: 1) pentru administrația interioară a Casei, administrația bisericescă eparhială, cult, salariarea clerului rural, potrivit bugetului Casei, care buget se întocmește și se prezintă spre cercetare și aprobare Adunărei Deputaților o dată cu bugetul Ministeriului Cultelor și Instrucțiunei Publice; 2) pentru ajutorarea la clădirea, repararea, restaurarea și do-

tarea cu mobilier religios, cărți, veșminte și vase sacre, bisericilor mitropolitane, episcopale, parohiale, monastirilor și schiturilor; 3) pentru clădirea ori repararea localurilor administrative mitropolitane și episcopale, clădiri de protopresviterii, locuințe pentru protoierei și parohi, cancelarii protopresviteriale; 4) pentru ajutorarea preoților invalizi, preoteselor văduve și orfanilor preoților, lipsiți fiind, însă, de ori-care alt mijloc de trai.

Fondurile Casei prisosind, ea poate acorda ajutoare bisericilor sărace, dacă se va dovedi că nu se pot preîntimpina cheltuelile cu întreținerea lor și cu cele trebuincioase pentru cult.

Salariarea clerului dela parohiile urbane și întreținerea bisericilor și cultului, este în sarcina comunelor urbane. În astă privință norma este stabilită prin Legea din 1893 asupra clerului mirean. Primăriile comunelor urbane sînt datore, însă, a acoperi numai plus-ul cu care cheltuelile întrec veniturile parohiale (în venituri nu se calculează și venitul epitrahilului). Întîmplător ca primăriile urbane să nu respecte această îndatorire, Casa Bisericeii are drept să urmărească veniturile comunelor, potrivit Legii de urmărire.

Administratorul Casei Bisericeii exercită poliția ecleziastică asupra tuturor cultelor din Țară. În ce anume conzistă acea poliție ecleziastică, nu se determină.

Budgetul Casei Bisericeii, pe anul financiar 1902—1903, prevede la venituri suma de lei 5.413.087,,00, iar la cheltueli, aceeași sumă.

Dea Dumnezeu ca, aceea ce ar fi fost bine și prea cu putință să se facă pentru Biserica noastră, cu prilejul secularizării averilor bisericesti, dar nu s'a făcut, să se facă și prin înființarea *Casei Sfintei Biserici Autocefale Ortodoxe Romîne!*

Dr Constantin Chiricescu

Profesor și Decan al Facultății de teologie și
Director al Tipografiei Cărilor Bisericești
din București.

DIN TRECUTUL SEMINARIULUI CENTRAL DIN BUCUREȘTI.

În anul 1834, luna Noembrie în 13, Domnitorul Alexandru Ghica Voevod înainteză Obșteștei Adunări, din București, proiectul pentru întocmirea unui seminar central la sfînta Mitropolie și un alt proiect pentru organizația seminariilor preparande, ce urmau a se întocmi la Mitropolie și la fie-care episcopie.

Ambele proiecte însoțite de statele respective se trimit de adunare în studiul unei comisii compusă din Pană Costescu, Dimitrie Ralet, C. Bălăceanu, Gr. Grădișteanu și Dumitrache Urianu. Comisiunea 'și depune raportul în anul 1835 Martie 5.

Domnitorul aprobă proiectul pentru întocmirea Seminarului Central cu înaltul decret No. 281 din 27 Mai 1835 și pe cel al seminariilor preparatōre cu înaltul decret No. 283 același an și lună.

Scopul înființării Seminarului Central se arată în articolul 1 al proiectului, care sună: «pentru îndeplinirea învățăturilor teologhicești, deosebit de clasurile

pregătitoare, Mitropolia va ținea un seminar central de învățături îndeplinitoare pentru școlarii ce vor avea aplicare la trépta mai înaltă precum protopopiî, egumeniî și cei-l-alți. Acest seminar se va alcătui de trei clasuri după cum în alăturata tabelă se arată».

Prin urmare seminariul central, după intenția legiuitorului, trebuia să aibă trei clase superioare ca complectare și urmare a celor 4 clase din seminariile preparatoare.

În Seminariul Central (superior), după acest proiect de lege, se prevéd 3 profesori a 500 lei vechi lunar, un inspector, un epistat și ómenî de slujbă. Obiectele cari urmau a se preda sunt: cl. V: ritorica bisericésă, ermineutica, istoria sfintă, limba latinésă; cl. VI: ritorica bisericésă, pravila bisericésă, istoria universală, urmare de limbă latinésă; cl. VII: elementuri de fizică, pravila țerei, urmare de ritorică bisericésă, pedagoghia, urmare de limba latinésă.

Seminariile preparande, după regulamentul respectiv, au patru clase și 4 profesori plătiți cu 200, 300 și 400 lei vechi lunar, plus un iconom plătit cu 200 lui lunar. Iată programa seminariilor preparande: cl. I: cetire și scriere, declinații și conjugări, aritmetică până la frângerî, cântarea bisericésă, tâlcul Evangheliei; cl. II; exerciții gramaticești, geografia, continuare de aritmetică și ceva cunoștințe de măsurarea locurilor și de leguirile ce sînt de atribuțiile juraților satului; cântarea bisericésă, tâlcul Evangheliei, catehetică; cl. III: Teologia dogmatică, hronologhia și istoria bisericésă, cântarea bisericésă, tâlcul Evan-

gheliei, citirea Sf. Scripturi cu înțelegere; cl. IV: teologia pastorală, corespondența și ținerea registrelor în slujba bisericească, vaccinația, și fizica populară, continuare de citirea Sf. Scripturi.

Dintr'un referat al unuia dintre cei întâi profesori ai seminariului preparator—N. Bălășescu, referat adresat Logofetiei trebilor bisericești, se vede că seminariul preparator a început a funcționa în ziua de 2 Februarie 1836 ¹⁾ în încăperile de la Biserica Antim.

Seminariul se administra, saū mai bine ȃicȃnd, era sub ȃngrijirea Mitropoliei, care orȃnduia și profesorii trebuincioși. Seminariul ast-fel organizat n'a funcționat multă vreme, ci s'a ȃnchis din motive politice spre a se redeschide tocmai ȃn anul 1851.

De la ȃnființare și pȃnă astă-ȃi a fost instalat ȃn urmȃtorele localuri: Biserica Antim, ȃntr'o casă din strada Corbului, la Biserica Radu-Vodă, ȃntr'o casă din Calea Rahovei, la Monastirea Vȃcȃrești, ȃn casele D-lui Bȃlăceanu din Calea Șerban-Vodă, iar actualminte ȃn propriul seū local pe Bulevardul Maria.

La 1860, ȃn urma unui vot al adunȃrei obștești, seminariul trece de sub diriguirea Sf. Mitropolii sub Ministerul de culte. Din anul 1861 se ȃnființȃ treptat clasa V-a, VI-a și a VII-a.

Legea din 1864 dȃ seminarielor superioare o programă mai bună și mai desvoltatȃ pe care reșosatul Tell ministru de culte și Instrucțiune publică o reduce simțitor spre a constrȃnge pe absolvenții de semi-

¹⁾ Veȃi dosarul No. 64 din 1834 aflȃtor la Sf. Mitropolie din București.

nariii superioare, ca volens nolens să îmbrățișeze misiunea preoțască, iar nu să îmbrățișeze alte ocupațiuni streine de Biserică. Acastă modificare s'a făcut în anul școlar 1872—73. O nouă programă se dă seminariilor în 1893 sub Domnul Tache Ionescu, iar actualul Ministru Domnul Spiru Haret, în dorința de a vedea seminariile într'o stare cât mai înfloritoare a luat măsuri ca programa din 1893 să fie îmbunătățită și acomodată nevoilor actuale și viitoare ale bisericeii. Proiectul de programă întocmit în acest spirit se va discuta în curând de Consiliul general de Instrucțiune.

Seminariul Central tot-d'auna a fost considerat ca cel mai înalt institut de cultură clericală până la înființarea Facultăței de Teologie. Dintre absolvenții lui s'aă recrutat mulți bărbați vrednici, atât în trebile bisericești, cât și în alte ramuri de activitate.

Marele Logofet al trebilor bisericești—B. Știrbeii—care a prezentat Obșteței Adunării proiectul organizării Seminariului Central și al seminarelor preparande, în darea de sémă pe care o face înaintea acestei Adunării dice între altele: «Dintre aceste seminariuri aă a eși în puțină vreme păstori vrednici, cari vor propovedui cuvîntul lui Dumnezeu în tot satul, în tot cătunul; vor povățui moralul prin pilda faptelor lor; vor fi ajutor omenirei atât la neputințele cele trupești, cât și la cele sufletești... Din seminariul central vor eși obraze bisericești împodobite cu științe mai înalte și din care orânduindu-se egumeni, se pôte numai nădăjdui a se aduce monastirile la

acea înfloritoare stare, asemănată cu cugetul ziditorilor ctitori pe care o dorim toți și cari au fost statornicul obiect al chibzuirilor D-vóstră... Dintre aceste obraze se vor arăta altele vrednice de a împlini la trebuință locuri mai înalte în clirosul bisericesc ¹⁾).

Fiind-că aceste prevederi ale Logofétului, numit mai sus, s'au îndeplnit cu prisoțință; fiind-că dintre obrazele care au terminat Seminariul Central multe au ilustrat și ilustréză cu pana lor colónele Revistei «Biserica Ortodoxă Română», de aceea și eú, cu ocasiunea aniversării ei de 25 ani de aparițiune, am çis câteva cuvinte despre școla în care asemenea obraze ș'au primit instrucțiunea și educațiunea.

Icozom Const. Nazarie

Director Seminariului Central, Agregat la Facultatea de Teologie din București.

---

¹⁾ Veđi Analele Parlamentare ale României t. V, 1895 pag. 237, 227—237; de aici s'au luat multe dintre datele cuprinse în articolul de mai sus.

SEMINARIUL DIN IAȘI.

La anul 1804 luna Octombree, nemuritorul Mitropolit al Moldovei și Sucevei Veniamin Costache, plin de râvnă și de dragoste pentru desvoltarea culturală a clerului românesc, înființază prin hrisov domnesc, dat de Alexandru Moruz, Seminarul ce-î pörtă și astă-dî numele în Monastirea Socola lângă Iași și de atunci a stat în această Monastire până la finele anului 1885, când, din împrejurări fortuite s'a mutat în urbea Iași, în case cu chirie, până în Tómnă anului 1893, când s'a aședat pentru tot-dé-una în localul său propriu, în casele fóste palatul Domnitorului Mihail Sturza.

Din cele arătate mai sus se vede că la 1904, această școlă bisericescă împlinește o sută de ani de la înființare. Este decî nu numai cea mai veche școlă din țară, dar este și un bătrân focar de cultură bisericescă, a cărei fructe s'aú răspândit aprópe în tóte ramurile de activitate din țară și mai toți foștii elevi, mulțămítă creșterei și sirguinței puse de către profesorii timpului, a făcut cinste acestei școli înființată de întemeetorul ei cu un anumit scop și pentru instruirea acelor ce cu greú își puteau îmbogăți și înmulți cunoștințele lor în acele timpuri; când, de și existau școli românești după dovețile ce avem, de și erau întreținute în marea parte pe spesele clerului român, totuși puținî rěsbăteaú în ele; ba și când se întâmpla să se introducă orî carî dintre fii de preoți,

trebuea să fie făcut responsabil Mitropolitul său Episcopul, dovadă discuția urmată între boeri cu Mitropolitul Veniamin, făcându-l atent că e scoborător din boeri și deci trebuie să-i menajeze, fapt ce l'a determinat și ambiționat să facă o școală specială sau cum dicea «o seminarie» pentru fiii de preoți.

Avem datoria pe lângă recunoștință, a-î păstra vecinic amintirea aceluia ce pentru întâeași dată s'a gândit la înființarea unei asemenea școli speciale, pentru luminarea clerului român.

Dea Dumnezeu ca această școală, împreună cu cele actuale să trăiască în veci ca și Țara Românească, despre ființa căruia poate pe atunci, puțin se vor fi gândit, în parte măcar, cum s'a întâmplat, la îndeplinirea idealului ce realizase pentru puțin timp un Mihaï Viteazu.

Trăiască mulți și fericiți ani scumpii noștri Suvverani cu întréga Dinastie, pentru ca să serbeze jubileul acestui bătrân focar de cultură bisericească, ca și a altor instituțiuni bine făcătoare poporului român, și a căror propășire îi interesază dîlnic.

Trăiască biserica română și reprezentanții ei.

Trăiască poporul românesc.

P. Savin Econom Stavrolor

Director al Seminarului Veniamin din Iași.

COMITETUL REDACTOR AL REVISTEÎ.

IMPORTANȚA PREDICEI ÎN BISERICA ROMÂNĂ.

Predica, luată într'un sens mai larg, este cuvîntul lui Dumnezeu propovedit ómenilor. În Vechiul Testament Dumnezeu vorbind ómenilor de mai multe-ori și în deosebite feluri și servindu-se pentru acésta de óre-carî persóne, alese de dînsul în mod special, predicarea vechei alianțe se póte studia mai cu sémă în cuvîntările, adresate de Moisi și de profeți poporului lui Israil. Dar, pre când Cuvîntul lui Dumnezeu se arătă el însuși în tótă splendórea sa și se descoperi în tótă mărirea, puterea și strălucirea sa, în Iisus Christos, predica deveni mai adevărată, mai plină și mai perfectă ca nici odată. Dar considerându-o din punctul de vedere al descoperirei lui Dumnezeu în Iisus Christos, putem defini predica mai limpede: *vestirea cuvîntului lui Dumnezeu*, ast-fel după cum s'a arătat în Iisus Christos, pentru mântuirea neamului ómesc.

Cuvîntul predică *praedicatio*, se derivă din latinul *praedicare*, termen, prin care Vulgata traduce în general cuvîntul grec κηρύττειν, iar în privirea scopului și coprinsului se numește Εὐαγγέλιον și chîar misterul cuvîntului se zice εὐαγγελίζεσθαι

Subiectul său sumariul predicei este Iisus Christos, Cuvîntul lui Dumnezeu, în umanitatea sa divină, în doctrina ce el a învățat și în lucrarea, pe care a împlinit-o printre

ómeni, în numele Tatălui s  . Ast-fel predica are un subiect pozitiv, bine determinat  i se deosebete de alte cuvintări, a căror materie varia a după.  mprejur ri  i plăcerea celor ce vorbesc.

Biserica nici odată n'a schimbat  i nu p te schimba materia, care coprinde pers na lui Iisus Christos,  nv t tura  i opera sa, predica are tot-d'auna acela  obiect, pe c t se apropie de  nv t tura bisericeii, învătătură, care sprijinită pe tradi iunea orală  i scris , a fost supt inspirațiunea Sf. Duh, curat hot r t   i desvoltat  în t te p r ile sale.

Scopul prediceii este a  nv ta pe credincioși cuno tin a despre Dumnezeu  i Iisus Christos, a-  aduce la credin a pe care o veste te, la unirea cu Dumnezeu  i prin ac st  unire la via a vecinică. A a dar scopul principal al prediceii este m ntuirea omenireii; toți ómenii trebuind a fi m ntui i, predica este destinată  i îndreptată către toți ómenii¹⁾. Fără  ndoel  se p te zice, predica sa  vestirea orală a cuvintului lui Dumnezeu, nu este absolut trebuincio a, c ci resp ndirea prea mare scris  a acesteii  nv t turi sfinte, p te atinge acela  scop. Cu t te acestea o învătătură scris  ch ar Dumnezeesc , numai atunci este de mare folos sufletesc, c nd este vorbit . Dacă cuvintul trebuie să coprinz  sufletul  i să străbată inima omului, este necesar ca el să fie vestit din gură în gură, adică spus prin vi  grai . A a dar predica este un factor puternic  i trebuincios la opera m ntuireii, con in nd aceia ce  nsu i Domnul nostru Iisus Christos, a împlinit pe p m nt. El a voit ca ómenii să crez  într' nsul  i să fie vestit  i după cum nu putea părăsi întâmplărei nici cuvintul s  , nici pe cei-ce 'l veste u, a trebuit să al g  ómeni specialii, cărora le  ncredin a propagarea cuvintului s   din timpul, în care părăsi p m ntul, spre a se  n l a la ceruri. El a desemnat pe acești ómeni în pers na Apostolilor săi, pe carii de mai multe-orii 'i însărcină în mod formal d'a vesti în tot p m ntul Evangeliul  mp r tieii lui Dumnezeu  i prin ac st  predicare Apostoli a  st p nit lumea; resunetul glasurilor lor, anun nd pre Dumnezeu, s'a resp ndit în tot p m ntul.

Ac st  predic  este supt inspira ia Sf. Duh,  ncredin at 

¹⁾ Marc. 16. 15. Mat. 28, 19.

bisericeii și biserica continuă a predica prin organele, ce ea institue în mod regulat spre acest scop și din cauza acésta ea nu póte îngădui, ca orî-cine să'și însușéscă dreptul d'a predica, ci din contră, acordă dreptul acesta numai acelorora, carî sunt autorisați și carî aũ priimit însărcinarea din partea bisericeii. Persónele acestea sunt maî cu sémă episcopii, carî sunt așezați în biserică, pentru a împlini cu autoritate acéstă înaltă demnitate; *episcopi munus docere populum*¹⁾. Afară de episcopi maî aũ dreptul să predice în biserică preoți și diaconi.

Prin urmare dreptul de a predica este absolut necesar, ca să fie încredințat numai acelor persóne, carî aũ fost investite prin o alegere sfințită și spre a se păstra uniformitatea și înțelegerea cuvîntului lui Dumnezeu, este absolut necesară acéstă condițiune. Așa dar dreptul de a predica în biserică a fost tot-d'auna exercitat de persóne autorizate, pentru ca eficacitatea prediceii, în cea-ce se atinge de respândirea credinței în lume, să fie bine priimită de toți ómenii.

Noi n'avem nici un testimoniũ pozitiv asupra modului, cum cuvîntul lui Dumnezeu fu respândit în biserica primitivă, dar se probézá îndestul prin aceia, carî aũ priimit însărcinarea d'a vesti cuvîntul lui Dumnezeu și în ce chip și-aũ îndeplinit datoriile lor, adicã ei predicaũ cât se póte de natural și acésta făcea să producă rezultate fórte apreciate pretutindenea. Dacă predicarea la început a fost lucrarea apropiată a Sf. Duh, lucrând în cel ce vorbea, prin mijlocul darurilor sale naturale, a trebuit ca predica să fie cãrmuită de niște reguli bine stabilite și determinate.

Prin urmare creștinismul se propovedui, asimilându-și elementele științei și priimi în sînul sêu pre învêțați și literați și chîar dogmele se formulară maî curate și se desvoltară în tóte părțile sale.

Acéstă schimbare se observă maî ántêiũ în Omiliile lui Origen. De la epoca acestuî exeget rodnic, arta omiletică ajunsese la înalt grad de cultură, pe care'l admirăm încã la Sf. Grigorie din Nazianz, Sf. Grigorie Nisis, Sf. Vasilie cel

¹⁾ Ambr. de Offic. sacr. 1. 1. c. 1.

Mare și Sf. Ioan Chrisostom; iar în occident la Ambrosiū, Fericitul Augustin, Leon cel Mare și Grigorie cel Mare. Dacă omiletica n'a putut să se mențină la înălțimea Sf. Chrisostom și a Fericitului Augustin, ea însă n'a revenit la simplitatea timpurilor Apostolice, ci s'a silit a da, după exemplul elocinței profane, o față tuturor necesităților amvonului. Adesea-orî acestea aũ fost încercări nefericite, cari aduseră vătămare predicei sănătoșe, depărtându-o din ce în ce mai mult de la cuvântarea simplă și pătrunzătoare a secolilor primare. Ast-fel se ridicară în toate timpurile bărbați inspirați într'adevăr de Dumnezeu, cari știură să unescă virtutea și simplitatea cuvântului divin, cu vorbirea înfloritoare, după isvórele obicnuite ale elocinței.

Prin sec. al XVI-lea se căută din toate părțile a înalța cuvântul lui Dumnezeu și pentru acesta se desvoltă un mare zel pentru predică. Printre marii învățați ai artei, trebuie a enumera în sec. al XVII-lea pe Bossuet, Bourdaloue, Fléchier și Massillon. Cuvântările lor sunt cap de opere. Ei merită acest titlu și ocupă loc de onóre în seria discursurilor omiletice, fără a fi întru, acesta modele absolute de toate felurile de predică creștine și mai cu sémă din acelea, cari reclamă timpurile moderne. La aceste mari talente ale elocinței creștine în sec. al XIX-lea se adaogă și alți oratori, cari aũ ilustrat predica în Franța.

La rândul lor Germani, cari aũ luat adesea de modele pe oratori din sec. al XVII-lea n'aũ atins perfecțiunea lor, nici prin abilitatea formei, nici prin aprofundarea cugetărei și a sentimentului, de-și nu se póte pune la îndoelă talentul real al acelor predicatori.

Predicarea Evangheliei nu s'a restrâns în limitele bisericei propriu zise, ci s'a propagat și mai departe, ca în toate secolele și este pentru biserică o datorie a vesti Evangelia până la marginile lumii, ea a făcut cunoscut adevărata credință necredincioșilor.

Predica în general, ca vestire a cuvântului lui Dumnezeu, învățând mântuirea în Iisus Christos, a fost de la început desemnată sub diferite numiri, cari toate acestea arătau scopul și folósele ei. Există diferite specii de predică, după conținut și forma discursului și chiar timpul, în care se pronunță, are influență asupra conținutului. Ast-fel din punc-

tul de vedere al materiei tratată și a timpului la care ea se aplică, se deosebete în cuvinte pentru zile de sărbători, cuvinte de Duminică, cuvinte în onoarea Sfinților și ale Sf. Fecioare, cuvinte în postul cel mare, predică morale, dogmatice și instructive; iar în raport cu forma se poate deosebi în cuvinte propriu zise și omiliă.

Predica propriu zisă este un discurs religios, care espune și dezvoltă un punct moral sau dogmatic sub o formă sintetică. Ast-fel cuvântul a devenit o formă obicnuită, prin care se vestește adevărurile religioase, pre când la început și chiar în timpul cel mai înfloritor al predicii, în biserica primitivă era forma omiliei, care predomina, omilie, care urma după citirea unui text biblic, explicațiile adevărurilor conținute într'ensul, fără ca cine-va să se silască a dezvolta multe adevăruri, ci numai pe acela care forma baza și subiectul unic al discursului.

Cuvântarea începe cu o propoziție ca temă și constituie un întreg, ale cărui părți sunt ramificările subiectului principal la care se reduc. Ori-cine nu poate considera ca un folos, pentru învățatura adevărului predominarea acestei forme de predică și a nu recunoște aceia ce are bun, în ceea-ce face să reiasă adevărul, misterul său datorită ce coprinde Evangeliul sau Epistola, sau sărbătorea zilei și că ea tratăză acest subiect unic, în toate fazele sale și în mod complect, pe cât este posibil. Un discurs de asemenea natură are un mers logic, bine ordonat și devine mai lesne de înțeles și de reținut în mintea auditorilor și în acelaș timp ajută la dezvoltarea elocinței.

Stilul unui cuvânt este de mare însemnătate și calitățile, ce trebuie să aibă sunt deosebite. Uni voesc, ca stilul predicii să fie de cea mai mare simplitate posibilă, zicând că această simplitate este singura, care convine cuvântului lui Dumnezeu; iar alți doresc să aplice predicii toate mijlocele oratoriei, singurul mijloc, pretind ei, pentru a face impresiune și a răspunde cu înlesnire cerințelor din zilele noastre.

Dacă trebuie pe de o parte a recunoște că simplitatea stilului, care se observă în cuvântările Apostolilor, după cum ne arată Sf. Apostol și Evangelistul Luca, nu pot fi

de ajuns pentru toate timpurile, pe de altă parte nu se poate recunoaște, că toate ornamentele stilului, fără dauna elocinței profane, nu se potrivesc cuvîntului lui Dumnezeu. Dacă iarăși se dă prea multă însemnătate părții oratorice, se pierde adevărata măsură, după care trebuie a aprecia un discurs.

Predica fiind la rîndul ei, o formă particulară a artei oratorice, trebuie să aibă un stil, care să-i fie propriu—omiletic—și elementele sale ni le procură Sf. Scriptură, mai cu seamă cuvintele lui Iisus Christos. Aceste elemente sunt priimitoare de dezvoltare și sunt dezvoltate de omiletici mari ai anticității creștine. Așa dar predica ori în ce chip s'ar face, ca să fie un discurs metodic, o simplă omilie, trebuie să aibă tot-d'auna ceva oratoric, însă nici-odată stăpînită de acest element. Din unirea elementelor oratorice și omiletice să rezulte stilul predicii, care trebuie să se deosebească prin simplitate și înălțare.

Limba omileticeii nu se învață cu înlesnire. Dobîndirea ei rezultă din o viață serioasă și creștină, înțelegerea necesităților, a cerințelor, capacitatea credincioșilor cărora le vorbește, unite cu studiu și practică, trebuie puțin câte puțin să învețe pe predicator limba, de care se poate servi, vestind cu folos cuvîntul lui Dumnezeu.

Felul vorbirii în predică are valoarea sa, ca în toate speciile de cuvîntare. Cuvîntul lui Dumnezeu trebuie a pătrunde inimile; dar acest cuvînt să fie expus prin vocea omului în mod demn și cuviincios și numai atunci câștigă în putere și energie.

Predica, departe d'a pretinde toate meșteșugurile artei și totă iscusința în modul de exprimare, cerut oratorului profan, cu toate acestea are trebuință de o bună pronunțare, o accentuare adevărată, însoțită de expunere simplă și înțelesă. Modul vorbirii înlesnește înțelegerea predicii pentru ascultător; îl însuflețește, o face plăcută și stăpânește luarea aminte; dar acest fel de vorbire nu trebuie să aibă nimic afectat, ci să fie grav și cuviincios, după cum se cuvine naturii simple și serioase a cuvîntului lui Dumnezeu și demnității unui următor al lui Iisus Christos.

Din cele precedente rezultă, că predica are o mare

importanță mai cu seamă pentru biserica noastră Română și este de dorit, ca persoanele investite cu caracter bisericesc, să predice în tot timpul, învățând pre credincioși adevărurile credinței, sfătuindu-i și îndemnându-i ca să practice cât mai mult faptele cele bune, fapte care isvorăsc din dragostea către Dumnezeu și către aproapele, ca ast-fel fie-care bun creștin să fie în stare ca să capete fericirea, după cuvintele Sf. Scripturii, care învață ast-fel: «Căutați mai întâiu împărăția și dreptatea lui Dumnezeu și toate cele-l-alte se vor adăoga vouă».

C.

IERARCHIA BISERICEI NOASTRE.

Ierarchia sântei năstre Biserici creștine ortodoxe autocefale Române, se compune din 16 P.P. S.S. Archierei. Din aceștia opt sunt chiriarchi, adică au și exercită o putere administrativă; iar opt sunt simpli archierei titulari.

Dintre cei opt d'intăi, două sunt mitropoliți; iar șese episcopi eparchioți, și, în atare calitate, fie-care conduce și administră bisericește, cu putere chiriarchală, câte o eparchie. Ast-fel că întreaga țară, bisericește, este împărțită în opt eparchii: două metropolitane și șese episcopale.

Dintre cei două mitropoliți, unul residă în capitala regatului, (București), și pörtă titlul de: Archiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlachiei, Exarch plaurilor, Primat al României și Președinte al Sântului Sinod. Actualminte, scaunul acesta primațial este ocupat de I. P. S. Sa D. D. Iosif Gheorghian; ocupând pentru a doua óră acest loc. Iar mitropolia este numită: *Mitropolia Ungro-Vlachiei*.

Al Douilea Mitropolit residă în a doua Capitală, în orașul Iași și pörtă titlul de: Arhiepiscop și Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Exarch plaurilor. Actualminte, scaunul Moldovei este ocupat de I. P. S. Sa D. D. Dr. Partheniu Clinceni. Mitropolia acésta este numită: *Mitropolia Moldovei și Sucevei*.

Cei șese episcopi ai Țerei au reședințele lor episcopale în orașele: Rîmnicu-Vâlcea, Curtea de Argeș, Buzău, Galați, Huși și Roman; iar episcopiile sunt intitulate: *A Rîmni-*

cului și Noului Severin, cea cu reședința în Rîmnicul Vâlcei, avînd actualminte episcop pre P. S. Sa D. D. Dr. Athanasie Mironescu; *a Argeșului*, cu reședința în Curtea de Argeș, avînd episcop pre P. S. Sa D. D. Dr. Gherasim Timuș; *a Buzăului*, cu reședința în Buzău, avînd episcop pre P. S. Sa D. D. Dionisie Climescu; *a Dunărei de Jos*, cu reședința în Galați, avînd episcop pre P. S. Sa D. D. Dr. Pimen Georgescu; *a Hușilor*, cu reședința în Huși, avînd episcop pre P. S. Sa D. D. Dr. Conon Aramescu Donici și *a Romanului*, cu reședința în Roman, avînd episcop pre P. S. Sa D. D. Gherasimu Safirin.

Fie care din aceste eparchii mitropolitane și episcopale cuprinde mai multe județe. Ast-fel Metropolia Ungro-Vlachiei cuprinde județele: Ilfov, Prahova, Ialomița, Vlașca, Dâmbovița, Muscel și Teleorman, cu o populațiune de aproape 1,800,000 credincioși; Mitropolia Moldovei și Sucevei, cuprinde județele: Iași, Botoșani, Dorohoi, Suceva și Neamțu, cu o populațiune de aproape un milion credincioși; Episcopia Rîmnicului și Noului Severin cuprinde județele: Rîmnicu Vâlcei, Gorj, Dolj, Mehedinți și Romanați cu o populațiune de peste un milion credincioși; Eparhia Argeșului cu județele: Argeș și Olt are aproape 350,000 credincioși și Eparhia Buzăului cuprinde județele: Buzău și Rîmnicu Sărat cu o populațiune de peste 350000 credincioși. În Moldova, Episcopia Romanului, cuprinde județele: Roman, Bacău, Putna și Tecuci, cu o populațiune de aproape 600,000 credincioși; Eparhia Hușilor cuprinde județele: Fălciu, Tutova și Vaslui, cu o populațiune de mai bine de 300,000 credincioși și Eparhia Dunărei-de-Jos, cuprinde județele: Covurlui, Brăila, Tulcea și Constanța, cu o populațiune de aproape 800,000 credincioși.

Metropoliile și Episcopiile Țerei, după însemnătatea și vechimea scaunului au ordinea următoare: Metropolia Ungro-Vlachiei, Metropolia Moldovei, Episcopia Rîmnicului,

Episcopia Romanului, Episcopia Buzăului, Episcopia Hușilor, Episcopia Argeșului și Episcopia Dunărei-de-Jos.

De acéastă însemnătate a scaunelor eparchiale se ține sémă și la întâietatea de onóre a ierarchilor eparchioți, cu tóte că acésta se observă mai mult la I.I. P.P. S.S. Metropoliți ¹⁾; iar la P.P. S.S. Episcopi, întâietatea de onóre se are după vechimea în chirotonie ²⁾).

Alegerea lor, atât I.I. P.P. S.S. Mitropoliți cât și a P.P. S.S. Episcopi eparchioți se face conform lezei sinodale, de marele colegiú compus din toți domnii Senatori și Deputați ortodoxi, cum și din membrii Sântului Sinod.

Marele colegiú este presidat de I. P. S. Mitropolit Primat, în lipsa acestuia de I. P. S. Mitropolit al Moldovei, iar în lipsa amîndorora de cel mai vechiú în chirotonie din episcopii eparchioți ³⁾).

Alesul se proclamă de președinte, se întărește în urmă prin decret regal și apoi urméză instalarea conform datinilor Țerii; și sunt pe vieță ⁴⁾).

Pe lângă acești opt ierarchi cu putere chiriarchală administrativă în conducerea afacerilor bisericești, în Biserica regatului României mai sunt încă opt archierei, numiți titulari, câte unul pe lângă cele opt eparchii bisericești ale Țerei.

În locul vechilor numiri de episcopii și metropoli, pe cari înainte de legea organică din 1872 se hirotoniseau acești archierei, astă-đi fie-care pórta numele unui oraș din cuprinsul eparchiei metropolitane saú episcopale pentru necesitățile căreia se hirotonisesc.

Ast-fel archiereul titular pentru eparchia Ungro-Vlahiei pórta titlul de *Ploeșteanu*, cel pentru eparchia mitropoliei

¹⁾ Veđi art. 17 din legea pentru alegerea Metropoliților și Episcopilor eparchioți cum și a constituirei Sf. Sinod.

²⁾ Veđi art. 10 din citata lege.

³⁾ Veđi art. 1--6 din citata lege.

⁴⁾ Veđi citata lege art. 4.

Moldovei de *Botoșeneanu*, cel pentru eparchiei Râmnicului și noului Severin, de *Craioveanu*, cel pentru eparchia Buzelui de *Râmniceanu*, cel pentru eparchia Argeșului de *Piteșteanu*, cel pentru eparchia Romanului, de *Băcăoanu*, cel pentru Huși de *Bêrlădeanu* și cel pentru Dunărea de Jos de *Gălățeanu*. Tóte aceste numiri sunt luate după orașele: Ploești, Botoșani, Craiova, Râmnicu Sărat, Pitești, Bacău, Bêrlad și Galați.

Archiereii titulari prevăduți și recunoscuți în legea organică pentru alegerea Mitropoliților și a episcopilor eparchioți cum și a constituirei Sântului Sinod (art. 1 al. b, 9 al. c și 25), se aleg conform legei de Sântul Sinod în înțelegere cu guvernul (art. 25 din lege). Tot ce privește pe acești archiereii titulari sunt cuprinse într'un anume regulament, intitulat: *Regulament pentru alegerea arhierieilor titulari saũ locotenenți, prevăduți la art. 9 și 25 din legea pentru alegerea Mitropoliților și Episcopilor eparchioți cum și a constituirei Sântului Sinod*, votat de Sântul Sinod în ședința sa de la 23 Noembrie 1874 și modificat în ședința sa de la 13 Iunie 1875. El a fost promulgat prin decretul domnesc No. 1107 la 23 Iunie 1875.

Cei opt P.P. S.S. Archiereii titulari actuali, după vechimea în chirotonie sunt:

P. S. Archiereu Valerian Râmniceanu, archiereu locotenent al sf. Episcopii a Buzelui, absolvent al Săminarului, fost protoiereu de județ.

P. S. Archiereu Calistrat Bêrlădeanu, licențiat în teologie de la Atena.

P. S. Archiereu Meletie Gălățeanu, licențiat în teologie al Universității din București, fost superior al Bisericii române din Paris și actualminte director al internatului teologic.

P. S. Archiereu Nifon Ploeșteanu, licențiat în teologie al Universității din București, profesor de religie și archim. de scaun la sf. Mitropolie a Ungro-Vlahiei.

P. S. Archiereu Calist Botoșeneanu, licențiat al facultății de teologie din București, profesor de religie.

P. S. Archiereu Sofronie Craioveanu, licențiat în teologie al facultății de teologie din București.

P. S. Archiereu Melchisedek Piteșteanu, licențiat în teologie de la facultatea teologică din București și

P. S. Archiereu Ghenadie Bacauanul, licențiat în teologie al facultății din București, fost superior al bisericii române din Paris și profesor de religie.

Ast-fel membrii ierarhiei înalte a Bisericii Române sunt în număr de 16. Ei sunt cei ce compun Sinodul Sântei noastre Biserici autocefale, sinod, a cărei baze s'aŭ pus prin legea organică din anul 1872, legea pentru alegerea Metropoliților și Episcopilor eparchioți cum și a constituirei Sântului Sinod.

Dacă comparăm actuala ierarhie înaltă cu cea de la 1872, putem dice că efectele legii organice aŭ fost salutare, cu tótă libertatea ce acorda un aliniat al acelei legi, ca timp de 20 ani să nu se cêră titluri academice pentru cei ce urmaŭ a fi înalțați la demnitatea de Episcopi sau Mitropoliți.

Astă-đi mai toți ierarhii sântei noastre biserici sunt bărbați distinși prin ierudițiunea și cultura lor clasică și academică; iar calitățile și meritele lor literare și pastorale sunt cea mai bună garanție, care ne îndreptățește a privi cu încredere în viitorul Bisericii noastre Autocefale Române, care a fost în tóte timpurile și chiar în cele mai grele scutul și paza credinței și a naționalității.

D.

LEGEA CLERULUI ȘI REGULAMENTELE.

În timpurile trecute clerul nostru ortodox, din cauza ingerințelor politice streine și a situației nestatornice a Principatelor Dunărene, Moldova și Valahia, seculi îndelungați a stat în cea mai neagră ignoranță. Până când a predominat slavismul, preoții români nici nu știeau, nici nu pricepeau serviciul Dumneșcesc, îl executaau în mod mecanic cu totul. Așa se găseau pe ici colea, prin Metropoli și Episcopii, prin orașele mai mari câte un preot mai luminat. Cei-l-alți toți recitau și încă foarte greșit în slavonește rugăciunile ce le învățară pe derost înainte de hirotonie. Sub influența grecismului, au început a se mai cultiva unii clerici, învățând grecește și săvârșind serviciul în acea limbă, pe care o pricepeau orașenii și boerii țării. La sate însă tot ignoranță mare, pentru că poporul nu pricepea limba greacă de loc. Dar în acest restimp de pe la 1600 și până la 1821, găsim între Ierarchii țării oameni culti, învățându-și cunoștințele în școlile grecești. Mulți dintre Episcopi și Metropoliți, cunoșteau perfect limba greacă și franceză și aveau puțința de a se cultiva. Zăcând clerul de mir în neștiință completă și ca streini de misiunea lor, nu făceau alt bine poporului Român, de

cât executa în mod inconștient, prescripțiile tipice ale ritualului ortodox, la diferitele servicii interne și externe. Mișcarea spre cultura românească a clerului a pornit mai întâiu din Transilvania, s'a răspândit apoi în Moldova, înființându-se Seminarul din Monastirea Socola la 1804, de cătră meritosul Metropolit al Moldovei Veniamin, și s'a imitat apoi și de cătră valahieni, înființându-se după regulamentul organic și în Valahia seminariile, în București, Buzău, Argeș și Râmnicul-Vâlcei. Administrarea Bisericească era aceeaș cu forțe mici deosebiri, în Moldova predominând influența rusescă, iar în Valahia cea grecescă. Chirotoniile se făceau dintre clericii inferiori, dascăli și paraclisieri, cari de ordinar erau fi de preoți, și nu li se cerea de cât cunoștințele practice ale serviciului.

Forțe puțină dintre clerici erau cărturari, și aceștia dintre monahi, cari se destinau pentru Ierarhie. Școle sistematice de religie nu erau. Episcopii și Metropolii aveau ca servitori administrativi pe Blagocini—sub-protoierei și direct pe Protoierei, cari erau și plătiți de clerul mirean prin anumite dări anuale. Acești protoierei aveau o putere discreționară asupra preoților, ei erau și judecători în afaceri locale ale protopopiatului lor, împăcău, condamnau și executa sentințele lor, apoi în judecăți mai mari, mai ales cu persoane boerite, ei se vârșau numai actele de procedură, cercetări de marturi, jurăminte etc., și refereau actele locului superior.

Sfera atribuțiilor protoiereilor era foarte întinsă, se mai amestecau și în afaceri publice civile, pentru-că tot pe sēma lor era și căsătoriile și desfacerile și starea civilă și ereditățile, testamentele etc. Mai serveau în știute cause și de agenți administrativi civili, mai

cu sémă pe timpul epidemiilor, fómetei, năvălirilor oştilor Turceşti şi Ruseşti etc. Protoiereii erau pe atunci mulţi la număr, unul pentru fie-care plasă. Susţinerea lor era din veniturile din afacerile lor, care erau plătite după obiceiul locului, din glóbe, din dări anuale sub diferite denumiri. Fie-care Eparhie avea un Tribunal, numit Dicasteriú până la 1829, apoi Consistoriú prin reforma nouă făcută de Exarhul Gavriil, în amândouă Principatele. Legile după care judecau erau nomocanónele, ca îndreptarea legei, aplicată şi în Moldova, mici prăvilióre, extrase din îndreptarea legei şi cu unele adausuri cerute de timp. Mai întrebuintău şi Basilicalele şi obiceiul ţarei cum şi dispoziţiile Domnitorilor Ţarei, date prin Hrisóve Domneşti. Sfera acestor tribunale era fórte mare, pentru-că pe lângă afacerile bisericeşti, intrau în atribuţiile Dicasteriilor mai tot dreptul civil de astă-zi: ca desfacerile, eredităţile, Testamentele, actele stărei civile, dotele, urmărirea eredităţilor etc. etc. Fie-care Tribunal era compus din un Protopop, un Econom, orí Arhimandrit de scaun şi de un Arhiereú, care la Metropolií era un vicar, iar la Episcopii însuşi Episcopul. Hotărîrele date aveau putere de lege şi se executau asupra celor civili de către autoritatea civilă, iar la cei bisericeşti de către Biserică chiar, în afaceri spirituale. Când era o pricină mare de caterisirea vre unui Arhiereú orí preot, atunci lua parte la hotărîre şi Mitropolitul etc. Aşa a fost în trecutul nostru Bisericesc, totul aprópe era lăsat la arbitriul Episcopului. Averile Metropoliilor şi ale Episcopiiilor, precum şi ale monastirilor pămîntene, se administrau direct de către superiori, şi la care am întâmpinat în documente abusuri fórte grave şi din partea clerului Ierarhic şi din partea mirenilor, pentru-că cei mari, boerii se a-

mestecău foarte des, pentru interesele lor în averea bisericeii. Averile ȃsilelor monastirii închinatē se administrau direct de cãtrã Egumenii, trimiși de cãtrã comunitãțile unde se ȃcea cã sînt închinatē. Aci se întãlnesc abuzuri nedescrise de mari, pentru-cã mai tot venitul enorm se încasa numai de cãtre Egumen. Așa a fost. Acest sistem incorect, plin de abuzuri și daunãtor și Țãrei și Bisericeii a durat pãnã la 1864. Clerul de mir era îngreuiat cu dãri multe și mari, era lãsat la bunul plac al Ierarhieii superioare dela care atirna, dupã cum era persõna ce-ii conducea, sã fie mai prosperã ori mai înjositõre starea preoților. Mai plãteaũ preoții la început dãri cãtre stat, ca și ori ce țãran, iar pe la jumãtatea secolului al XVIII, s'a schimbat darea cãtre stat în o dare numitã a șcõlilor, spitalelor și a casei Milelor.

Preotul trãia din munca mãinilor lui și din miclele venituri de la creștini.

Acestã stare de lucruri, tristã și umilitõre pentru clerul mirean nu s'a schimbat de cãt dupã anul 1872. Incercãrile de organizare bisericească de sub Domnitorul Cuza, fiind în parte prea radicale, și neconforme cu spiritul Bisericeii Ortodoxe, iar în parte prea laicisetõre, supunẽnd Biserica cu totul statului, suprimãndu-ii mai tõte prerogativele ei vechi, și introducẽnd novisme în constituția Bisericeii, ca compunerea unui Sinod din toți membrii Ierarhieii și credincioși—singura aũtoritate supremã, ca numirile Arhiereilor de cãtre stat direct, suprimãndu-se alegerile, ca amestecul direct al statului în administrarea bisericească etc. tõte aceste încercãri de reorganizare aũ fost suprimate cu cãderea Domnitorului Cuza, ca nesuferite și contrare vechilor instituțiunii în Biserica Ortodoxã.

În fine în 1872, sub domnia înțelẽptã și blãndã a

Majestății Sale Regelui nostru iubit Carol I, pe atunci Domnitor, s'a reușit, după multe stăruinți diplomatice externe, a se pune bazele actuale a organizării Bisericii naționale române. Majestatea Sa, de la început chiar, cel întâiu lucru ce l'a preocupat serios a fost, de a așeza biserica noastră pe bazele sale străvechi, pentru că o găsisese în vrăjmășie cu bisericile surori ortodoxe din afară, în resvrătire și în împărecheri înlăuntru, lipsită de prestigiu, zguduită prin ingerinți și influenți civile, fără o ierarhie canonică.

Pentru a se îndrepta erorile trecutului s'a propus în 1872 o lege fundamentală intitulată: *Lege pentru alegerea Metropoliților și Episcopilor eparhioți, cum și a constituirei Sf. Sinod al Sf. Biserici Autocefale Ortodoxe Române*. Această lege s'a promulgat la 14 Decembrie 1872. Această lege abrogă toate dispozițiile anterioare privitoare la Biserică și readuce liniștea și pace în Biserică și în lăuntru și în afară, apoi pune bazele unei organizări, conform canoanelor. Meritul acestei legi este enorm de prețios pentru noi Români, pentru că prin ea se revine la spiritul adevărat ortodox al Bisericii lui Christos, fiind cu mult superioară tuturor legilor Bisericești de la alte popore ortodoxe surori. Prin ea se ține sémă de tradițiunile țării, se stabilește modul și calitățile intelectuale și morale ale elegibililor la Episcopate și Metropoliat conform canoanelor, se regulează situația materială a membrilor din Ierarhie, se constituie un Sinod, după canoane, care este îndatorat a păstra unitatea în privința dogmelor și a canoanelor ecumenice cu Biserica din Constantinopol și cu toate Bisericile Ortodoxe, de asemenea unitatea administrativă, disciplinară și națională a Bisericii Ortodoxe în cuprinsul statului Român. După acesta se regulează Eparhiile, și pentru

ca sinodul să se pótă constitui canoniceste și hotărârile lui să aibă putere canonică, se prevéd încă opt Arhierei, pe lângă cei ce ocupă Eparhiile cari se vor hirotonisi cu titluri românești, pentru că până acum purtau titluri streine, ca de Apamias, Mireon, Stavropoleos, Traianopoleos—pe care le luam la trebuinți de la Patriarhatul din Constantinopol. Ast-fel Sinodul se compune din 16 membri, dintre cari opt sînt titulari, iar opt, doi Metropoliți și șase Episcopi, sub preșidenția Metropolitului din București, numit Primat or Πρωτοϛ—Primus inter pares. Cu modul acesta s'a obținut de fapt autocefalia Bisericei naționale, și s'a înlăturat orî ce amestec și influență de afară în Biserica noastră în tóte afacerile Bisericești, avênd hotărârile Sinodului putere de canon or lege fără apel în afară. Legea organică mai cuprinde și principiul, că după trecerea de 20 de ani de la promulgarea ei, nimeni nu mai póte fi ridicat la demnitatea de Metropolit or Episcop, dacă nu posedă un titlu de licență or de doctorat în Teologie. Prin acésta s'a pus margine ignoranței în clerul Ierarchiei. Acest Sinod a desvoltat la început o activitate rodnică, formând și publicând diferite regulamente privitoare la ordinea și disciplina Bisericescă. Aceste Regulamente sînt în număr de 20. Compunerea și publicarea lor era necesară, pentru că constituirea și organizarea Bisericei naționale reclamase asemenea norme, după care să se conducă clerul în genere. Aceste cerinți ale timpului a schimbat în bine în chip simșitor starea intelectuală, purtarea și cultivarea clerului și prin orașe și prin sate. Nu vom cita din acea epocă de cât următóarele îmbunătățiri întreprinse de Sf. Sinod pentru cultivarea și ameliorarea sórtei materiale și morale a clerului. Așa, Regulamentele pentru disciplina Bisericescă, pen-

tru procedura în materii de judecată, situațiunea seminariștilor, disciplina monachală, înființarea jurnalului «Biserica Ortodoxă Română», înființarea tipografiei și retipărirea cărților ritualistice cu litere străbune, după ce se vor revizui, și în fine asupra mijloacelor de întreținere a clerului etc., etc. În 1885, Biserica noastră Ortodoxă națională, este recunoscută ca autocefală de Patriarhatul din Constantinopol și de toate celelalte Biserici Ortodoxe; ast-fel ceea ce de la 1872 era numai o independență de fapt până la 1885, de atunci a reintrat în toate drepturile ei de biserică autocefală, dobîndindu-și și partea formală. Tot cu concursul Sf. Sinod și sprijinul Majestății Sale Regelui Carol I, să înființeze Facultatea de Teologie alipită de Universitatea din București. Ródele date de această instituțiune sînt bine-vădute și apreciate de totă lumea Creștină Ortodoxă Română. Tinerii Licențiați, eșii din această Facultate, au schimbat în mod simțitor în bine fața clerului atât în orașe cât și prin sate, fiind în stare de a învăța, predica și a săvîrși serviciile sfinte cu totă piositatea și demnitatea. Astă-đi ca prin o minune s'a împuținat foarte mult numărul preoților nedisciplinați, ignoranți în ale cărturăriei și viciați, și acesta se datorește numai seminariilor și mai cu sémă Facultății de Teologie. Situația materială a clerului nu s'a putut realiza, de cât tot după o stăruință neîntreruptă de ani întregi din partea Sf. Sinod, și care nu s'a realizat de cât în 1893, prin legea asupra clerului mirean și seminariilor, sancționată la 20 Maiu. După această lege s'au recunoscut 297 de parohii urbane și 2734 rurale și s'a stabilit principiul că nu se pot suprima și înființa alte noi parohii de cât prin lege anume. Numai pentru Episcopii și Metropoli se face excepțiune respectiv de nume-

rul clericilor, în colo numai câte un paroh se recunoște, și câte un ajutor de paroh la cele prea populate; se suspendă numărul mare de diaconi, admițându-se numai unul în Capitala județului. Sînt liberi particularii a avea și un personal mai mare, dar să fie plătit de ei și asigurat prin un act de donațiune pentru viitor, asigurându-i partea materială pentru tot-d'auna. Monastirile nu sunt considerate ca parohii și dar nici nu intră în prevederile acestei legi, ci sînt lăsate cu totul pe sama Ierarhilor, conform canoanelor. Nimeni nu pôte fi hirotonit fără un titlu. Pentru parohiile urbane să cere titlul de Licențiat, iar pentru cele rurale titlul de absolvent a unui seminariu. Tot clerul este salariat de stat cu retribuțiunii fixe, după titlul științific ce posedă și cu drept la pensie dela etatea de 70 de ani.

Ar fi de dorit, ca legea fundamentală să se conserve neatinsă, ca cea din 1872 și din 1893, să se reguleze situația Arhierilor titulari (Chorepiscopilor), să se prevadă mici recompense materiale pentru preoții meritoși, mai ales pentru cei ce se disting prin predică, viață exemplară, și prin ocupațiuni casnice prin care s'ar îndemna și poporul dela țară, precum grădinăria, altoirea, apicultura or stupăritul, cultivarea arborilor etc.

Din cele șise se vede lămurit că clerul actual din Regatul României, a făcut progrese foarte însemnate atât pe terenul religios moral, cât și pe cel intelectual, și-a înălțat mult nivelul său față de starea lui din trecut, mulțămită îngrijirei Ierarhiei noastre naționale și sprijinului material dat de Inaltul Guvern al Statului. Să sperăm, că în viitor va continua cu desvoltarea sa treptat tot mai mult, spre a ajunge de a se putea compara în știință și religiositate cu or ce cler luminat.

Noi le recomandăm devotament pentru cele sfinte, muncă stăruitoare pentru a cultiva și însădi în popor sentimente religioase, care-s basa adevăratei civilizații, predicarea cuvântului lui Dumnezeu *cu vreme și fără de vreme*, și purtarea corectă, pentru ca faptele lor să pótă servi de pildă poporănilor lor, spre a le urma și ei. Le mai recomandăm de a fi pilde de bună viețuire casnică, de creștere religioasă și educație morală în familiile lor, pentru a fi modele păstoriților lor. Un preot bun prețuește în parochia sa tot atât cât valorează o armată bună și disciplinată pe un câmp de resboi, pentru că el este comandantul spiritual al sufletelor credincioșilor, și dacă este meritos și iubit, tótă suflarea va merge după sfaturile lui. Nu există moralitate unde nu este ordine și disciplină, unde datoria este neglijată și abuzul încurajat. De tóte aceste vici, preotul este moralmente responsabil, pentru că el este conducătorul lor sufletesc.

Să sperăm că preoții noștri de astă-zi luminați, își vor face o plăcere îndeplinindu-și datoriile lor către Biserică, Tron și Țară.

C. E.

Membrii redactori și colaboratorii acestei reviste de la aparițiunea ei și până astăzi.

Am crezut de datoria noastră ca cu ocaziunea jubileului de 25 de ani al revistei să arătăm cititorilor în scurte cuvinte numele și activitatea depusă de acei cari au fost membrii redactori ai acestei reviste și să amintim câte ceva și de colaboratorii ei.

În acele timpuri grele când a început să apară această revistă, toți câți au colaborat și-au dat socotela de greutățile ce aveau a le întâmpina și de munca ce trebuia să o depună, însă nici unul nu s'a dat înapoi. Mulți din acești înainte mergători au trecut la viața eternă și acolo, înaintea înaltului judecător, s'au dus cu conștiința împăcată că și-au împlinit datoria lor față de neamul românesc și față de biserică românească; cei cari au mai rămas încă în viață privesc cu linisce în viitorul frumos al Bisericei noastre și își amintesc cu drag de munca depusă de a trage brazdă adâncă în ogorul Bisericei noastre, înțelenit de multă vreme, de a lucra pentru luminarea preotului, de a înfrânge pe dușmanul Bisericei, adică ignoranța și de

a arăta calea cea dreaptă pe care să mergem spre a putea să ajungem la ținta dorită. Munca lor a fost rōdnică și acesta se pōte vedea din rezultatele la cari am ajuns.

Multe articole savante s'aũ scris în colōnele acestei reviste și tot pe atâtea articole practice privitoare la tōte cestiunile arđetōre, cari erau la ordinea țilei; tōte aũ contribuit la instruirea preotului, la înarmarea lui pentru lupta ce avea să o ducă; l'a făcut consciincios de drepturile și datoriile sale și i-a ușurat sarcina grea, ce o avea pe umeri sēi. Nu mai puțin aũ contribuit la lumınarea clerului și cronicile importante ce s'aũ publicat în decursul acestor ani, în cari s'a putut vedea întręga mișcare din cele-l-alte Biserici și cestiunile principale de cari erau preocupate. Numeroșele predicı ce s'aũ publicat aũ servit ca model tuturor acelora cari aũ avut dorința de a predica cuvântul lui Dumnezeu a educa și a instrui pe cei ce sunt puși sub a lor îngrijire sufletescă.

Ghenadie fost Episcop de Argeș.

Fiũ de preot din satul Potoceni, jud. Buzeu, s'a născut la 1813. A servit ca preot al capelei române din Lipsca unde s'a ocupat cu studiul limbilor și mai cu sēmă cu sciințele teologice. La 1864 a fost numit locotenent al Episcopiei de Argeș, de și încă nu fusese hirotonit ca arhierēũ. Cât-va timp în urmă fu ridicat la acēstă înaltă demnitate și în 1865 înălțat la rangul de episcop al eparhiei Argeșului, unde stete până la anul 1868, când se retrase.

În anul 1874, înființându-se revista de față, fu numit de Sf. Sinod ca președinte al comitetului redactor. În 1877 a fost numit vicar al Sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei și acēstă funcțiune a ocupat-o până la mōrtea sa, 1877 Noiembrie 30. S'a distins prin cunoscințele sale teologice și mai cu sēmă a făcut epocă ca orator bisericesc. Activita-

tea sa la această revistă a fost foarte însemnată. P. S. Șa a publicat 38 din cele mai principale cuvântări ale sale. A scris o serie de articole însemnate asupra liturgiceii, explicând serviciul divin. Primul articol al acestei reviste intitulat: «Către clerul și poporul român» a fost scris tot de P. S. Șa.

În al treilea an al acestei reviste a încetat din viață, regretat de toți cei ce l-au cunoscut și au putut să-l aprecieze meritele sale.

Ghenadie Enăceanu Episcopul de Râmnic Noul Severin.

Născut în Iași la 1837 Februarie 6 și mort la 14 Ianuarie 1898. La 1856 a fost călugărit și trimis la seminariul din Halche spre a termina cursul superior al acestui seminar și spre a se perfecționa în limba grăcă unde a stat 3 ani. În 1861 s'a dus la Chiev unde în timp de patru ani a studiat limba slavonă, filosofia și teologia și a obținut gradul de candidat în teologie.

A fost profesor titular de filosofie la Seminariul Central de la 1867—1886 când a fost ales episcop de Râmnic.

În 1874 înființându-se această revistă a fost numit de Sf. Sinod ca redactor și mai în urmă ca Președinte al acestei reviste unde a rămas până la 1886. Aici a găsit un câmp întins pentru marea sa activitate și a dovedit cunoștinți însemnate teologice. Lucrările publicate în această revistă fac epocă în literatura noastră bisericească și vor rămâne pentru tot-d'a-una ca monumente neperitoare. Articolele sale au fost variate și mai tôte de o însemnătate necontestată. Cu o deosebită predilecțiune s'a ocupat cu istoria bisericeii române și în această ramură a publicat mai multe articole însemnate ca: Creștinismul în Dacia și creștinarea Românilor, Chronica Mitropoliei Ungro-Vlachiei, în care arată starea bisericeii din acele timpuri, rolul însemnat pe cari l-au jucat Mitropoliții noștri în desvoltarea culturală a neamului românesc, precum și evenimentele istorice la care ei au participat. Cu câte-va luni mai nainte de a începe acest studiu, el publicase albumul de semnăturile în facsimile ale Mitropoliților Ungro-Vlachiei, însoțit cu scurte notițe istorice, o lucrare pe cât de frumoasă pe

atât de interesantă. Petru Movilă, un studiu foarte însemnat asupra neamului movileștilor și asupra meritelor acestui bărbat însemnat. Meșterul Manole. Condica Sfântă a Mitropoliei Ungro-Vlachiei. Petru Cercel față cu Papismul. Istoria Tedeumurilor în biserica creștină și specialmente în cea română. Predicatorii Moldo-Vlachiei. Ciril părintele alfabetului cirilic. Despre monasirea Apele.

A publicat articole însemnate privitoare la istoria bisericăscă universală ca: Părinții Apostolici, Părinții secolului al II și al III. Importanța sec. IV, Diaconesele creștine. Iulian Paravat etc.

A mai scris și alte articole cu caracter general ca: Despre arhitectura creștină, Clerul în fața societății și ameliorarea pozițiunii lui. Rolul bisericii în Stat. Casa de dotație a bisericilor în care propune mijlocele cele mai nimerite de a se putea îmbunătăți sorta preotului, a se ajuta familiile lor și a se menține bisericile în splendoarea necesară.

În tot timpul activității sale la această revistă a publicat o mulțime de cronică instructive, arătând situația celorlalte biserici creștine și tot ceea ce merita să fie cunoscut de cititorii acestei reviste. El studia de aproape cestiunile mai importante bisericăști cari se desbăteau în Occident sau Orient precum și soluțiunea la care s'a ajuns.

Din toate articolile sale transpiră o mare iubire de neam și o răbdare extraordinară în cercetarea trecutului nostru istoric. Ales episcop al Râmnicului P. S. Sa totuși a continuat a scrie din când în când la această revistă pentru care își sacrificase totă energia tinereții sale și pe care o ridicase la un rang însemnat între celelalte reviste ale țării.

Silvestru Bălănescu Episcop de Huși.

Unul dintre cei mai vrednici redactori ai acestei reviste a fost P. S. Sa Episcopul Silvestru. A luat parte la conducerea acestei reviste de la înființarea ei și a muncit cu o adevărată rîvnă apostolică pentru ridicarea Bisericii române. P. S. Sa s'a născut în 1838 în comuna Pângărăciorul din jud. Neamțu. La etatea de 16 ani a fost tuns în monachism și apoi ca monach a urmat cursurile semi-

nariului Veniamin din Socola. Aici a fost hirotonit diacon și în urmă preot și a supliniit catedra de istoria universală. A continuat în urmă studiile teologice la Chiev și a obținut diploma de candidat în teologie. Intors în țară a servit ca profesor titular de științele teologice și ca director al seminariului Central din București până la 1886. Deja din 1879 fusese sfințit Archiereu iar în 1886 a fost ales ca Episcop al Hușilor.

Din anul 1877 până la 1885 a fost președintele comitetului redactor al revistei și depunându-și totă silința spre a corespunde așteptărilor Sf. Sinod. In tot timpul acesta a publicat următoarele articole: Serbarea Duminiceii la creștinii anticii sau vechii. Formele administrative antice în bisericile locale. Instituirea ierarchiei bisericescii. Indemnuri spre dedarea la voea lui Dumnezeu. Mijloce pentru studierea canónelor apostolice. Sărbătorea intrării în Biserică. Noțiuni despre preot. Păcatul original. Un mijloc de ușurarea suferințelor clerului. Postul Sfintei Marii. Sărbătorea tăcerii împrejur. Misterul Botezului. Intrebuintarea Sf. Scripturi în serviciul divin în biserica creștină. Biserica română față de cei căduți în răsboi pentru credință și patrie. Necesitatea predicării. Religiunea în școlile primare. Ideile contemporane asupra modului de celebrare a sărbătorilor. Biserica Șf. Sofii din Constantinopol. Apel către preoții și creștinii români ortodocși. Cerințele societății față cu mijlocele de subsistență ce ea oferă preotului. Mijlocele ce oferă societatea pentru instrucția clerului român. Răspuns la nedomeririle unui cetațean. Căsătoria după constituția din 1866 și legile existente față cu Biserica. Lumânările de ceară false. Preotul salariat de comună. Misterul Botezului, Mirungerei, Eucharistiei, Penitenței. Pozițiunea protoiereilor, proistoșilor și a preoților. Progresele bisericeii ortodoxe în Japonia. Funcționarea organismelor ierarhice în Biserica Ortodoxă. A publicat mai multe cronicii și predicii; ca Episcop al Hușilor a continuat până la mörte să colaboreze la revista, publicând cărți pastorale, predicii, discursurile din Senat, etc.

Mai tôte articolele sale au caracterul practic și instructiv, tôte sunt scrise în o limbă populară, căutând ca să fie priceput de toți. El atinge mai ales cestiunile ce erau

la ordinea țărilor și nu numai că le descrie, dar caută a le da și soluțiunile cele mai nemerite. Coleg și prieten intim al P. S. Ghenadie Enăceanu, ambii se complecteză unul pe altul. Pe cât studiile însemnate ale P. S. Ghenadie contribuiau la luminarea trecutului nostru istoric și arătau locul însemnat ce l'a ocupat Biserica română în desvoltarea noastră culturală, pe atât P. S. Silvestru avea ochii ațintiți asupra stărei actuale a clerului român atingând toate cestiunile vitale ale timpului de față și arătând preoților calea pe care trebuiau să meargă. Memoria lui va rămâne neștersă din mijlocul nostru.

Dr. G. Zotu.

Din anul I al acestei reviste a început distinsul profesor Dr. G. Zotu să colaboreze la această revistă, din diferite împrejurări însă, el a încetat în anul al II. În anul al V începe din nou și acum în timp de trei ani el a publicat aici numeroase articole însemnate, care probază că posedă o întinsă cultură teologică. Cunoscea în perfecțiune mai multe limbi moderne și tot așa de bine limba latină și cea greacă, pe care o predă ca profesor la seminariul Central și a știut să se folosească de aceste limbi.....

Activitatea sa a fost următoarea: Despre origina și caracterul rugăciunilor bisericesci. Despre citirea sfintelor Scripturi. Inceputul monachismului. Despre religione. Despre miracolele lui Iisus Christos. Relațiunile între Biserica Ortodoxă și Protestantă în secol. XVI. Organismul Mitropoliei sau Patriarhatului de la Carloviț (Dare de sémă). Istoria controverselor paschale și decisiunea conciliului I ecumenic de la Niceea (Traducere). Rigorismul în viața și ideile creștinilor vechi. Oficiile bisericesci (Traducere). Separațiunea definitivă între Biserica Orientală și Occidentală. Inmormântările în biserica veche. Symbolismul pescelui (Trad.). Biserica autocefală din Elada. Sf. Sava, martir goth.

Acestea sunt cele mai însemnate din articolele ce a publicat și de aici să vede că în scurtul timp cât a lucrat la această revistă fie ca colaborator, fie ca membru redactor, el și-a îndeplinit în mod consciincios îndatoririle sale.

Gheorghe Erbiceanu.

D-sa a fost un vrednic colaborator și redactor al acestei reviste. Având cunoștințe întinse teologice și literare, în tot timpul cât a trăit și a pus talentul său la dispoziția Bisericii, lucrând cu spor pentru luminarea clerului. Născut la 1835 în comuna Erbicenii, a studiat în Seminariul Veniamin, iar la 1857 a fost trimis în Grecia, unde a studiat literile. La 1859 a fost numit profesor de limba elină la seminar și aici a stat până la mărtea sa în anul 1899.

Activitatea sa a fost întinsă, ne mărginim însă a arăta numai ce a lucrat pentru această revistă. Pe el îl găsim ca colaborator deja din anul al II și a continuat a scrie în tot timpul. Titlul articolilor sale este următorul: Simonia după dreptul canonic al Bisericii Ortodoxe de Răsărit. Cântarea și imnografia în Biserica primitivă. Imnologia până la Damaschin. Reflexiuni religioase cu ocaziunea restaurării și sfințirii Mitropoliei din Moldova. Viața viitoare în Vechiul Testament. Viața și activitatea Archimandritului Teoctist Scriban. Omenirea și religia. Căderea celui întâi om. Sf. Grigorie Nazianzul. Creștinismul. Existența lui Dumnezeu probată cu argumente din rațiune. Antropomorfismele Sacrei Scripturi (Traducere). Divinitatea lui Iisus Christos. A mai publicat, tot aici, un număr însemnat de discursuri la diferite ocazii și predici. Predicile sale probează o cunoștință aprofundată a Sf. Scripturi și sunt cât se poate de instructive. Lui i-se potrivește cu drept cuvânt și se poate de Sf. Scripturi: Bine serv bun și credincios, peste puține a fost pus, peste multe te voiu pune, întră întru împărăția Tatălui meu.

Inocențiu Moisiu Episcop al Romanului.

De neam din satul Cervicesci, jud. Botoșani, s'a născut în anul 1832 și a încetat din viață în 1894 Aprilie 5. A terminat cursurile seminariului din Socola și a fost numit profesor la acel seminar de Introducerea în Vechiul și Noul Testament, post pe care l'a ocupat până la 1862. În acest an a fost numit director și profesor la seminarul din Huși. Ca arhieru a fost ales în anul 1880 și mai în urmă

ă fost numit Vicar al Sf. Măitropoliă post pe care l'a ocupat până la 1892, când a fost ales episcop al Romanului.

Activitatea pe care a dezvoltat-o ca redactor al acestei reviste, este mai mult pe terenul practic. Avea mult talent oratoric și toate cuvântările sale erau bine studiate și ca conținut și ca limbă adevărat românească. A publicat în mai multe numere sfaturi către preoți, în care a explicat în mod practic simbolul credinței, a arătat cum trebuie să fie întrebuințate sf. ările ale postului, pentru mântuirea sufletului și cum trebuie a îngriji de servitorii altarului. A tradus, din alte limbi, articole însemnate, al căror conținut a contribuit la instruirea cetitorilor revistei, așa sunt: Profețiile, Păcatul contra Sf. Duch, Sf. Scriptură, Apocalipsul. A mai publicat și alte articole ca: Necesitatea urgentă de a avea preoți învățați, Influența rugăciunilor asupra destinelor omenesci, Canonicitatea Sf. Cărți, Planul providențial în statornicia religiei, Scurtă privire asupra Evangeliilor lui Matei și Marcu, Biserica și populația rurală, Istoria bisericească și un mare număr de discursuri funebre și predică. În 1880 ține mai multe conferințe religioase cu preoții din Capitală, arătându-le modul cum trebuie să se instruiască, explicându-le multe din cestiunile dogmatice și de cult, dându-le sfaturi duhovnicesci și făcându-i atenți asupra datoriilor de a învăța, a săvirși Sf. Taine, a păstori, etc.

Prin această activitatea întinsă P. S. Sa a contribuit cu tot ce a putut pentru luminarea preotului și pentru ridicarea bisericei noastre.

P. S. Gherasim Timuș Episcop al Argeșului.

P. S. Sa și-a început activitatea la această revistă deja din anul al IV și în tot timpul până acum a publicat o însemnată serie de articole importante pentru luminarea clerului. P. S. Sa a lucrat atât ca colaborator cât și ca redactor și după ce a fost ridicat la rangul de Episcop al eparchiei Argeșului a continuat a arăta acestei reviste înalta sa bună voință și protecțiune. Articolele publicate sunt: Fructele creștinismului (traducere de pe August Nicolas). Note și meditațiuni asupra psalmilor un studiu foarte întins

și deosebit de însemnat. Documente privitoare la unirea Româno-Bulgarilor cu Biserica Romano-Catolică. Profețiile Mesianice, de aceeași importanță ca și psalmii. Familia Cantemir. Biserica Africană. Acte relative la istoria Bisericii române. Viața Fer. Augustin și scrierile sale. Creștinismul și Progresul. Sfaturi pentru studiul Sf. Scripturii. Istoria Episcopiei de Rădăuți. Prefață la o teologie Dogmatică și Moralicească. Privire istorică asupra Bisericii Armene. Despre căsătorie. Apologia științifică, un studiu foarte instructiv în care se tratăză pe larg cestiunile privitoare la cosmologie, biologie și antropologie, arătându-se că în aceste cestiuni principale nu există nici o contradicere între știință și religione. Paulin de Nola. Evangeliile apocrife. Starea Clerului în Rusia. Monastirea Cernica. Documente relative la Mitropolia din București. Suntem convinși că P. S. Sa va continua și de acum înainte a onora această revistă cu scrierile P. S. Sale.

Dr. I. Cornoî.

Ca redactor al acestei reviste a fost și D-l I. Cornoî, doctor în teologie, profesor la Universitate și Director al Sf. Mitropolii. D-sa în scurt timp cât a lucrat aici a publicat mai multe articole importante, ocupându-se în special cu Noul Testament și căutând să lumineze pe deplin pe cititori asupra acestei părți însemnate a Sf. Scripturii. Studiile publicate de dînsul sunt următoarele: Schițe din viața Sf. Ap. Paul. Istoria Canonului Noului Testament. Istoria Canonului Noului Testament de la timpurile reformăției încóce. Istoria Textului Cărilor Noului Testament.

Preotul I. Enescu.

Sf. Sa este unul din cei mai stimați și demni membri ai clerului nostru. Atât ca colaborator, cât și ca redactor a contribuit cu multe articole ca să îmbogățească conținutul acestei reviste. Astă-đi Preotul Enescu servece la biserica «Domnița Bălașa» și e profesor, cum și director la seminarul «Nifon Mitropolitul». Sf. Sa a fost timp îndelungat profesor de religie la Stat și în urma unui servi-

ciu rodnic de 30 ani și-a regulat de cât va timp drepturile sale la pensie. Deja în anul al III al acestei reviste găsim publicat de Sf. Sa o omilie asupra evangheliei Duminiceii a XXIV după Rusalii. A mai publicat în urmă: Inconvenientele sistemului parochial. Discurs ținut în biserica Sf. Mitropolii la 19 Noembrie 1887 la a XV aniversare a fondării seminarului «Nifon Mitropolitul». Tunderea clericală. Din persecuțiunile Bisericeii: Iulian Paravatul. Despre îmbrăcăminte civilă a clerului în Biserica ortodoxă română. Fericitul Ieronim către Leta, despre educația Sf. Ciprian către Donat. Despre titlurile de Mitrop., Arch., Exarch, Patriarch și Papă. Condamnările clericilor la Sinode. Despre Horepiscopii. Alegerile bisericesci înainte de Constantin cel Mare. Despre Rudenie. Despre Episcopat.

Nu ne îndoim că Sf. Sa va contribui și de acum înainte a lucra la luminarea clerului nostru.

Colaboratori.

Mă voi mărgini să arăt numele persoanelor ce au colaborat la această revistă și pe cât va fi posibil și activitatea lor.

Melchisedec Episcop al Romanului.

În fruntea colaboratorilor acestei reviste trebuie să punem pe eruditul episcop al Romanului pe P. S. Melchisedec. Întréga sa vieță ș'a consacrat-o iubirei de neam și biserică, lucrând cu spor și neîntrerupt mai mult de o jumătate de secol. Amintirea lui va fi eternă.

P. S. Sa s'a născut în 1823 Februarie în comuna Gârșina, jud. Némțu. La 1841 a terminat cursurile seminarului Socola și s'a făcut învățător sătesc. În 1842 reîncepe cursul superior al acestui seminarii și prin o sirguintă deosebită dobîndesce întinse cunoștințe, motiv pentru care în 1843 i se încredințează catedra de Retorică, Pastorală și Istoria patriei. La 1848 continuă mai departe studiile sale la Kiew și dobîndi în 1851 diploma de magistru în teologie și litere. Până la 1856 a ocupat la seminarul din Socola catedra de Ermineutică, Omiletică și Dogmatică în care

timp a publicat mai multe scrieri însemnate. În 1856 organizează șeminariul din Huși. În 1857 a fost ca membru în Divanul Ad-hoc ales de către clerul din eparhia Hușilor unde dezvoltă o activitate foarte mare. La 1861 a fost numit Ministru al Cultelor, însă această demnitate a ocupat-o numai puțin timp. La 1862 a fost hirotonit Arhiepiscop și până la 1879 când a fost ales ca Episcop al Romanului a luat parte la secularizarea averilor monastirești și la toate actele mari petrecute în acest timp. Meritele sale literare și vastele sale cunoștințe atât în științele teologice cât și în cele profane, au contribuit ca să fie ales în 1870 ca membru al Academiei Române și al mai multor Academii străine.

În afară de operele însemnate pe care le a publicat ca: Cronica Hușului și a Episcopiei de Huși, Cronica Episcopiei de Roman, Lipovenismul, diferite notițe istorice și arhilogice etc., a mai publicat în această revistă articole importante ca: Biserica Ortodoxă și Calendarul, în care face istoricul de la început al acestei cestiuni și arată motivele pentru care Biserica Ortodoxă nu poate adopta calendarul Gregorian. În 1882 publică un important memoriu asupra cântărilor bisericești în România, memoriu pe care îl citește înaintea Sf. Sinod. El arată aici istoria muzicii la noi, progresul și decadența acestei arte și măsurile ce ar fi de luat. Cu această ocaziune alcătuiește și un proiect de regulament pentru regularea și îmbunătățirea cântului bisericesc. Numai puțin însemnat este și raportul adresat Sf. Sinod în care arată necesitatea de a se reforma seminariile și de a se înființa o facultate teologică. De o mare importanță sunt și studiile sale: Papismul și Biserica Ortodoxă în regatul României, Biserica Ortodoxă în luptă cu Protestantismul și în special cu Calvinismul, Tratat despre cinstirea și închinarea sf. icone, Mitropolitul Grigorie Țamblac, Mitropolitul Filaret II, 1792, Inscripțiunea de la monastirea Rězboieni, Sinodul Constantinopolitan din 1593. A mai publicat apoi tot în această revistă: Cuvînt la jubileul de 50 ani al Academiei Române din Iași, ținut la 26 Iunie 1885 în Mitropolia din Iași, Memoriu despre starea preoților din România și despre poziția lor materială și morală. Monopolul lumînărilor de ceară, Vieța și Minunile Cuvioasei Paraschiva.

Din aceste puține cuvinte se poate vedea cât de vastă și variată a fost activitatea lui literară. Efectele acestei activități au fost uimitoare pentru biserică și meritele lui vor rămâne neșterse.

I. P. S. Mitropolitul Primat Calinic Miclescu a publicat aici toate enciclicile și cărțile pastorale date de I. P. S. Sa de la fondarea acestei reviste și în care pe de o parte apără credința Ortodoxă față de atacurile ce i se aduseseră, iar pe de alta sfătuiesc pe preoți arătându-le cum să se poarte spre a fi bine plăcuți atât lui Dumnezeu cât și societății,

I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei Iosif Naniescu: Catedrala Metropolitană din Iași (Notiță istorică). Carte pastorală. Capela română din Baden-Baden. Cuvînt la sfințirea Catedralei Mitropoliei din Iași. Cuvîntare ținută la inaugurarea statuei lui Gh. Asachi. Cuvîntare la punerea pietrei fundamentale la noul edificiu al Seminarului Veniamin din Iași. Discurs la înmormîntarea lui M. Cogălniceanu. Cuvînt la pomenirea repausatului Episcop de Buzeu Chesarie și scrisoarea lui către tinerii seminariști. Istoricul pe scurt al începutului Seminarilor în România.

I. P. S. Mitropolit al Bucovinei și Dalmației Silvestru Moraru: Discurs ținut la deschiderea congresului bisericesc al arhidiecesei Bucovinene în 14 Iulie 1882.

Arch. Neofit Scriban: Cuvînt la nascerea Domnului nostru Iisus Christos. Testamentul Vechiu studiat duce la cel Nou. Cuvînt de Sf. Paște.

Arch. Teoctist Scriban: Meditațiuni despre patimele Domnului nostru Iisus Christos.

Archieleul Filaret Scriban: Cuvînt la inaugurarea ospiciului de săraci neputincioși din M-rea Galata (Iași) 1855 Sept. 1.

P. S. Episcop al Romanului Ioanichie Floru: Discurs la deschiderea cursului Seminarial.

Arch. Gab. Rășcan: Despre Sf. Neceta. Datoriile preotului în armată. Obiceiuri religioase străbune. Sinceritatea. Necrolog. Păstorul în fața intereselor generale ale societății. Despre Martiri. Obiceiuri superstițioase din popor.

Preotul Spiridon Bădescu are un merit foarte mare pentru cetitorii acestei reviste. Acest venerat membru al clerului român a lucrat din toate puterile sale spre a lumina pe colegii săi și a le da modele alese de predică de tot genul. El a publicat în colónele acestei reviste un număr de 23 de predică ținute în diferite Duminici și sărbători de preste an. A mai publicat o altă serie de predică practice în care învață pe preot cum să sfătuască pe locuitorii din comuna sa la diferitele sărbători mari de peste an, cum să le explice însemnătatea acestor sărbători și învățăturile pe care trebuie să le tragă de aici. Preotul Bădescu a făcut parte dintre cei mai vechi colaboratori ai revistei și în timp de patru ani a lucrat neîntreput pentru folosul Sfintei noastre Biserici.

Tot între cei mai vechi colaboratori ai acestei reviste găsim și pe Preotul Panait I. Collescu, Paul B. Botoșin, Bartolomeu Băilescu, Pr. Cosma Moșescu, etc., care au contribuit fie cu articole teologice, fie cu predică la redactarea acestei reviste.

Toți acești harnici lucrători în via Domnului au trecut din această viață. Să le fie țărina ușoră și memoria neștersă.

Dintre colaboratorii în viață avem în primul rând pe I. P. S. Mitropolit Primat Iosif Gheorghian. I. P. S. Sa a publicat: Cuvîntarea ținută cu ocaziunea anului nou 1888, Carte pastorală dată în anul 1888, Cuvînt pentru mórte, Carte pastorală 1889, Carte pastorală 1892, Enciclica prin care face cunoscută retragerea I. P. S. Sale, Datoriile sociale ale Preotului, Din istoria lui Socrate Scolasticul și Cuvinte de penitență în întâia săptămână a postului mare. Marea sa iubire pentru biserică și dragostea cea mare către păstoriții săi se vede lămurit din sfaturile înțelepte și părintesci cuprinse în cărțile pastorale date de I. P. S. Sa. Activitatea literară a I. P. S. Sale este destul de întinsă și pe terenul teologic a publicat un mare număr de opere însemnate.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei Partheniu Clinceni a publicat Autocefalia Bisericeii Române și cestiunea Bisericeii Grecesci din Sulina. În discursul pe care I. P. S. Sa l'a

pronunțat în Senat cu această ocaziune a susținut cu toată tăria drepturile și prerogativele Bisericeii noastre și a luptat din toate puterile ca autocefalia Bisericeii române să rămână neștirbită.

I. P. S. Ghenadie fost Mitropolit Primat a publicat în această revistă toate cărțile pastorale date ca Episcop de Argeș și ca Mitropolit Primat. A publicat și rugăciunea alcătuită de I. P. S. Sa cu ocaziunea inaugurării podului de preste Dunăre și discursul pronunțat la 12 Oct. 1396.

P. S. Episcop al Râmnicului Athanasie Mironescu a început deja din anul al X-lea al revistei ca să publice aici mai multe articole instructive și folositoare. Primul a fost Pesimismul și Creștinismul, apoi a urmat: Rațiunea și Revelațiunea, Memoriu asupra Facultății de Teologie, Predică la înălțarea Domnului, O călătorie în Orient, Dölinger și notițe biografice, Bibliografia asupra scrierilor teologice mai de valoare, Fericitul Teodorit Episcopul Cyrului, Etica creștină în prezent, Etica evoluționistă și Etica creștină. P. S. Sa atât ca profesor la facultatea de teologie cât și ca înalt prelat al Bisericeii noastre a căutat prin prelegerile ținute, prin articolile și diversele scrieri ce a publicat ca să contribuie la luminarea clerului și la ridicarea Bisericeii noastre românești. Suntem convinși că și de acum înainte va lucra cu același zel și devotament și multe încă din articolile sale vor ilustra paginile revistei noastre.

P. S. Episcop al Romanului Gherasimu Saffirin a tradus și a publicat cele trei însemnate discursuri ale Sfintului Ioan Chrisostom contra adversarilor vieții monastice și un articol intitulat: Unirea plănuită la Roma între Biserica Orientală și Occidentală.

P. S. Episcop al Dunărei de Jos Pimen Georgescu a publicat: Discurs cu ocaziunea serbării patronilor Catedralei Mitropolitane din București, Discurs la inaugurarea marelui clopot al Catedralei, Discurs cu ocaziunea anului nou (1887) în Catedrala Mitropolitană, Predică ținută în Catedrala Mitropolitană, de anul nou 1893.

P. S. Archiereu Calist Botoșăneanul: Discurs ținut cu ocaziunea sfințirii bisericeii din comuna Crețesci, județul Tutova.

Pr. Ștefan Călinescu, profesor la Seminariul Central și protoiereu al Capitalei e unul din cei mai vechi și mai activi colaboratori în primii ani ai acestei reviste. Sf. Sa a publicat un mare număr de articole însemnate privitoare la diverse chestiuni teologice și practice, precum și mai multe predicii. Articollile publicate sunt următoarele: Disertație literară despre Sf. Ioan Chrisostom, Extract din prima carte a Operei lui Hugone Grotiu, Datoria creștinului de a glorifica numele lui Dumnezeu, Despre necredință și rătăcire și despre purtarea preotului cu cei ce se află în această stare, Preparațiunea morală a candidatului de preoție, Către preoții săteni, Familia creștină și datoriile reciproce ale membrilor familiei, Funerariul lui Ghenadie fost Episcop de Argeș, Napoleon I. Reflexiuni despre divinitatea creștinismului și Mântuitorul lumii, Chemarea divină la darul preoției, Maxime morale extrase din Sf. Scriptură, Poesia Ebraică, Numirea ce se da primilor creștini, Serbătorile nemutabile. Predicile publicate de Sf. Sa sunt în număr de opt.

Dl. Gheorghe P. Samureanu a publicat mai multe cronici însemnate precum și următoarele articole: Monica muma fericitului Augustin, Un hrisov de danie al lui Alexandru Coryatovici principe al Podoliei, Alt hrisov de danie al principelui Iurin de Chelm, Impăratul și Monahul, Despre căsătoriile mixte, Teofilantropiștii, Samarineanul iubitor de omeni, Ecumenicitatea ortodoxiei.

Au mai colaborat la această revistă: Eusebiu Popovici, pr. Simion Popescu, pr. C. Nazarie, pr. G. Floru, pr. I. Constantinescu, Diac. I. Popescu (Baden-Baden), pr. V. Popp, pr. Alex. Popescu Cernica, pr. N. Cesărescu, pr. I. Iordăchescu, pr. Mihail Niță Duhovnic, protosinghelul Varlaam, pr. Șt. Ionescu, pr. Gh. M. Popescu, pr. I. Berariu, pr. V. Diaconescu, pr. N. Niculescu, pr. G. G. Cernescu, pr. I. Mitescu, pr. Anton I. Sachelarie, pr. N. Popovici, diac. Coman Vasilescu, pr. Emilian Micu, pr. Gh. Luceanu, pr. Ilie Teodorescu a publicat mai multe predicii, pr. I. Antonovici, pr. Ovid Musceleanu, pr. Ioan A. Grigoriu, pr. Gh. Luceanu, pr. Coman Vasilescu, pr. Const. C. Vasiliu, diac. I. Andreescu, pr. D. Gerota, pr. Ath. Vasilescu, pr. D. Gănescu precum și d-ni Dr. C. Chiri-

cescu, Dr. Badea Cireșeanu, A. D. Xenopol, Gh. Vântu, I. Mihălcescu, I. Mălăescu, Antipa și Evghenie Macedonianu, I. Mateescu, fost profesor la Seminar de limba Elină, Dr. Gh. Marinescu, D. G. Ionescu, V. P. Samurian, Vesp. G. Erbiceanu, I. Georgescu, N. D. Niculescu, Șt. Popescu fost profesor de muzică la ambele Seminariile din București, M. Bendeski, G. Musicescu, G. A. Cosmovici, Const. Stamati Ciurea, Ilie C. Crețulescu, D. Ivănceanu și Georgescu Nedelea, Al. Răsmiriță.

În momentul de față ca redactori ai acestei reviste numiți de Sf. Sinod sunt: P. S. Arh. Calistrat Bêrlădeanu, C. Erbiceanu, Dr. Dragomir Demetrescu, P. Gârboviceanu și sub semnatul.

Mihail Popescu.

„REVISTA BISERICA ORTHODOXĂ ROMÂNĂ“.

Primul număr al revistei «Biserica Orthodoxă Română» a ieșit cu 1 Octombrie 1874. Hotărîrea de a apare această revistă a luat-o Sf. Sinod, care după multă discuțiune a votat în ședința de la 6 Noembrie 1873 și un regulament asupra scopului și chipului ei de apariție. Se făcuseră mai multe încercări particulare de a întemeia diferite reviste bisericești, însă nici una n'a avut viață traianică, de ore ce nu erau destul de puternic susținute de cititori. În urma acestei durerose constatări s'a hotărît Sf. Sinod, ca să dea la lumină o revistă oficială a sa pentru cultura clerului român și pentru luminarea poporului român creștin ortodox asupra diferitelor chestiuni religioase.

Pentru susținerea unei reviste de așa importanță Sf. Sinod a mijlocit și la Guvern ca să-i dea sprijin. Guvernul a promis tot sprijinul său și a și pus la dispozițiunea Sf. Sinod 6000 lei pentru revistă. Cu asemenea ajutor și cu concursul cititorilor, revista a apărut până în anul 1878. În acest an din pricina răsboiului revista încetează și nu reapare de cât în anul 1880. Pe lângă răsboiul însă trebuie să mai fi fost și alte cauze de n'a apărut această revistă timp de două ani. Acesta se poate vedea din frumosul apel, pe care 'l face cetitorilor președintele comitetului

redactor după vremuri repozatul P. Sf. Silvestru, fost Episcop de Huși și în care termină cu cuvintele sf. Scripturii: «Vă rog pre voi fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus Christos, să nu fie între voi împerechieri, ci să fiți întemeiați într'un gând și într'o înțelegere. Tóte ale vóstre cu dragoste să fie. Iar Dumneșeul răbdării și al mângâerii să dea vouă aceeași să gândiți între voi întru Christos Iisus. Cu toți într'un suflet și o gură să măriți pre Dumneșeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Christos (1 Cor. I. 1; XVI, 2; Rom. XV, 5—6).

De aci înainte revista iese regulat până astă-đi și acesta datorită în primul loc Sf. Sinod și în al doilea loc cetitorilor, care i-au dat tot concursul posibil.

Țimp de 25 de ani revista «Biserica Ortodoxă Română» a fost un izvor de cunoștințe pe întinsul teren al studiilor de teologie. În ea s'au publicat lucrări pe care trebuie să le urmărescă toți acei, cari vor să cunoscă trecutul bisericii noastre, cum și spiritul de care a fost și e călăuđită în îndeplinirea sfintei ei chemări!

Sărbătorim acum 25 de ani de la întemeerea acestei reviste, sărbătóre foarte rară în viața revistelor noastre literare și științifice! Dorim din suflet ca această revistă să sărbătorească și 50 de ani de existență și așa mai departe, căci numai bine va resulta pentru biserica noastră din viața îndelungată a unei asemenea reviste!

P. Gârboviceanu.

PREOTUL ȘI ÎNVĂȚĂTORUL.

Cei două factori principali în mijlocul poporului nostru rural sunt *preotul și învățătorul*. Sunt acești factori la înălțimea chemării lor, atunci putem avea deplina convingere, că poporul nostru va merge tot înainte din punct de vedere intelectual, moral și material. Din contră, dacă acești factori nu sunt destul de pregătiți pentru chemarea lor, sau nu sunt destul de conștienți de această chemare, atunci poporul rural nu numai că va sta în loc, ci toate păcatele pot să-l copleșască și să-l slăbască, în lupta pentru viață. Și o Dómné! Póte nici un popor n'are nevoie de mai multă încordare sufletéscă, de mai multă muncă pricepută ca poporul nostru! Trăim în niște vremuri, când viața patriarhală nu mai e cu puțință!

Să lăsăm însă la o parte teoriile!.....

În satele nóstre, unde preotul și învățătorul sunt pricepuți și harnici avem o noué viață. Părinții 'și trimit de bună voie copii la școlă, și ascultă de sfaturile frumoșe și folositoare ale preotului și învățătorului. Școlarii împreună cu învățătorul merg în fie-care Duminecă și Sărbătóre la biserică și cântă în cor, iar biserica e plină de lume, de tineri și bătrâni. Sătenii au început să-și cultive grădinele cu zarzavaturí și pomi roditori și nu le mai țin ca până acum pline cu bălării și pustii. S'au întemeiat socie-

tăți economice, unde sătenii pot să depună micile lor economii și să nu le mai cheltuiască la cârțumă și pe nimicuri și de unde pot să se împrumute la nevoie cu o dobândă mai omenescă. Și această schimbare în bine nu se datorește de cât preotului și învățătorului!

E o maximă latină care ține: Longum iter est per praecepta, breve et efficax per exempla. Și adevărul așa este!

Nimic nu poate să mișce, nimic nu poate să atragă ca exemplul! Acesta ne-o spune lămurit și Mântuitorul când ține Apostolilor: «*Voți sunteți lumina lumii și sarea pământului. Așa să lumineze lumina voastră înaintea omenilor, ca vădând faptele voastre cele bune să prea mărească pre Tatăl vostru din Ceruri*».

Prin urmare, o îndreptare a lucrurilor în marea masă a poporului nostru rural atârână de la priceperea și hărnicia preotului și a învățătorului, cum și de la buna înțelegere dintre ei. Dacă ei vor avea neîncetat înaintea ochilor numai binele poporului; dacă vor merge mână în mână în toate împrejurările; atunci putem nădăjdui că o nouă viață va începe pentru poporul nostru rural: o viață trainică și națională!

Chiemarea preotului și a învățătorului fiind de o așa mare importanță, se cere din partea noastră o deosebită grijă pentru creșterea și instrucțiunea lor. Școlă în care se formază acești apostoli să fie cea d'întâiu, care să atragă băgarea noastră de seamă. Cum va fi școlă, așa vor fi și ei. Cum 'i vom forma, așa 'i vom avea. Voiu avea ore fericirea să ved, că această școlă specială e cea mai bună din țara românească?.....

P. Gârboviceanu.

Comorile științei și înțelepciunii unui popor sunt însuși conducătorii lui neobosiți, sunt marii lui dascăli, sunt povățuitorii lui de suflet.

Respectiv de acesta, iată ce țice un Erarh despre unul din marii metropoliți ai neamului nostru: «Nu

stîngea fără numai lumina ȃilei lumînarea ȃlui Grigorie, nici apuca n pnea aprinderea ei. Singur v d tor sunt al acestor ostenel  necontenite ale lui Grigorie . . . . . Iar martorii nemincino i pui  înainte c rȃile lui cele folositoare de suflet, tipărite  i de alȃi repausaȃi Arhierel   i de Prea Sfinȃitul  i de Dumne e  alesul Metropolit al Moldovei Veniamin . . . . . » (cuv nt la îngroparea marelui Metropolit al Ungro-Vlahiei Grigorie Miculescu, de Episcopul Ilarion al Argeșului 1834 Iunie 24).

† Callist Ialomi eanu Botoșăneanu.

DISCURSUL

*pronunțat de P. S. Arhiepiscopul Melchisedek în
palatul Mitropolitan din București la hirotonia sa
de Arhiepiscop în ziua de 24 Martie 1902.*

Înalt Prea Sfințite Stăpâne,

Cu ajutorul lui Dumnezeu și prin chemarea Harului celui întru tot sfânt, s'a săvârșit astăzi asupra mea umilului ridicarea la cel mai înalt grad ierarhic «hirotonie de Arhiepiscop».

Acest mare act pentru mine este, pe cât cel mai însemnat în viața mea ca om, pe atât și cel mai greu jug pus pe slabele mele umere, dar, călăuzit de marile și sfințele cuvinte ale Mântuitorului nostru Iisus Christos: «*Luatăi jugul meu preste voi și veți învățați de la Mine că sunt blând și smerit cu inima, și veți afla odihnă sufletelor voștre, că jugul meu este bun și sarcina mea ușoară*», nădăjduesc, Înalt Prea Sfințite Stăpâne, că voi fi gata la orice sacrificiu ce se va cere din partea mea, și pe cât puterile mă vor ajuta, spre a lucra cu râvnă creștină în scumpa noastră

tră patrie și sfința noastră biserică spre ajungerea înaltului ideal religios-moral, urmărit atât de agerul și înțeleptul nostru Rege Carol I, cât și de Inalt Prea Sfinția Văastră, împreună cu toți P. P. S. S. membri ai Sfintului Sinod.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne, în timpul preoției mele la Cathedrala acestei de Dumneșeu păzite eparhii a sfinței Mitropolii a Ungro-Vlahiei, cât și ca Arhimandrit de scaun la cea de Dumneșeu păzită Eparhie a Dunărei-de-jos, am fost un următor neșovăit al Inaltelor Prea Sfinției Văstre sfaturi, pe cari cu orice prilej le-am avut, înaintea ochilor minții mele, ca o lumină premergătoare; și de cari călăuzindu-mă, am putut îndeplini—ca să ăic așa—cu sfințenie datoriile impuse mie, de către greaua sarcină a preoției.

Deci, Inalt Prea Sfințite Stăpâne, și P. P. S. S. ca un mai mic și smerit între frați, Vă pot asigura că; nu numai datoria de Arhiepiscop mă va face că la toate rugăciunile ce eu umilul le voi înălța Dumneșeu nostru, să amintesc numele blândului nostru Arhipăstor și Mitropolit Primat Iosif, dar și datoria care se impune fie-cărui om, adică: «recunoștința și venerațiunea», aceste sublime surori, sunt și voi fi dator să le port în sufletul meu, ca ast-fel, atât față de Inalt Prea Sfinția Văastră, cât și de întregul corp al Sfintului Sinod să merit a fi mângâiat în sufletul meu spre îndemnare la lucru în via Domnului.

Așa dar, Inalt Prea Sfințite Stăpâne și Prea Sfințiți Episcopii din slabele mele graiuri, ajutat de Dumneșeu, voi ăice în totă a mea viață:

Să trăiți Inalt Prea Sfințite Stăpâne D.D. *Iosif* ani mulți pe Tronul primațial al Sfinței noastre biserici Ortodoxe Autocefale Romine.

Să trăiți prea Sfințiți Episcopii D.D. *Gherasim* al Argeșului și D.D. *Pimen* al Dunărei-de-jos, cari harul lui Dumneșeu v'au ajutat ca să Vă osteniți la înălțarea mea umilul la înalta tréptă a Arhieriei.

Să trăiască Majestatea Sa Regele Carol I cu totă augusta sa familie.

CUGETĂRI ȘI REFLEXIUNI

din partea

*D-lui Defensor eclesiastic, P.P. C.C. Revisor eclesiastic și
P.P. C.C. Protoiereș.*

Cugetarea omului nu se mărginește ca a animalelor în marginele lumii vădute. Ea părăsește pe cele vădute pentru cele nevădute și desfăcându-se de materie se duce de se aprofundază în contemplarea ființei A Tot Puternice, Nemărginite. Acolo este mărirea noastră fiind-că numai acolo găsim principiul ființei noastre, temeliile moralei noastre și într'acolo să tindem neconținut, dacă voim să fim pe deplin fericiți.

G. O. Văntu,
Defensor Ecclesiastic

CUGETARE.

«Ceea ce face valoarea și importanța vieții noastre, ceea ce înobilază pe om și 'i dă curaj și conștiință de sine este *munca*. Valoarea muncii însă depinde de scopul ei, iar scopul muncii nimeni nu l'a arătat mai bine de cât Creștinismul. În vederile Creștinismului nu munca pentru câștiguri materiale și temporale constituie scopul pentru care omul e lăsat pe pământ, ci munca pusă în serviciul lui Dumnezeu.

De acest principiu s'a condus revista «Biserica Ortodoxă Română» în patrarul de veac trecut. Dea Dumnezeu ca în aceleași vederi, lucrând și în viitor, să facă aceeași cinste bisericeii și neamului nostru».

Econom Stavrofor N. Filip
Revisor eclesiastic al Sf Episcopii Râmnicului.

În Vechiul Testament totul se învîrtea în jurul ceremoniilor, sau cu alte cuvinte partea esențială a legii mosaice era cultul. «Tot arhiereul, țice Sf. Ap. Pavel, pentru ca să aducă daruri și jertfe se pune» de către legea mosaică (Evr. VIII 3). Rătăcirile, sbuciumările și desilusiile lumii păgâne antecreștine au fost rezultatul predominanței materialității și a unui cult în care se întrupa dorințele, necesitățile și pasiunile omenești. Mântuitorul Iisus Christos desființează ambele culturi cu toate ceremoniile lor spre a ridica pe om de la forme, de la sensuri la o activitate pur spirituală—adorarea lui Dumnezeu în spirit și adevăr, prefăcând chiar corpurile noastre în temple.

Iată pentru ce Impărația lui Dumnezeu se lățește cu iuțela fulgerului.—După 2000 de ani însă puțin, foarte puțin își deschid sufletele Evangheliei și mulți creștini stau reci. Acesta pentru că cultul și ceremoniile au ajuns iarăși la predominanță. Și cu toate că teologii recunosc că acestea sînt numai forme în care pornirile religioase ale sufletului ajung la expresiune, ele totuși alcătuiesc obiectul principal al activității bisericești de astăzi, și cu deosebire la noi. Consecința ne isbește la orice pas: în afară de cult, creștinul încetează de a fi spirit încorporat, care să tindă la Dumnezeu binele suprem și armonia acțiunilor noastre. Egoismul, avîntul ambițiilor și satisfacerea dorințelor e tot ce ocupă pe creștin în tot locul și timpul. Deci cultul nu e pedagog, dar instrument încredințat adevăratului pedagog-clerului, care prin activitatea sa învățătoare e dator să educe și să conducă spiritele spre Dumnezeu, singurul izvor ce poate stinge setea noastră de fericire. Acesta-i esențiala datorie impusă de Evanghelie clerului. Dacă Pavel și Apolos udă și Dumnezeu crește (1 cor. III 5—8) atunci a uda nu înseamnă a face pe păstoriți să asiste numai la cult, ale căruia acte se îndeplinesc cu mai multă orî mai puțină atragere, dar înseamnă a învăța, a cultiva pe aceștia făcîndu-i apți să se închine în spirit și în adevăr lui Dumnezeu, care îi crește în perfecțiune și-i face fericiți.

Diacon Ioan P. Țincoea

Licențiat al Academiei Spirituale din Kiev
Revisor Ecclesiastic al Eparh de Roman.

Lumea, ca un lucru trecător, trece și își perde puțin câte puțin principiul vieții cel mișcător. Corpul omului acest frumos, care exprimă lumea în miniatură, încă se vestejește ca o flóre a câmpului care naște și séra pierе. Inșă spiritul vieții ce l'a mișcat, inșă sufletul său cel neadormit, care n'are repaos ziua și nóptea pe acest pămînt, nu pierе ca cele-l-alte lucruri născute în timp, ci triumfând peste dînsul și peste materia cea mută și inertă, sbóră și se unește cu făcătorul său cel Nemuritor. Asupra lui (a sufletului) decî trebuie cu deosebire a se îndrepta tótă atențiunea, perfecționându-l spre a fi demn de acea unire.

Icon. Ión Andreescu

Revizor ecleziastic al Eparhiei
Hușilor.

Prea Sântite Stăpâne,

La ordinul P. S. Vóstre, m'am gândit mult cam ce aș putea răspunde potrivit cu misiunea înaltă, pre care o are revista Sf. Sinod în biserica Ortodoxă. Și gândindu-mă la micimea mea am esitat mult de a răspunde.

Cugetarea ce mi se cere este nu a mea, ci a lumii întregi, pre care mi-o împrăpriez.

Tótă lumea se plînge de réul înfinit de mare pe care'l produc ađi citirile de scrieri rele. Și toți se gândesc și se întrébă: Se póte lupta contra potopului de noroiu și de nelegiuiri produs al scrierilor rele?

Citirile de scrieri rele turburá, desrădăcinéză și sting credința cea dréptă și adevărată și umplu sufletul de prejudiciile cele mai nenorocite. Fundamentul moralei este credința; credința fiind sdrobotită, ce principiū de morală mai póte rămâne în picioare? Decî, citirile rele slăbesc și sting simțul moral. O scântee, consumă câte-odată o pădure mare, tot așa, un cuvînt, o linie, aprinde un suflet, o familie, un popor întreg. O dată a đis Napoleon I: «Eū nu sunt capabil să governez ómenî, carî citesc scrierile lui Voltaire și Rousseau».

S'ar putea đice încă că autorii preseii impie și licențioasă aū deschis și populat pușcăriile cu victimile lor. Câte mił de sinucideri, câte crime n'aū fost și sunt rezultatul lec-

turei de romane, cari ar trebui să fie acoperite de dispreț și aruncate în noroi! Mănile preotului nu trebuie să se murdărescă ca să atingă asemenea scrieri. El trebuie să se ferescă de scrierile rele, cum se ferește de tigrul, de șerpe, de ciună și otravă, de hoți sau de asasin. Prin urmare preotul trebuie să dea exemplu bun, căci fiii săi duhovnicești vor crede mai mult în exemplul lui de cât în vorbele sale. Dar pre lângă exemplu trebuie să încurajeze și să răspândească scrierile cele bune. «Contraria contrariis curantur», dice proverbul latin. Din momentul ce omul vrășmaș răspândește presa cea rea, trebuie să opune pre cea bună.

Acest lucru l'a făcut și Onor. Redactorii ai revistei Sf. Sinod, timp de 25 de ani.

Acastă Revistă a fost în acest interval sprijinul cel mai puternic al Ortodoxismului creștin, stindardul naționalismului și antidotul cel mai tare contra scrierilor cari nenorocesc și pustiesc familiile, turbură și sting credința, slăbesc și surpă morala cea sănătoasă și corup sentimentul național.

Merită dar să trăiască sute de ani; iar Redactorilor săi li se cuvine cinste și laudă de la Cel Prea Înalt.

Acăsta este gândirea mea dîlnică.

Supus servitor

Econ. Stavrofor V. Predeanu
Revizor Ecclesiastic al Eparchiei Argeșului.

La 25 de ani de viață ai Revistei „Biserica Orthodoxă Română“.

Rugăciuni la Cer să-nalți,
Ești dator preot român,
Veniți toți, o! iubiți frați.—
Iubilați!—Sadul creștin,
Stă-nflorit p-al României,
Teren sacru, rău divin,
Agru sânt al mântuirii.

Bine, bine c'ai sosit,
 Iată toți ne-am așteptat,
 Sântă ȃi de amintit.
 Eroină de serbat!
 Ridicați la Ceruri, frați,
 Imne sante, fiți măreți,
 C-aveți astă-ȃi să serbați,
 Ai Bisericei atleți.

O pleiadă de'nvęțați,
 Robi ideilor creștine,
 Toți creștini, preoți, prelați,
 Heroldi faptelor strębune.....,
 O pătrime dintr'un veac,
 Dat-aũ sante 'nvęțături.
 O! voesc să spun, nu tac,
 C-aũ fost bun și mult cuminte,
 Șocotind a da 'ndrumare
 Åstor tineri din neam mare.

Roda voftră în veci rãmâne,
 O! atleți ai mântuirei.
 Munca voftră să ne fie,
 İmbold nouă tinerimei.
 Nația, credința noftră,
 Aste-aũ fost devisa voftră.

Econ. J. Didicescu
 Revizorul eclesiastic al Eparhiei
 Dunării-de-Jos.

Propunere spre bine.

După 25 de ani de existență a Revistei «*Biserica Ortodoxă Română*» și la începutul anului al 26-lea este bine să ne gândim și la aceea ce ar mai trebui să se înființeze pentru viitor.

Acum din punct de vedere cultural sîntem alt-fel, de cît eram acum 40 de ani. Pe fie-care an es școlari din

seminare și de la facultatea de teologie. E sporadică mișcarea teologică la noi, dar sperăm că peste 20—30 de ani toți clericii vor posedă un capital bun de cunoștințe și enciclopedice și teologice speciale.

Dar un absolvent de seminare sau licențiat în teologie nu poate fi la măsura cerută chiar de titlurile lor, dacă vor rămâne staționari. Stagnațiunea amorțește, puțină sau multă știință se evaporază, cum am dice, dacă cine-va nu se mai ocupă. Un om trecut prin școală, citind și scriind în ore libere, se formeză, își disciplineză știința; se face priceput la grai în ori-ce ocazie a vieții și misiunii sale; poate improvisa cuvântări de ori-ce natură în interesul public. Cel ce nu se mai ocupă, nu scrie nimic, pierde și puțină deprindere din școală, și peste puțin devine tabula rasa, ne mai putând deschide gura cu rost și cu folos.

Nu este suficient să citescă cine-va numai tesele celor ce trec examenele de licență. E bine, negrșit. Dar trebuesc consultate isvórele teologice, pe care până acum puținii le-au văduț, măcar în parte. Aceste isvóre sunt scrierile părinților bisericeii.

În toate țările și ortodoxe și eterodoxe operele părinților bisericeii se află traduse în limba țerei! Numai la noi nimic! nimic!

Deci propunerea mea este acésta: să se caute mijlocul de a se înființa: *Biblioteca părinților bisericeii*, ca pe fie-care lună să apară câte un volum. Facem acésta? Aducem serviciu incalculabile culturai bisericești!

Biserica pentru bine și lumină în lume a fost instituită de Iisus Christos. Să dăm ierarhiei bisericeii nostre naționale puțința de a răspunde scopului său și atunci să știm că servim adevăratele interese ale némului românesc care prin biserică a fost scăpat în cursul vécurilor.

Econ. St. Călinescu
Protoiereu al Plășii de Sus
din Capitală.

«Moise de și mai vechiu, întrecu pe toți legiuitorii antichități.

«Luther cu cât se apropiă mai mult de Christos, cu atât fu mai mare politic.

«Christos însă, ca om, îi întrecu pe toți, legile sale fiind »pline de umanitate.

«Veacurile trec, iar Evangelia sa în veac rămâne»:

Econ. A. Protopopescu
Protoiereu al Plășii de Jos
din Capitală

Superioritatea nediscutată a religiunii noastre Creștine, rezultă și din faptul că preceptele sale nu au de combătut de cât ușora critică a spiritelor semi culte și afectate de un scepticism de modă, nu de convingere; ómenii culti îndeplinul înțeles al cuvîntului, până și geniile puternice carî apar pe domeniul tuturor științelor chiar și acelor positive, se împacă cu preceptele bisericeî creștine, pentru că găsesc în practicarea lor rațională nu numai o caldă mîngâiere sufletescă la grelele condiții ale existenței, dar și isvóre nouă de puteri pentru lumină și adevăr.

Icon. Gh. V. Crivetz
Protoiereul Județului Bacău.

Puterea Bisericeî.

Când privesc în trecutul Românilor și socotesc faptele lor mari ce au săvîrșit, nu mă pot opri a dice: *Iată o țară de eroi.*

Puterea Românilor a stat în iubirea nemărginită de Biserică și Patrie, salvându-le pe amîndouă.

Biserica întărea brațul Domnitorilor înflăcărînd poporul și entusiasmîndu-l pentru dorul de Patrie.

Biserica prin reprezentanții săi, lucra împreună cu Națiunea, fiind tot-d'auna în fruntea ei la faptele cele mari și strălucite și ca o bună mamă îngrijea și mîngăea pe fiii ei în zile de restriște și se bucura în zile de liniște și veselie.

Ast-fel au lucrat părinții, moșii și strămoșii noștri și Dumnezeu, în care își puneau nădejdea, i-a scăpat de tóte nevoile.

Tot aceeași putere care înflăcăra pe părinții și străbunii noștri la fapte mari pentru mărirea Patriei, a însuflețit și însuflește pe conducătorii Revistei «Biserica Ortodoxă

Română», care acum împlinește un pătrar de veac, adică 25 de ani și care fiind condusă cu înaltă pricepere și înțelepciune, e întocmai ca fagurul de miere, cu care muma noastră, Biserica, hrănește pe fiii patriei ei și de aceea ȳic: Să trăiască conducătorii Revistei «*Biserica Ortodoxă Română*» mulți și fericiți ani, conducând-o și de aci înainte pe calea progresului, pentru binele Bisericii și al Patriei.

Econ. Ión Teodorescu
Protoiereul județului Buzău

Omul creat de Dumnezeu pe pământ, vieța lui i se pôte compara cu o barcă pe valurile océnului; dar Dumnezeu spre a-l încuraja a pus în inima lui trei virtuți: Credința, Speranța și Dragostea. Ast-fel că în tóte valurile vieții uzând conștiincios de ele, reușește a fi fericit atât în lumea acésta cât și în cea viitoare.

Deci după cum barca în conducerea ei pe ocean are nevoie de raze luminoase, asemenea și fie-care om în vieța sa are necesitate de aceste trei virtuți teologice.

Econ. Constantin Vasiliu
Protoiereul Județului Botoșani.

JOIMĂRICA

datină populară.

Mercuri séra saũ Joi diminéța (Joia mare) înainte de Sf. Pasci, după apusul sórelui copiii să duc în Joimărică (pe unele locuri ȳis și Joimărița) mai mulți copii în grupuri fie chiar copilandri o faũ cu deaște amatu prin sat cu clopote la gât și cutreeră tóte casele. Ajunși pre prispa casei saũ în gârliciuurile bordeelor ȳic: Câți cați? Tors'ai cãlți? Doue oue condeete, puse bine pe pėrete. Stăpána casei le ese înainte și le dă câte-va oue.

Mamele pun pe copii să adune surcele saũ boȳii uscați de Mercuri séra și le pun în tinda casei, spunėndu-le că nóptea vine Joimărica și face focu în bătătură, căutând să pãrléscă fetele care n'aũ terminat de tors lâna și cânepa,

precum și pe băeții care n'au grăbit să termine de arat.

Mamele fac diminéța o turtă de pâne și o daū la un unchiăș saū babă, însă preste pragul ușei. Credință care se păstrează și astă-đi în poporul din Oltenia.

Econ. I. Ștefănescu
Protoiereul Județului Brăila.

Cu un cler instruit, cu bărbați chemați de o adevărată vocațiune, crescuți de la sînul mamei lor în adevărata credință creștină; încercați și examinați, fără de nici o pasiune; numai cu un ast-fel de Cler, ne vom înalța și ne vom susține Biserica și Patria.

Econ. Șt. Virgolici
Protoiereul Județului Covurlui.

Revista «Biserica Orthodoxă Română», ca un focar de lumină duhovnicescă, revarsă Invățătura Orthodoxă trebuinciosă clerului și poporului Român, aduce progres literaturii bisericești și naționale, desvoltând clerul și poporul Românesc.

Pe cât jurnalele politice și Revistele celor-l-alte științi sunt de susținut și încurajat, căci aduc fie-care în ramurile lor folóse societăței, pe atât sciințele teologice tratate în această Revistă, sunt de preferat, de óre-ce daū societăței: morala, baza tuturor sciințelor.

Sărbătorind împlinirea a 25 ani, de când această Revistă răspândește învățăturile străbunilor noștri, în unghiurile României și în afară de Țară, Clerul Dorohoian felicitéză comitetul Redactor al Revistei și rógă pe Dumneđeū, ca Revista «Biserica Orthodoxă Română» să aibă vieță nemuritoare ca și învățăturile ei să lucreze cât va trăi poporul Român.

Econ. C. Ciocoiu
Protoiereul Județului Dorohoiđ.

CUGETĂRI.

Ómenii marți de suflet și înțelepți 'și rėsbună prin dispreț; cei micți de suflet și ignoranți prin persecuțiune.

—Răbdarea este cea mai puternică armă cu care de sigur putem învinge în orī-ce luptă de vieță.

—Cine n'a învățat ce e suferința nu va ști se compătimescă și să ajute pe alții.

—Omul, cercetând în trecutul vieții sale spre a vedea cine 'i a făcut mai mult rău, se va găsi pe sine însuși.

—Este o însușire foarte prețioasă a ómenilor înțelepți ca mai bine să facă puțin, de cât să fágăduiască mult.

—Ca să ne putem păstra prietenii, trebuie să le acoperim defectele.

—Mai bine să ne învățăm noi minte din suferințele altora, de cât alții din ale noastre.

—Prea rar ne aducem aminte de ce sufer alții de la noi; nici o dată însă nu uităm ce suferim noi de la alții.

Ec. Gr. Petrescu.

Protoiereul județului Dâmbovița.

«Popóre civilisate sînt numai cele creștine, independent «de márturisirea credinței,—deși singura și adevérata religiuine, este numai cea ortodoxă de răsárit».

«In familie, mamele sunt cele dintâiu chemate a insufla «copiilor sentimentele religioase și îndeplinirea cu sfințenie «a acestei datorii constituiesc pentru dînsele podóba cea «mai alésă, așa precum nimeni dintre muritorii n'a des- «cris-o mai bine ca «*Carmen Sylva*» în cuvintările ei».

Econom Ieremia Hagiu.

Protoiereul Județului Fălciú.—Huși.

O CUGETARE.

«Un act de dreptate, un sacrificiú, o renunțare la câștig față de semenul nostru, rezistența la sollicitațiunile unei societăți ne oneste cu tóte atacurile la care ne espunem din partei, o isbândă óre-care câștigatá asupra patimilor în folosul spiritului, lasă în inimă un sentiment dulce, vre-o amintire plăcută, care înalță sufletul, 'l face se respire aerul curat al unei sfere superioare și 'i dá conștiența despre nobleța sa originală».

Ștefan Nicolaescu.

Protoiereul Județului Gorjiu.

Protoiereul și preoții județului Ilfov pătrunși de importanța și folósele ce revista Sf. Sinod «Biserica Ortodoxă Română» a adus Bisericeii și Clerului de la apariția sa și până astă-đi, pe de o parte 'și permit a aduce respectósele și sincerile lor felicitări întregului Sf. Sinod, precum și tuturor colaboratorilor sėi, carii cu atáta demnitate și pricepere aũ știut a o conduce; iar pe de altá parte a ruga pe A Tot puternicul Creator sá le insuflé aceléși forțe și dragoste creștinéscă, pentru a lucra și pe viitor cu mái multá rávná și pricepere pentru bunul mers al sf. nóstre bisericii.

Econ. Chiriac G. Bidoianu
Protoiereul jud. Ilfov.

«Iubirea interesată către alții, nu numai că nu are nici o valóre, dar este chíar cea mái mare înjosire la care póte sá ajungá omul, care nu are conștiința de ceea ce trebuie sá fie el».

Econ. C. Georgescu
Protoiereul Județului Iași.

Prea Sfințite,

Biserica Română, în urma încordárei unanime a Înalților Prelați și a fruntașilor Țérei, devenind autocefală, a progresat în așa grad, în cât e privită de bisericile ortodoxe vecine, cu lácomie, ca demná de imitat.

Acest mare eveniment, de mult așteptat, o dată realizat, a dat Sf. Nóstre Bisericii prilejul sá-'și creeze instituțiunii folosítóre și sá organizeze clerul pe base solide; și ast-fel, de acum 25 de ani, Sf. Sinod a înlesnit cultura preotului, dându-i puțința și folosința ca sá aibá la îndemână depositul cunoscințelor și al luminei revista «Biserica Ortodoxă Română», carea sub conducerea P. S. Vóstre și concursul colaboratorilor, face fala Bisericeii.

Rog pe Dumneđeũ, sá Vě dea curagiul de a continua și a transmite și urmașilor cât mái departe apariția acestei edificátóre reviste.

Primiți Vě rog, Prea Sfințite, respectele mele devotate.

Econ. D. Ionescu
Protoiereul Județului Muscel.

Ce ar trebui de făcut pentru ridicarea demnității și nivelului cultural al preotului român.

Chestiunea acésta fiind prea dificilă și în același timp spațiul acordat de Onor. Redacțiune fiind mic, mă mărginesc numai a arăta, că între alte multe mijloce, cari ar contribui la ridicarea demnității și nivelului cultural al preotului, ar fi și următoarele:

1). La fie-care Protoierie din județ să se înființeze câte o bibliotecă, înzestrată cu toate cărțile trebuitoare unui preot, ca: de teologie, filosofie, de istoria și literatura română, de agricultură și reviste noi de toate ramurile activității săténului.

Protoiereii să țină conferințe dese cu preoții pe plăși, când va obliga pe fie-care preot să prepare câte o chestiune, împrumutându-le cărți din bibliotecă. Ei să lucreze în așa fel ca pe iarnă preoții să se emuleze în a împrumuta cărți din biblioteca Protoiereii și a le citi.

Necesitatea de a se înființa asemenea bibliotecă vine de acolo, că foarte cu greu se pot forma bibliotecă parohiale; și acelea chiar înființându-se vor fi foarte mici, incomplete, fără control serios din partea Protoiereilor și în majoritatea casurilor necercetate de preoți.

2). Apostoli Mântuitorului Christos nu se mărgineau să adreseze numai cuvinte frumoase creștinilor, ci 'i tămăduiau de diferite maladii. Ba chiar Evangelistul Luca, secretarul Ap. Petru, cunoștea și medicina umană și bine înțeles că făcea us de ea.

Demnitatea preotului ar fi bine stabilită în societate, atunci când ei ar avea ore-cari cunoștințe de medicină și pe lângă rugăciuni ar administra păstoriiilor săi și medicamente. De o cam dată ar fi suficient dacă farmaciile comunale nu s'ar mai încredința Primăriilor, ci preoților. Căci, cine altul este mai în stare a cunoște pe sătenii bolnavi de cât preotul? Și din mâna căruia ar primi mai cu încredere medicamentele de cât din mâna preotului?

Răspunsul celor ce vor obiecta, că unii preoți sunt inculți, este acesta: la asemenea preoți să nu li se încredințeze farmacia, până când în locul lor nu vor veni preoți cu seminariul complet.

3). Revista Biserica Ortodoxă Română de asemenea ar contribui foarte mult la cultura preoților. Dar pentru acel scop Revista trebuie să a fi făcută și mai interesantă pentru lumea clericală. Și după părerea subscribului, această Revistă ar fi și mai interesantă în cazul când ar trata chestiuni la ordinea zilei, laudând diferitele instituții clericale ce se crează în țară, arătând ce ar mai trebui de făcut și după aceea pui în curent pe cititori cu tot ce se petrece în lumea clericală din toate țările. Iar pentru realizarea acestei dorințe, ar trebui ca Onor. Redacțiune să fie abonată la diferite Reviste străine din care să se facă resumate în Revista Biserica Ortodoxă Română. Câte secte religioase nu apar în lume, cu totul necunoscute de preoții români? Câte propagande nu se fac de Romano-Catolici și alte rituri, lucruri care rămân cu totul ignorate de preoții țării noastre? Tot ceea ce este nou ne impresionează și ne interesează mai mult. .

4). Preoții ar trebui să fie obligați a veni la conferințe când vor fi chemați de Protoierei și a li se reține din salarii în cazul când nu se vor conforma și nu vor prepara subiectele ce li s'au dat spre tratare. Față cu preoții, actualmente, se întrebunțază prea mult duhul blândeții. Sunt obligați a veni la conferințe și în cazul când lipsesc rămân nerespunzători!..... Protoiereii se aleg numai cu ordinele date și pentru preoți un motiv ca să nu mai vină la o altă conferință.

5). Ar trebui ca preoții să fie obligați sub penalitate ca în fie-care sărbătoare mare să țină predică la biserică. A-daog aci, că este cu totul nefolositor pentru săteni, ca predicile să fie copiate și pur științifice, pe care nu le înțeleg și se plictisesc ascultându-le. Predicile să fie practice, combătând viciile de care sufăr sătenii, dându-li-se sfaturi igienice, de gospodărie, etc., arătând lipsurile de care are trebuință biserica, cimitirul și alte institute de cultură și bine faceri; în fine predica să urmărească buna stare morală și materială a creștinului român.

6). Ar contribui mult la ridicarea demnității preotului și congresele preoțești, dacă li s'ar pune început; căci, în acele congrese s'ar discuta cu mai multă claritate nevoile ce se ivesc în calea pastorală, stabilindu-se o uniformitate

de vederi și de măsură pentru progres. Congresele celorlalte ramuri de activitate și rezultatul lor, sunt destule probe pentru confirmarea celor spuse.

7). În fine ca ultim desiderat, părerea sub-scrisului este ca în fie-care județ să se înființeze câte o societate economică de ajutor reciproc al preoților, cu obligațiunea ca fie-care cleric din județ să figureze ca membru.

D. Goliciu

Protoiereul Județului Mehedinți.

Misiunea socială a Preotului.

«Mă adîncesc cu gândul în trecutul némului românesc, când preotul—în special cel rural—vedea cu deplină mulțămire îndeplinit Apostolatul său: pacea și iubirea între ómenî. De era liniște orî răsboi, era strînsă legătură între proprietar, administrație și popor; sufletul acestei uniri a fost preotul, căci el era cuvîntul, adică mintea și virtutea; iar prin cuvînt s'a făcut tóte faptele mari, s'a salvat națiunea română, s'a născut eroii.

Și Dómné! câte probleme mai sunt și astă-đi?

Legătura între stratele sociale pare ruptă, prin abuzuri și neîncredere, orî prin invidie, lăcomie, sărăcie și viții.

Nu e așa că legătura trebuie să existe? Óre întréga civilizație nu urmărește același scop: pacea și dragostea—singura și neschimbată problemă a bisericeî creștine?—Hotărît rolul preotului își are ființa și îi tot de aceeași valóre ca și în trecut.

Dar cu cine să lupte el? Cu proprietarul în primul loc, căci el represintă élementul statornic și mai vechi în țară. Ar putea aceste doué persóne să îndemne, să stărue chîr, cu óre-care sacrificiî, ca toți să ducă un trai mai înțelept, cumpătat, moral-creștinesc.

Iată pentru ce timpurile trecute mă fericesc; și adaug: trecutul e povățuitor prezentului ca și viitorului; iar această luptă, ar avea și caracterul național, fiind-că ast-fel aș trăit româniî în curgerea a câtor-va sute de ani, și'mî vine a đice, că față cu greutățile de învins, aș fost adevérați eroi».

Econ Gh. Popovici

Protoiereul Județului Neamțu.

Vârtejul lumii acesteia, împedică pe om a-și manifesta «sinceritatea»; adică expresiunea adevărului,—legătura inimii cu limba—; fiind-că modernismul ne-a răpit dragostea creștină, singura armă de luptă. Însă unde dragostea lipsește, onoarea e vătămată. Cui 'i place onoare, trebuie a păzi sinceritatea. Însă, vai!!! astă-dî se manifestă foarte rar!!; Căci minciuna și prefăcătoria sunt foarte puternice!, care cu mare ușurință și fără remușcare îmbracă figura adevărului. De aceea bazarul nesincerității e cel mai căutat astă-dî?; în el găsești eternitatea cea mai mare, în lupta pentru a trăi. Cunoscut însă să fie orî-cui!, că deosebirea sincerității și practicarea sincerității 'l înzestră cu încrederea tuturor acelor care se silesc a o poseda.

Econ. Dobre R. Popescu
Protoiereul Județului Olt
Slatina.

Dacă preoții, ca păstori și luminători ai poporului, ar fi mai culți ca păstoriții lor, și dacă și-ar putea îndeplini în conștiință înalta lor chemare (I Kor. IX, 16, 18) nefiind forțați a se deda muncii câmpului, alături cu păstoriții lor, pentru a-și agonisi existența împovăraților lor familii; și dacă mamele și-ar crește copiii în frica de Dumnezeu, ducându-i regulat la Biserică, iar școala ar continua și complectea opera părinților, atunci ateismul, ananhimul, indiferentismul și materialismul nu și-ar mai găsi asil, de cât în inimile oamenilor demenți.

Icon. Ch. Bontea
Protoiereul Județului Putna
Focșani.

Eternitatea.

«Nimic nu piere în natură, totul revine la origină.

Cultul este așa de bătrîn ca și lumea: jertfa lui Abel.

După raționamentul păgân, Saturn își mănâncă copiii, și cu drept cuvînt: regnul animal, vegetal și mineral, după legile firii, revin pămîntului care le produce și care la rîndul său va reveni haosului din care a eșit.

După raționamentul Creștin, sufletul omenesc este de origine Divină, și cu drept cuvânt: și'î suflă Duh de viață; urmăzează deci, după aceleași legi, să revină Divinităței de la care a emanat și care este eternă: cel vechi de zile».

Econom Stavrofor N. N. Deloescu.
Protoiereul Județului Romanați.

S'a ȃis de mulți, că a trăi nu e greu. Dar a trăi onest, conform cu maxima Romană «Honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere» în mijlocul unei societăți unde sublima învățatură a Lui Christos este aprópe uitată, unde blândeța predicată de Mântuitorul Nostru este înlocuită cu celebra lege a taliunei atât de des practicăată aȃi, și unde prietenia sinceră e înlocuită cu pretinsă, interesată și fățarnică, într'o ast-fel de societate aude cu alte cuvinte «Homo, homini lupus» a trăi onest, a trai cinstit, e o virtute. Și pentru ca cineva să se întărească și să câștigue această frumoasă virtute, pentru ca ast-fel la adăpostul ei, să pótă ușor să se ridice deasupra valurilor grele a lumii aceștia, are nevoie ca și pentru începerea unei întreprinderi mari, de curaj eroic, de forță morală. Iar corabia, care ne va conduce în tot cursul vieței cu succes rostogolind valurile, e Credința Creștină, care acum prin Invierea Domnului Nostru Iisus Christos, ni se arată nouă atât de măreață.

Econ. Th. Theodorescu
Protoiereul Județului Roman.

CUGETARE.

«A munci pentru neamul și Țara ta, este o datorie patriotică, și un sacrificiū național.

Fericiți acei ce desinteresați să trudesce pentru gloria Patriei».

«A munci pentru Biserica este o datorie de credință și devotament creștinesc;

Fericiți sunt cari, uitând de sine, jertfesc totul pentru drépta credință».

Dar mult mai fericiți sunt acei ce aș știut să dea, de o dată și Cesarului și lui Dumnezeu ce li se cuvine; iar

acești, îndoit fericiți, sunt întemeetorii revistei «Biserica Ortodoxă Română», căror Patriea și Creștinătatea le datorază tot respectul și totă recunoștința; căci nu-î puțin un sfert de veac, de muncă drăpță neșovăitoare, consacrată, de o dată, pe altarul Patriei și a Bisericei strămoșești.

M. Răuț.

Protoiereul R.-Valcea.

Nu am cuvinte spre a manifesta bucuria și mulțămirea sufletescă ce am simțit la vestirea că Comitetul Redactor al Revistei «Biserica Ortodoxă Română» a proiectat de a jubila un pătrar de secol, de când numita Revistă a apărut în România și care prin focarul ei de lumină a făcut, că nu numai clerul, dar și mulți dintre creștinii săi abonat spre a se adăpa din isvórele ce a revărsat percepte de religiune și povețe de moralitate. In numele nostru și al clerului din acest județ, precum și al drept credincioșilor creștinii, mulțămim cu mult respect membrilor Comitetului cari au lucrat și vor lucra la disa Revistă. Le urăm vieță îndelungată spre a'și pune tot asemenea zel de activitate ca și până acum. Recunoștință și devotament Prea Sântiei Vóstre care a'ți diriguat și regulat festivitarea și membrilor Comitetului.

Eoon. Gh. Zariean

Protoiereul Județului Suceava.

I.

Unirea Bisericelor ar aduce mare progres Evangheliei și deci mult bine omenirei.

II.

Vieța sântă și devotamentul preotului, pentru îndeplinirea datoriilor sale, sunt argumentele cele mai convingătoare în fața necredinței.

III.

Criticarea altora și lauda de sine, știrbesc din meritele unui om și mai ales din ale servitorului Altarului.

IV.

În momentul acela, când fie-care român și-ar face datoria, pe cât poate, cauza națională ar fi câștigată.

V.

Atitudinea și cuvintele nesincere, din partea celui ce-l creștii amic, sunt mai dureroase de cât loviturile cele mai teribile din partea unui vrăjmaș.

Econ. I. Antonovici
Protoereul Județului Tulova.

Aniversarea de un sfert de veac a existenței Revistei «Biserica Ortodoxă Română» ne umple mintea de închipuirii frumoase pentru viitorul neamului nostru și ne cufundă sufletul în amintirile pilduitoare unor vremi de mult apuse.

În timpurile de grea cumpănă, când streinismul cășunase sus o primejdiósă schimbare la față a naționalității noastre, jos la temelie poporul îngenuchiat sub povara neglijuirilor, dór el se mai ruga lui Dumnezeu în limba dulce a strămoșilor. Și orii cât departe ne-am întorce în noaptea vremilor trecute, până chiar în liniștea pustie după năvălirea barbarilor, vom găsi primele începuturi de viață națională tot în biserică — literatura podóba unei națiuni se începe la noi tot prin biserică.

Și dacă biserica ne-a păstrat limba în calea vremilor sbuciumate, slujitorii altarului ș'aú arătat pilde neîntrecute de cald patriotism.—1848, dată memorabilă în cartea neamului român, ne povestește fapte sublime de netăgăduită jertfă pentru preoții noștri.

Pe câmpia Izlazului preoții Șapcă, Florea și Procopie, scormonind cenușa vremilor străbune, ațâța poporul spre porniri uriașe de libertate.

În deosebii cuvintul lui popa Șapcă când puternic și vechement, când dulce și tânguios era însoțit de un larg gest de întonare către cer, poporul era atât de fermecat, că i se părea că acest sfint preot crescú, creștea luând proporțiuú grandióse până sus în slăvi, de unde primea sfinta libertate, ca să o împartă poporului.

Sedus de ómeni, a căror sinceritate, pentru întâia órá

se încredea poporul, se revărsă dincóce de Olt asemenea unui torent năvalnic, sfărâmând lanțurile robiei și purtând pretutindenți stégul biruinței.

Și acest popor fericit de isbândă, immortalisă pe popa Șapcă în lapidarele versuri:

Să trăiască Popa Șapcă
C'a scăpat țara de clacă.

Așa știțau Părinții noștri să slujescă Domnului și să-și iubească țara.

Iată cum biserica este strîns legată de naționalitatea noastră și face parte din patriotismul național.

Creștin și patriot, aduc prin aceste rînduri de piósă amintire, omagiul de respect tuturor conducătorilor Revistei «Biserica Ortodoxă Română» cari în un patrar de veac au luptat pentru prosperitatea biserici noastre naționale română.

Econ. H. Constantinescu
Protoiereul Județu'ui Teleorman.

Omagiul meu.

Pe șirul anilor, ce alcătuiesc până de față glorioasa Domnie a *Majestății Sale Carol I*, Înțeleptul nostru Domn și Rege, știut va fi, că faptele mărețe se înlănțuiesc și nu permit răstimp.

La ce să mai amintesc, că Biserica își alege din acest șirag de fapte mărețe, pe cele mai multe!

Și apoi putut'a óre fi alt-fel, când, de la Majestatea Sa, aducînd vestea bună a Autocefaliei Sfintei noastre Biserici în 1885, plecau cuvinte atât de prețioase ca acestea: «*Biserica, din a cărei apărare în secolii trecuți, Româniul își fac gloria lor, a fost tot-d'a-una nedespărțită de destinele Țerei. Pătruns de acest adevăr istoric și cunoscînd credința nestrămutată a poporului în religiunea lui strămoșască, din cea întâi și în tot timpul Domniei Mele, am avut dinaintea ochilor mei un țel constant: mărirea și întărirea bisericei române....*»

Iată Inaltul țel constant, căruia își datorește obirșia și *falnică revistă a Bisericei Ortodoxe Române*,—far puternic, ce de un patrar de véc luminează în calea servitorilor al-

tarului;—*alăută dulce*, care cântă armonios *mărirea și întărirea bisericeii române*.

Cu ce ași putea întâmpina această dulce alăută, în ziua când își cântă primul său jubileu, de cât c'o urare:

Să țină Dumneșeu sănătos pe Cel ce este reazemul puternic al Bisericeii Române, cu totă Augusta Sa familie, spre a-i fi încă mulți ani:

Să țină Dumneșeu sănătoși pe Înălții membri ai Sf. Sinod, spre a merge în fruntea bine-credinciosului popor al scumpei noastre Țări cu Dumneșeasca lumină a învățătoreii creștineștii și spre *a înmulți cu luminile Lor anii Revisteii*;

Să țină Dumneșeu sănătoși pe Onor. membri din Comitetul redactor al Revisteii, spre a ne cânta încă multe fapte mărețe pentru Biserică, ale Augustului nostru Rege; spre a ne cânta desăvârșita desrobire intelectuală și materială a clerului român; spre a ne cânta frumusețele viitoareii Catedrale a Țării; spre a ne cânta Jubileul de 50 de ani al acesteii falnice reviste a Bisericeii Orthodoxe Române.

Econom Ioan A. Grigoriu.
Protoiereul Județului Vaslui.

Prea Sântite,

Spiritul înțelept și plin de iubire către Sfinta noastră biserică, care Va animat în împlinirea acestor 25 ani, de la aparițiunea Revisteii «Biserica Ortodoxă Română» fiind un isvor nesecat de frumoșe învățături și exemple, nu mă face de cât să Vă mulțămesc, pentru neobosita misiune cu care v'ați împlinit sacra datorie, până în ultima di; când se împlinește solemnitate? Rugând pe Cel A Tot puternic, să Vă dăruiască sănătate și putere cu îmbelșugare, ca și în viitor, să fiți conduși tot de același cuget, ca să puteți vedea împlinită marea și sublima misiune ce Vă e îndreptată.

Să trăiți Prea Sântite Stăpâne.

Să trăiască Onor. Comitet Redactor, al acesteii Sacre Reviste, care un sfert de veac, ne-a adăpat cu frumoșele Lor învățături.

Econ. Pandele Popescu
Protoiereul Județului Vlașca.

Nici paloşul Tătarului, nici iataganul Turcului, nici insinuările Jesuiţilor, nici ameninţările şi torturile Ungurilor, cum s'a întâmplat cu Mitropolitul Sava Brancovici,—n'a putut a smulge ortodoxia din pepturile Românilor,—ci ea stă profund înfipă în inima tutului.

Istoria Bisericeii Române e strîns unită cu istoria noastră naţională; clerul fiind eminentamente naţional—eşit din sînul naţiunei, a lucrat cu naţiunea, a însufleţit, a aprîns focul sacru al iubireii de Biserică şi patrie;—n'a fost faptă mare şi glorioasă la care să nu fi luat parte şi clerul;—în bune ca şi în ăile de durere, suferind, luptănd cu naţiunea, aũ trecut peste tôte nevoile şi cu ajutorul lui Dumnezeu aũ triumfat.

Ca dovadă strălucită de focul sacru şi iubirea neţărmurită a Românilor pentru *Ortodoxie*—credinţa vie şi adevărată dată de Măntuitorul omenireii—sunt nenumăratele Monastiri şi Biserici-monumente vii care mărturisesc buna credinţa a strămoşilor noştri—presărate peste tötă întinderea ţărei, făcute de Români pentru adorarea Celui Etern.

Români! prin credinţa în Dumnezeu, însufleţii de iubirea de Biserică, patrie şi neam, vom scăpa de tôte nevoile, precum odiniöră străbunii noştri, care se strecurară prin tôte pericolele.

Diac I. Costescu—Duca
Profesor.—Buzău.

Urare pentru Revista „Bisericeii Ortodoxe Române“.

In anul acesta Revista «Bisericeii Ortodoxe Române», împlinind 25 de ani, 'i urez viaţa Vulturului şi puterea Leului.

D. I. C. de la Buzău.

